

Kuvataiteen talo -esiselvitys

Helsingissä 20.12.2019
Selvityshenkilö, FM Riitta Heinämaa

Kuvataiteen talo -esiselvitys

Tilaaaja: Suomen Taiteilijaseura

Yhteistyössä:

Muu ry

Suomen Kuvanveistäjäliitto

Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto

Suomen Taidegraafikot

Taidemaalari liitto

Valokuvataiteilijoiden liitto

AV-arkki

Frame Contemporary Art Finland

Galleria Huuto

Kuvasto

Ornamo

Teksti: Selvityshenkilö, FM Riitta Heinämaa

Esiselvitys on laadittu opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) visuaalisen taiteen alan välittäjäportaan kehittämisavustuksella.

Sisällysluettelo

Johdanto	6
OSA I	7
1. Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityshankkeen tarpeellisuus	7
2. Lähtötilanteen kartoitus – sähköinen kysely Kuvataiteen taloon liittyen	8
(Kysymys 1) Kyselyn vastaajat ja vastaajien nykyiset näyttelytilat	8
(Kysymys 2) Organisaation perustiedot (toteutuma vuonna 2018)	9
(Kysymys 3) Miten pitkään organisaationne on toiminut nykyisissä tiloissa?	9
(Kysymys 4) Kuvaa lyhyesti tilojenne sijaintia	10
(Kysymys 5) Täydennä tilojenne koskevat tiedot mahdollisimman tarkasti: pinta-ala ja huonemäärä sekä näyttelytilan pituus, leveys ja korkeus	11
(Kysymys 6) Mihin tarkoitukseen käytätte tilojenne nykyisin?	13
(Kysymys 7) Mihin tarkoitukseen tarvitsette tiloja jatkossa?	13
(Kysymys 8) Kuvaa omin sanoin näyttelytoiminnan periaatteita: näyttelyprofiili, näyttelyiden valintamekanismi ja näyttelymäärä	14
(Kysymys 9) Arvioi nykyisen tilaratkaisunne soveltuvuutta toimintaanne	16
(Kysymys 10) Toivoisiko organisaationne jakavan tiloja muiden toimijoiden kanssa?	17
(Kysymys 11) Toivoisiko organisaationne jakavan toimintoja muiden toimijoiden kanssa?	17
(Kysymys 12) Mikä on maksuvalmiutenne koskien tulevia tilaratkaisujanne?	18
OSA II	19
3. Kuvataiteen talon toimintakonseptin pohdintaa	19
3.1. Muutoskoordinaatit perusteluna Kuvataiteen talolle	19
3.2. Kuvataiteen talon kumppanuudet osana laajempaa ekosysteemiä	20
3.3. Kuvataiteen talon asiakaslähtöinen toimintakonsepti	23
3.4. Kuvataiteen talon tilaratkaisuun ja rahoitukseen liittyviä kysymyksiä	26
3.5. Kuvataiteen talo Sörnäisissä // Suvilahden voimala-alue	27
3.6. Kuvataiteen talo Kampissa // Kaartin lasaretti	30
3.7. Muita mahdollisia tilaratkaisuja Kuvataiteen talolle	32
3.8. Kuvataiteen taloon liittyviä mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia	33

OSA III		36
4.	Malleja Kuvataiteen talon yhteistoiminnallisuutta varten	36
4.1.	Yhteisölliset yhteistyömallit (Art Hub)	36
4.1.1.	Reykjavík: Marshall House, https://marshallhusid.is	36
4.1.2.	Tallinna: Kai Art Center, https://kai.center	37
4.1.3.	Tallinna: Vaba Lava, https://www.vabalava.ee	38
4.2.	Taidekeskittymät (Art Cluster)	39
4.2.1.	Tukholma: Stockholm Gallery District, http://stockholmgallerydistrict.se	39
4.2.2.	Pietari: Loft Project ETAGI, http://www.loftprojectetagi.ru/en	40
4.3.	Kohtaamis- ja yhteistyöpaikat (Creative Community)	41
4.3.1.	Lontoo: Somerset House, https://www.somersethouse.org.uk	41
4.3.2.	Oslo: Sentralen, https://www.sentralen.no	42
4.3.3.	New York: Pioneer Works, https://pioneerworks.org	42
4.4.	Muita kiinnostavia kansainvälisiä toimintamalleja	43
4.5.	Suomessa valmisteilla olevia taidealakohtaisia ”talo”-hankkeita	44
4.5.1.	Tanssin talo, https://tanssitalo.fi	45
4.5.2.	Tekstin talo, https://nuorenoivanliitto.fi/	45
4.5.3.	House of Sonic Arts, https://aanenlumo.com/neuroverkko/	46
4.5.4.	Lastenkirjatalo, https://prolastenkirjallisuus.fi	46
4.5.5.	Kulttuuritalo Villa Rana (Taiteen tilat -hanke), https://kulttuuritalojkl.com	46
OSA IV		48
5.	Loppupäätelmä ja suosituksia jatkotoimenpiteiksi	48
	Haastattelut ja tapaamiset esiselvityksen yhteydessä	53
	Lähdeluettelo	54

Liitteet

Liite 1.	Kuvataiteen talo -esiselvityksen käynnistäneiden toimijoiden esittely	57
Liite 2.	Kuvataiteen talo -esiselvityksen käynnistäneiden toimijoiden säännöt	60
Liite 3.	Kysely: Näyttelytilan ripustus ja näyttelyvalaisu	66
Liite 4.	Kysely: Mahdolliset lisävarusteet, AV-kaapelointi ja tavarankuljetus	67
Liite 5.	Kysely: Varastotilat, langaton internet ja esteetön liikkuminen	68
Liite 6.	Kysely: Ulkopuolisten tilojen vuokraus omaan toimintaan	69
Liite 7.	Kysely: Omien tilojen ulosvuokraus	71
Liite 8.	Kysely: Näyttelyajan kesto, näyttelyvuokra ja myyntiprovisio	72
Liite 9.	Kysely: Avajaiset, sisäänpääsy näyttelyihin ja muuta huomioitavaa	74
Liite 10.	Kysely: Mikä on parasta/haastavinta nykyisessä tilaratkaisussanne?	75
Liite 11.	Kysely: Muu keskeinen näkökulma, jonka haluat tuoda esiin	78
Liite 12.	Muutoskoordinaatit: Miten kuvataidekenttä muuttuu 10–20 vuodessa?	82
Liite 13.	Kuvataiteen talon toimintakonseptin suunnittelua asiakaslähtöisesti	84
Liite 14.	Kuvataiteen taloon liittyviä mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia	88

Kuvat

Kuva 1.	Kattilahalli, rakennus 1 ja sen julkisivu	28
Kuva 2.	Kaartin lasaretin rakennuskokonaisuus	31
Kuva 3.	Marshall House ja sen julkisivu	36
Kuva 4.	Kai Art Center ja sen julkisivu	37
Kuva 5.	Vaba Lava ja sen julkisivu	38
Kuva 6.	Loft Project ETAGI ja sen julkisivu	40
Kuva 7.	Somerset House ja sen julkisivu	41
Kuva 8.	Sentralen ja sen julkisivu	42
Kuva 9.	Pioneer Works ja sen julkisivu	43
Kuva 10.	Fotografiska Stockholm ja sen julkisivu	44

Kuviot

Kuvio 1.	Suomalaisen nykytaiteen kansainvälisen toiminnan ekosysteemi	21
Kuvio 2.	Ruotsalaisen kuvataidekentän ekosysteemi	22
Kuvio 3.	Kuvataiteen talon asiakaslähtöinen toimintakonsepti (työpajatyöskentely)	25
Kuvio 4.	Stockholm Gallery District	39

Piirustukset

Piirustus 1.	Kattilahalli, rakennus 1 – pohjakuva	29
Piirustus 2.	Kattilahalli, rakennus 1 – poikkileikkaus	29

Johdanto

Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityshankkeen ovat käynnistäneet Suomen Taiteilijaseura ja sen kuusi jäsenliittoa; Muu ry, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto, Suomen Taidegraafikot, Taidemaalari liitto ja Valokuvataiteilijoiden liitto sekä viisi muuta organisaatiota; AV-arkki, Frame Contemporary Art Finland, Galleria Huuto, Ornamo ja Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle visuaalisen taiteen alan välittäjäportaan kehittämisyhteistyöstä.

Esiselvityksessä arvioidaan, millaiseen tarpeeseen Kuvataiteen talo vastaa ja mitä hyötyä siitä olisi taiteilijajärjestöille, muille kuvataidealan toimijoille, ammattitaiteilijoille ja kuvataiteen yleisöille. Esiselvityksessä valotetaan myös yhteisten toimitilojen synergiaetuja ja selvitetään mahdollisuudet tarjota samalla kiinnostava visuaalisen alan keskittymä. Erityisesti pohditaan näyttelytoiminnan organisointia tilayhteistyön avulla. Kuvataiteen talon toimintakonseptia, organisaatiomallia ja kumppanuuksia koskevien alustavien ideoiden lisäksi esiselvityksessä nostetaan esiin myös joitakin vaihtoehtoisia tilaratkaisuja.

Esiselvitystyö käynnistyi toukokuussa 2019 Suomen Taiteilijaseuran nimeämän ohjausryhmän kokouksella. Ohjausryhmä on tukenut esiselvitystyön edistymistä ja varmistanut, että hankkeen käynnistäneet osapuolet saavat työn edistymisestä ajantasaisen tiedon. Ohjausryhmään kuuluvat hallituksen puheenjohtaja **Teemu Mäki** (Suomen Taiteilijaseura, ohjausryhmän puheenjohtaja), toiminnanjohtaja **Alina Mänttari** (Taidemaalari liitto), toiminnanjohtaja **Henni Oksman** (Galleria Huuto) ja hallituksen puheenjohtaja **Vesa Vehviläinen** (AV-arkki). Myös viestintäpäällikkö **Rosa Kuosmanen** (Suomen Taiteilijaseura) on osallistunut ohjausryhmän työskentelyyn. Ohjausryhmän sihteerinä on toiminut toiminnanjohtaja **Annukka Vähäsöyrinki** (Suomen Taiteilijaseura). Ohjausryhmä on kokoontunut kuusi kertaa.

Esiselvitys koostuu useista elementeistä. Laadin sähköisen kyselyn esiselvityshankkeen käynnistäneille osapuolille ja Helsingin taiteilijaseuralle. Kyselyn avulla keräsin perustietoa vastaajien nykyisistä toimitiloista ja tilojen käyttötarpeista tulevaisuudessa. Kartoitin myös vastaajien halukkuutta yhteistoimintaan. Haastattelin asiantuntijoita kaupunkikehittämisen, visuaalisen taiteen kentän tarpeiden sekä yhteisöllisten toimintamallien tiimoilta.

Perehdyin myös yhteistoiminnallisuuteen pohjautuviin kansainvälisiin toimintamalleihin. Tein yhdessä Suomen Taiteilijaseuran edustajien kanssa tämän teeman pohjalta myös opintomatkan Tallinaan. Lisäksi vedin kaksi Suomen Taiteilijaseuran koollekutsumaa työpajaa, joissa taidekentän toimijoille tarjoutui mahdollisuus keskustella Kuvataiteen taloon liittyvistä tarpeista ja odotuksista. Tapaamiseni Suomen Taiteilijaseuran jäsenliittojen edustajien sekä Kuvaston kanssa olivat niin ikään hyödyllisiä.

Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityksen avainsanoja ovat muun muassa muutoskoordinaatit, taloudellinen pragmatismi, kumppanuus, yhteistoiminnallisuus, asiakaslähtöisyys, yleisötyö ja myynti sekä hyöty taiteilijoille ja taidekentälle.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia esiselvitystyöhön osallistuneita henkilöitä ystävällisestä avusta. Toivon, että laatimani esiselvitys herättää kiinnostusta Kuvataiteen taloa kohtaan ja että se tarjoaa innostavan lähtökohdan hankkeen jatkotoimenpiteille.

Helsingissä 20.12.2019
Selvityshenkilö, FM Riitta Heinämaa

OSA I

1. Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityshankkeen tarpeellisuus

Kuvataiteen taloa koskeva esiselvityshanke on saanut tukea opetus- ja kulttuuriministeriöltä (visuaalisen taiteen alan välittäjäportaan kehittämisavustus). Suomen Taiteilijaseuran laatimassa avustushakemuksessa hankkeen tarpeellisuutta perustellaan seuraavalla tavalla:

”Kuvataiteen kentällä toimii toistakymmentä järjestöä ja muuta toimijaa, jotka toimivat kukin omissa toimitiloissaan lukuun ottamatta kuvataidejärjestöjen kattojärjestö Suomen Taiteilijaseuraa ja Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry:tä, joilla on yhteinen toimitila. Kuvataidekentän toimijat voisivat saavuttaa merkittäviä säästöjä yhdistämällä tukitoimintonsa, kuten kirjanpidon, viestintä- ja markkinointihankinnat, toimitilasiivouksen jne. Samalla toimijoille vapautuisi resursseja kehittää yhteistyössä esimerkiksi viestintää, myyntiä ja markkinointia, yleisötyötä ja asiakaspalvelua sekä taiteilijoille suunnattuja palveluita.

Kaikkien toimijoiden tulisi selvästi kasvattaa oman varainhankinnan tuottoa ja samoin leikata tuki- ja ostopalveluiden kuluja. Suurimmalla osalla toimijoista on selkeä tarve kehittää esimerkiksi viestintää, myyntiä ja markkinointia, näyttelytoimintaa, yleisötyötä, asiakaspalvelua sekä taiteilijoille suunnattuja tukipalveluita. Kehittämistyö on kuitenkin nykyisellä toimintamallilla vaikeaa, sillä järjestöjen resurssit on sidottu nykyisen toiminnan pyörittämiseen.

Tärkeä syy esiselvityksen tekemiseen ovat järjestöjen gallerioissa taiteilijoilta perittävät näyttelyvuokrat, joista järjestöt pyrkivät eroon. Tässä pitkäaikaisessa tavoitteessa ei ole tapahtunut merkittävää kehitystä. Nykyisellä toimintamallilla kehittäminen on osoittautunut vaikeaksi, koska resurssit on sidottu muun muassa näyttelytoiminnan ja muiden peruspalveluiden pyörittämiseen. Ratkaisuksi kannattaa nyt selvittää perustavanlaatuisia muutosta, kuten muuttoa yhteisiin toimitiloihin, joissa olisi toimistojen lisäksi erilaisia näyttelytiloja ja tiloja tapahtumille sekä taiteellisille tuotannoille.”

Monet selvityksessä mukanaolevista galleriatoimintaa harjoittavista taiteilijaorganisaatioista ovat sittemmin sitoutuneet vuokrien portaittaiseen alentamiseen ja ottaneet isoja askelia vuokrien alentamiseen Taiteen edistämiskeskuksen (Taite) myöntämien korotusten sekä Helsingin kaupungilta ensimmäistä kertaa saatujen toiminta-avustusten turvin.

Lisäksi avustushakemuksessa pohditaan myös Kuvataiteen talon mahdollista merkitystä:

”Kuvataidealan yhteistyön tiivistäminen hyödyttää järjestöjen jäseniä, joiden jäsenmaksut tulevat käytetyksi entistä tehokkaammin. Kun päällekkäisiä toimintoja karsitaan, toimijat voivat keskittyä ydintehtäviinsä, kuten edunvalvontaan, erilaisten jäsenpalveluiden tuottamiseen, näyttelyiden järjestämiseen ja kansainvälistymisen edistämiseen, teosten promotointiin, myyntiin sekä jakeluun. Taiteilijoiden toimintaedellytykset paranevat, kun tukea ammatinharjoittamiseen on saatavilla helpommin ja tehokkaammin. Yhteinen Kuvataiteen talo palvelee kuvataiteen yleisöä ja samalla myös kirkastaa Helsingin profiilia kuvataidekaupunkina.”

Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityshankkeen ovat käynnistäneet Suomen Taiteilijaseura ja sen kuusi jäsenjärjestöä – MUU ry, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto, Suomen Taidegraafikot, Taidemaalari liitto ja Valokuvataiteilijoiden Liitto – sekä neljä muuta visuaalisen alan toimijaa; AV-arkki, Frame Contemporary Art Finland, Ornamo ja Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto (ks. liite 1: organisaatioiden esittely ja liite 2: ote organisaatioiden säännöistä). Hanketta hallinnoi Suomen Taiteilijaseura.

2. Lähtötilanteen kartoitus – sähköinen kysely Kuvataiteen taloon liittyen

Elokuussa 2019 lähetettiin kaikkiaan 13 organisaatiolle sähköinen kysely Kuvataiteen taloon liittyen. Esiselvityshankkeen ohjausryhmä viimeisteli selvityshenkilön laatiman lomakkeen, joka sisältää 17 kysymystä alakysymyksineen. Kyselyn vastausprosentti oli 100 %, vaikka vastausaika oli lyhyt (noin 1,5 viikkoa). Hankkeen käynnistäneiden organisaatioiden lisäksi kyselyyn osallistui myös Helsingin Taiteilijaseura.

Seuraavaksi käydään läpi kyselyn tulokset.

(Kysymys 1) Kyselyn vastaajat ja vastaajien nykyiset näyttelytilat

Vastaajien määrä: 13

AV-arkki ry. (ei näyttelytilaa)	www.av-arkki.fi
Frame-säätiö (ei näyttelytilaa)	www.frame-finland.fi
Helsingin Taiteilijaseura ry. (Galleria Rantakasarmi, Malmitalon galleria, lisäksi kaksi näyttelyseinää; Galleria Arthur ja Galleria Rikhard)	www.helsingintaiteilijaseura.fi
Mehiläispesä ry. (Galleria Huuto)	www.galleriahuuto.fi
MUU ry. (MUU galleria ja studio)	www.muu.fi
Suomen Kuvanveistäjäliitto ry. (Galleria Sculptor)	www.sculptors.fi
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto ry. (Galleria SEINÄ -ikkunagalleria)	www.skjl.fi
Suomen Taidegraafikot ry. (Galleria G)	www.taidegraafikot.fi
Suomen Taiteilijaseura ry. (ei näyttelytilaa)	www.artists.fi
Taidemaalari liitto ry. (tm•galleria)	www.painters.fi
Ornamo ry. (ei näyttelytilaa)	www.ornamo.fi
Valokuvataiteilijoiden liitto ry. (Valokuvagalleria Hippolyte)	www.hippolyte.fi
Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry. (ei näyttelytilaa)	www.kuvasto.fi

(Kysymys 2) Organisaation perustiedot (toteutuma vuonna 2018)

Vastaajien määrä: 13

	Summa
Työntekijöiden lukumäärä (henkilötyövuosi)	61
Kokopäiväiset työntekijät (lukumäärä)	40
Osa-aikaiset työntekijät (lukumäärä)	74
Muut työntekijät; tuntityöntekijät, harjoittelijat, palkkatuetut, vapaaehtoiset (lukumäärä)	113
Käytettävissä olevien työpisteiden määrä (lukumäärä)	71
Toimintabudjetti (€)	6 081 346
Toimitilavuokrat (€)	501 806
Kiinteistömenot; lämpö-, sähkö- ja vesikustannukset sekä jätehuolto (€)	23 245

Kysymyksessä 2 kartoitettiin perustietoja. Vastanneissa organisaatioissa työskenteli vuonna 2018 kaikkiaan 40 päätoimista työntekijää (keskiarvo 3,08), 74 osa-aikaista työntekijää (keskiarvo 6,17) ja 113 muuta työntekijää monentyyppisissä työsuhteissa (keskiarvo 9,42). Työntekijöiden työpanos oli 61 henkilötyövuotta (keski-arvo 4,69).¹ Käytettävissä olevia työpisteitä oli yhteensä 71 (keskiarvo 5,46). Organisaatioiden yhteenlaskettu toimintabudjetti oli 6.081.346 €, josta toimitilavuokrat 501.806 € ja kiinteistömenot 23.235 € (= 525.041 € eli 8,6 % toimintabudjetista).

(Kysymys 3) Miten pitkään organisaationne on toiminut nykyisissä tiloissa?

Vastaajien määrä: 13

Kesto	N	Prosentti
Alle 1 vuotta	0	0%
1-3 vuotta	1	8%
4-6 vuotta	3	23%
7-10 vuotta	1	8%
Yli 10 vuotta	8	61%

Kysymyksen 3 avulla selvitettiin organisaatioiden nykyisen tilaratkaisun kestoa. Vastauksista käy ilmi, että vain yksi organisaatio on tehnyt uuden tilaratkaisun viimeisen 1-3 vuoden aikana. Sen sijaan 9 vastaajaa kaikkiaan 13 vastaajasta (69 % vastaajista) on toiminut nykyisissä tiloissa 7-10 vuotta tai yli kymmenen vuotta.

¹ "Henkilötyövuosi kuvaa kokoaikaiseksi muutetun henkilön työpanosta. Yrityksen (yhteisön) kaikki palkatut tunnit (säännöllinen työaika + ylityötunnit) jaetaan yrityksen (yhteisön) kokoaikaisten palkansaajien keskimääräisillä palkatuilla tunneilla vuodessa."

Tilastokeskus, <https://www.stat.fi/meta/kas/henkilotyovuosi.html>

(Kysymys 4) Kuvaa lyhyesti tilojenne sijaintia (osoite, liikenneyhteydet, alueen muu taide- ja kulttuuritarjonta, alueen asukaspohja)

Vastaajien määrä: 13

AV-arkki: Kaapelitehdas

"Hyvät kulkuyhteydet, tietoliikenneyhteydet, paljon kulttuuritoimijoita."

Frame Contemporary Art Finland: Ratakatu 1 b A

"Ydinkeskusta, super sijainti."

Galleria Huuto: Eerikinkatu 36 / Kalevankatu 43

"Suhteellisen keskeinen sijainti Kampissa, lähellä myös muita gallerioita. Samassa rakennuksessa Galleria Rankka, synergia tuo yleisöä hyvin."

Helsingin Taiteilijaseura: Suomenlinna, Kaapelitehdas, Kalevankatu, Rikhardinkatu

"Taiteen perusopetus ja kurssikeskus sekä toimisto Kaapelitehtaalla, Taidelainaamo Rikhardinkadulla, Galleria Katariina Kalevankadulla ja Galleria Rantakasarmi Suomenlinnassa. V. 2020 galleriatoiminta keskitetään Suomenlinnaan HAA Gallery -brändin alle."

Ornamo: Annankatu 16 B 35-36

"Ruttopuistoon on lyhyt kävelymatka mistä vain ydinkeskustan sijainnista, lähimmät joukkoliikenneyhteydet ovat Bulevardia pitkin kulkevien raitiovaunujen pysäkeiltä. Ornamon toimisto sijaitsee keskeisten yksityisten ja järjestögallerioiden läheisyydessä, museoiden tuntumassa ja lähellä Ornamolle keskeisiä muotoilun sekä arkkitehtuurin organisaatioiden toimistoja. Alueen asukaspohja on oletettavasti varakasta, koska ydinkeskustan asunnot kuuluvat kaupungin kalleimpiin."

Muu ry: Lönnrotinkatu 33

"Keskustassa, hyvät yhteydet raitiovaunulla, bussilla, metrolla. Kulttuuritoimintaa löytyy jo heti seinän takaa, elävää kaupunkikulttuuria paljon ympärillä. Alueella paljon myös nuoria aikuisia."

Suomen Kuvanveistäjäliitto: Eteläranta 12

"Tilamme sijaitsee hienolla paikalla Kauppahallia vastapäätä Etelärannassa. Toimitilamme on kauppatorin ja Esplanadin puiston lähellä alueella, jossa liikkuu paljon turisteja. Raitiovaunuyhteydet ovat hyvät ja olemme keskustan tuntumassa, joten paikan tavoittaa hyvin kävellen. Näyttelytoimintaa ajatellen olemme hiukan syrjässä keskustan galleriakeskittymästä ja muista kulttuurikeskittymistä. Alueella on paljon yritystoimintaa kuten ravintoloita, hotelli sekä asianajotoimistoja sekä muita toimistoja, sekä muutamia erikoisliikkeitä. Lähistöllä on jonkin verran asuntoja ja paljon turistiliikennettä."

Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto: Mannerheimintie 19 b

"Vilkkaasti liikennöity sijainti, erinomaiset liikenneyhteydet; aivan toimitilojen edessä on niin kaukoliikenteen kuin lähiliikenteenkin bussien sekä raitiovaunujen pysäkit. Sijaitsemme kuitenkin hieman sivussa muihin kentän toimijoihin ja sisarliittoihimme nähden."

Suomen Taidegraafikot: Pieni Roobertinkatu 10

"Näyttelytilat ja toimisto sijaitsevat kävelymatkan päässä ydinkeskustasta, saavutettavissa esim. raitiovaunulla (10) tai bussilla (24). Alueella on paljon designliikkeitä ja mm. Designmuseo ja Arkkitehtuurimuseo. Alueella asuu hyvin toimeentulevaa ja koulutettua väestöä."

Suomen Taiteilijaseura/Kuvasto: Iso-Roobertinkatu 3-5 A

"Hyvät julkiset liikenneyhteydet, paljon kulttuuritarjontaa lähistöllä, vauras alue, lähellä useita STS:n jäsenliittoja Punavuoressa. Kuvasto omistaa tilan yhdessä Suomen taiteilijaseuran (STS) kanssa."

Taidemaalari liitto: Erottajankatu 9 B

"Toimitilamme sijaitsee ydinkeskustassa. Lähellä on kahden muun taiteilijaliiton galleriat ja lukuisia muita gallerioita ja muuta kulttuuritarjontaa. Alue on kaupallista keskustaa ja sillä käy paljon töissä ihmisiä, jotka ovat potentiaalista kuvataiteen yleisöä. Raitiovaunu 10:n pysäkki aivan talon edessä. Myös raitiovaunuilla 1, 3 ja 6 hyvät yhteydet. Metropysäkki ja Rautatieasema kävelymatkan päässä. Huonot pysäköintimahdolliset yksityisautoilijoille."

Valokuvataiteilijoiden liitto: Yrjönkatu 8-10

"Entinen elokuvateatteri Dianan toimitila. Keskellä galleriakeskittymää, mutta ehkä hieman hankalasti havaittavissa kadulta."

(Kysymys 5) Täydennä tilojanne koskevat tiedot mahdollisimman tarkasti: pinta-ala ja huonemäärä (erittelenä näyttelytilat ja muut toimitilat) sekä näyttelytilan pituus, leveys ja korkeus

Vastaajien määrä: 13

Organisaatio	TOTAL (m2)	Näyttelytilat (m2)	Toimisto / työhuoneet (m2)	Muut tilat (m2)
Suomen Taiteilijaseura / Kuvasto	200	-	200	-
Muu ry	280	92 (Lönnrotinkatu) 90 (Kaapelitehdas)	43 (sis. keittiö, kokoustila)	25 (Muu Media Base) 24 (varasto, arkistot) 6 (kirja/äänitekauppa, "myyntikokoelma")
Suomen Kuvanveistäjäliitto	213,5	193,5 (sis. toimisto)	-	20 (varasto)
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	35	-	35 (sis. keittiö)	-
Suomen Taidegraafikot	193	76	20 (sis. keittiö, kokoustila)	72 (myyntikokoelma) 25 (varasto)
Taidemaalari liitto	235	97	60	48 (myymälätila) 9 (sosiaalitala) 11 (aulatila, wc) 8 (varastotilat)
Valokuvataiteilijoiden liitto	204	157 (sis. aula)	47 (sis. varasto)	-
AV-arkki	70	-	70	-
Frame Contemporary Art Finland	170	-	170	-
Galleria Huuto	660	265	140	50 (keittiö) 60 (oleskelu/tapahtuma) 85 (käytävä, komero) 60 (varasto)
Helsingin Taiteilijaseura	709	228	35	108 (taidelainaamo) 338 (Taidekoulu, josta opetustila 280)
Ornamo	185	-	185	-
TOTAL (m2)	3 154,5	1 198,5	1 005	951

Selite (pinta-ala ja huonemäärä (erittelenä näyttelytilat ja muut toimitilat):

- **Suomen Taiteilijaseura / Kuvasto:** Yhteensä 5 työhuonetta (STS:llä 2 ja Kuvastolla 3), yhteiset kokous-, keittiö- sekä käytävätilat kolmen organisaation kanssa. STS 130 m2 ja Kuvasto 70 m2.
- **Muu ry:** 2 x näyttelytila, työ- ja kokoustilat, varastot ja Muu Media Base -tila.
- **Suomen Kuvanveistäjäliitto:** Näyttelytila 2 huonetta, 1 teosmyyntitila, 2 toimisto"koppia", 1 henkilök. huone (sis. työpöytä) ja varasto kellarissa.
- **Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto:** 1 huone ja keittiö
- **Suomen Taidegraafikot:** Gallerian näyttelytila 2 huonetta, myyntikokoelma 2 huonetta sekä toimisto/keittiö ja taloyhtiöltä vuokrattu varasto kellarissa.
- **Taidemaalari liitto:** 1 iso näyttelytila (lisäksi gallerian toimistossa/aulassa 7,5 juoksumetriä ripustusseinää, jota käytetään gallerian näyttelyihin); 1 iso myymälätila, 4 työhuonetta (lisäksi 1 työpiste aulatiloissa, 1 sosiaalitalassa ja 1 myymälässä – näiden neliömäärät on arvioitu mukaan toimisto/työhuonetilojen yhteisneliömäärään); 1 aulatila; 1 sosiaalitala; 1 WC ja 2 pientä varastotilaa.
- **Valokuvataiteilijoiden liitto:** Toimisto ja näyttelytilat sijaitsevat entisessä elokuvateatterissa Yrjönkadulla, joista näyttely- sekä aulatilat ovat alakerrassa ja toimistotilat yläkerrassa. Hippolyten näyttelytilat ovat iso galleriatila 72 m2 ja Hippolyte Studio 13 m2.
- **AV-arkki:** 1 huone (toimistotila), langaton verkko, paljon tarpeita AV-kaluston asentamiseen ja käyttöön liittyen (edit-asema). Ei omaa galleriatilaa tai kokoustiloja.

- **Frame Contemporary Art Finland:** 2 neuvottelutilaa, 3 työskentelyhuonetta, keittiö ja eteinen
- **Galleria Huuto:** 4 näyttelytilaa, x taiteilijoiden työhuonetta, 1 keittiötila, yleistä oleskelu- ja tapahtumatilaa sekä käytävää ja siivouskomeroa etc. Lisäksi kellarissa varastotilaa.
- **Helsingin Taiteilijaseura:** Galleria Rantakasarmi / HAA Gallery Suomenlinnassa: 2 näyttelysalia à 114 m² (yhteensä 228 m²). Rantakasarmi on kokonaan näyttelytilaa ja Taidelainaamo Rikhardinkadulla on kokonaan taidelainaamotilaa. Taidelainaamossa sijaitsee kaksi näyttelyseinää, joita kutsutaan Galleria Arthuriiksi. Rikhardinkadun puolella Helsingin Taiteilijaseuralla on yksi seinä, jota kutsutaan Galleria Rikhardiksi. Lisäksi säännöllisesti tuotetaan Malmitalon galleria näyttelyt. Lisäksi Taidekoululla on joskus oppilaiden näyttelyjä. Lisäksi kesäisin on vuokrattu kurssikäyttöön Taidekoulu Maan tiloja. Taidekoulusta opetustilaa on 280 m² ja muu 58 m² on oleskelutilaa (sis. wc), toimisto- ja varastotilaa.
- **Ornamo:** huoneiden lukumäärä 6 + keittiö

Selite (näyttelytilan pituus, leveys, korkeus):

- **Muu ry:** 13 x 7 m, korkeus 3 m.
- **Suomen Kuvanveistäjäliitto:** Iso tila n. 18 m x 4,50 m, studio m. 6,40 m x 5 m, korkeus n. 3,5-4 m
- **Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto:** Näyttelytila sijaitsee näyteikkunassa: leveys 244 cm, syvyys 78 cm ja korkeus 168 cm.
- **Suomen Taidegraafikot:** Ripustusseinä 31 m, suuremman näyttelyhuoneen pituus 7,5 m, leveys 5,5 m ja korkeus 3 m.
- **Taidemaalari liitto:** Huonekorkeus 4 m, näyttelytilan pisin seinä n. 13,5 m, levein seinä n. 10 m. (mukana ikkuna ja ovia). Huom! Tila ei ole suorakaiteen muotoinen.
- **Valokuvataiteilijoiden liitto:** Ison näyttelytilan pituus 10 m, leveys 7 m ja korkeus 6 m. Studion pituus 3,31/3,9 m, leveys 3,43 ja korkeus 2,8 m.
- **Galleria Huuto:** 4 näyttelytilaa, lev. pit. I: n. 12,5 x 7, II: 11,2 x 5,5, III: 4,8 x 15,7 ja IV: 4,5 x 8,6. Tilan korkeus 7 m, ripustusseinien korkeudet vaihtelevat 3,2-5 m.
- **Helsingin Taiteilijaseura:** 2 symmetristä holvattua salia, joiden kummankin pituus on 17 m, leveys 5,9 m ja lakikorkeus 6,4 m. Salien välissä holvattu oviaukko korkeus 285 cm, leveys 214 cm.

Kyselyyn vastanneilla organisaatioilla on nykyisin käytössään kaikkiaan 3.154,5 m², josta 1.198,5 m² on näyttelytilaa (38 % kokonaisneliömäärästä), 1.005 m² toimistotilaa / työhuoneita (32 % kokonaisneliömäärästä) ja 951 m² muuta tilaa (30 % kokonaisneliömäärästä), kuten esimerkiksi varasto-, myymälä- ja sosiaalitilaa, taidelainaamoja ja taidekoulun opetustilaa.

Pinta-alan, huonemäärän ja näyttelytilojen mittojen lisäksi organisaatioiden tilaratkaisuista koottiin sähköisen kyselyn avulla myös muita tietoja, kuten tietoja näyttelytilan ripustuksesta ja näyttelyvalaisusta (liite 3), tilojen lisävarusteista, AV-kaapeloinnista ja tavarankuljetuksesta (liite 4) sekä varastotiloista, langattomasta internetistä ja esteettömästä liikkumisesta (liite 5).

Näyttelytilojen ripustuspisteet, ripustusvälineet ja tarvikkeet sekä näyttelyvalaisu ovat kyselyn perusteella melko hyvällä tasolla, mutta varastotilat ovat puutteellisia joidenkin organisaatioiden osalta. Näyttelytiloihin ei ole läheskään aina esteetöntä liikkumista ja myös tavarankuljetus näyttelytilaan on joissakin organisaatioissa ongelmallista. Ainoastaan osa näyttelytiloista on AV-kaapeloitu, mutta kaikissa on langaton internet ja joitakin lisävarusteita, kuten pöytiä, tuoleja ja jalustoja.

(Kysymys 6) Mihin tarkoitukseen käytätte tilojanne nykyisin? Voit valita useamman vastausvaihtoehdon.

Vastaajien määrä :13

(Kysymys 7) Mihin tarkoitukseen tarvitsette tiloja jatkossa. Voit valita useamman vastausvaihtoehdon.

Vastaajien määrä: 13

	Kysymys 6 n / prosentti		Kysymys 7 n / prosentti		Muutos prosentti
Toimistotyöskentely	13	100%	11	85%	- 15%
Asiakas- ja jäsenpalvelu	12	92%	11	85%	- 7%
Varastointi	9	69%	8	62%	- 7%
Näyttelytoiminta	8	62%	7	54%	- 8%
Yleisötilaisuudet	7	54%	10	77%	+ 23%
Muu, mikä? esim. taidelainaamo	7	54%	7	54%	0%
Vuokraustoiminta	5	38%	3	23%	-15%

Huom! Kokoukset sisältyvät mm. vastausvaihtoehtoon asiakas- ja jäsenpalvelu.

Muu, mikä (Kysymys 6)

- Taidelainaamo ja taidekoulu
- Pienoisveistosten myyntikokoelma
- Taiteilijatarvikeväilytys/kauppa
- Media Base -jäsenten mediataidetta, pieni MUU shop julkaisuille, erittäin paljon kokouksia
- Jäsenten koulutustilaisuudet

Muu, mikä (Kysymys 7)

- Kokoukset, työpajat, tapahtumat
- Myyntikokoelma
- Muu shop
- Kokoukset (tarve kokoustilalle), työpajatila yleisötyöhön

Kysymysten 6 ja 7 vastausten vertailussa voi havaita, että vastaajat ennakoivat toiminnassaan tapahtuvan jonkin verran muutoksia. Yleisötilaisuuksiin tullaan tarvitsemaan nykyistä enemmän tiloja. Mutta tilojen tarve toimistotyöskentelyyn, asiakas- ja jäsenpalveluun, näyttelytoimintaan ja varastointiin pienenee. Vastausten perusteella omia tiloja ei tulla jatkossa vuokraamaan muille yhtä paljon kuin nykyisin.

Kyselyn mukaan melko suuri osa vastaajista käyttää näyttelytilojaan myös kokouksiin ja koulutukseen (11 vastaajaa), työpajoihin (9 vastaajaa) sekä muuhun toimintaan (6 vastaajaa); ”jatkossa yritysten tilaisuuksiin”, ”jäseniltoihin, keskusteluihin, erilaisiin tilaisuuksiin”, ”erilaisia kulttuuritapahtumia, joskus harvoin juhlia” ja ”video screening, keskustelut, performanssit”.

Tilojen käyttöön liittyen sähköisen kyselyn avulla kerättiin vastanneilta organisaatioilta myös muita tietoja, kuten tietoja ulkopuolisten tilojen vuokrauksesta omaan toimintaan (liite 6) ja tietoja omien tilojen ulosvuokrauksesta (liite 7).

(Kysymys 8) Kuvaa omin sanoin näyttelytoimintanne periaatteita: näyttelyprofiili, näyttelyiden valintamekanismi ja näyttelymäärä (keskimäärin per vuosi / näyttelytila)

Vastaajien määrä: 8 (STS, Kuvasto, AV-arkki ja Frame-säätiö vastasivat tyhjää – ei omaa näyttelytilaa)

Organisaatio	Näyttelyprofiili	Näyttelyiden valintamekanismi	Näyttelymäärä (keskimäärin per vuosi/näyttelytila)
Muu ry	Monipuolinen, kuvataiteen uudet alueet. Kansainvälisyys.	Taiteilijavetoinen toiminta. Jäsenjärjestön valitsevat juryt valitsevat näyttelyt vapaasta tarjonnasta. Osa itse tuotetusti ja/tai kumppaneiden kanssa toteutettuna.	24 näyttelyä per vuosi
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Näyttelyohjelmisto esittelee vuosittain laajan kirjon nykytaidetta, erityisfokuksena nykykuvanveisto. Sculptorin näyttelyt ovat usein innovatiivisia, yllättäviä ja haastavat kävijää näkemään toisin.	Näyttelytoimikunta (4 jäsentä + näyttely-koordinaattori) valitsee näyttelyt hakijoiden joukosta ja osa näyttelyistä järjestetään kutsuperiaatteella (esim. Duo-näyttelyt).	11–12 näyttelyä/vuosi
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	Ikkunagallerian näyttelyt esittelevät mahdollisimman laaja-alaisesti liiton jäsenyhteisöjen taiteilijoiden töitä, näyttelyiden maantieteellinen ulottuvuus/alueellisuus on yksi tärkeä kriteeri korkean taiteellisen tason lisäksi.	Näyttelyt valitsee liiton hallituksen jäsenistä koostuva näyttelytoimikunta.	12 x 1 kk pituisia näyttelyä per vuosi, lisäksi näyttelykokonaisuuksia n. joka 2./3. vuosi ("festivaali" kiertää eri kaupungeissa, ei järjestetä Hgissä).
Suomen Taidegraafikot	Näyttelyohjelma painottuu taidegraafiikkaan ja piirustustaiteeseen, myös muuta kuvataidetta esitetään.	Näyttelytoimikunta valitsee näyttelyt.	12 x näyttely galleriassa, 12 x Kuukauden taiteilija myyntikokoelman tiloissa.
Taidemaalari liitto	Galleria esittelee monipuolisesti pääasiassa uutta kotimaista nykytaidetta. Painotus taidemaalauksessa mutta myös muita taidemuotoja esitetään. Suuri osa näyttelyn pitäjistä on liiton jäseniä mutta se ei ole kriteeri. Ennakkoluuloton yllätyksellinen näyttelytarjonta.	Näyttelyt valitsee 5-jäseninen näyttelytoimikunta. Toimikunnan jäsenet ovat liittomme jäseniä ja heidät valitaan vuosittain syyskokouksessa (puolet erovuoroisia, 2 vuoden kaudet). Näyttelyaikoja haetaan avoimen näyttelyhaun kautta. Haku kahdesti vuodessa.	16 näyttelyä omassa galleriassamme
Valokuvataiteilijoiden liitto	Hippolyte on nykytaiteen näyttelytila, jonka ohjelmisto painottuu valokuvataiteeseen ja sen laajennettuun kenttään. Toiminta on taiteilijavetoista ja voittoa tavoittelematonta.	Näyttelyohjelmiston tulleista hakemuksista kaksi kertaa vuodessa valitsee VTL:n hallituksen jäsenistä + 1 ulkop. asiantuntijasta koostuva näyttelytoimikunta. Vertaisarviointi (kaikissa VTL:n sisarjärjestöissä).	Yht. 20–22 näyttelyä vuodessa
Galleria Huuto	Monipuolinen. Paljon nuorien uusien tekijöiden näyttelyitä, mutta myös jo meritointuneempienkin. Kaikkia tekniikoita.	Näyttelyvalintaryhmä koostuu Galleria Huudon jäsentäiteilijoista ja kokoonpano vaihtuu jokaisen haun yhteydessä. Hakukertoja n. 2 vuodessa. Valinnat: näyttelysuunnitelma, hakemusten kokonaisuus ja monipuolisen näyttelyohjelmiston muodostaminen valintaryhmän näkemysten mukaan.	13 näyttelyä vuodessa/tila, yhteensä 52 näyttelyä vuodessa.

Helsingin Taiteilijaseura	Korkeatasoisen nykyaiteen näyttelytila, laatu, ammattimaisuus, kansainvälisyys.	Näyttelytoimikunta valitsee, lisäksi kuratoidut näyttelyt.	Galleria Katariina ja Studio 34 näyttelyä, Galleria Rantakasarmi 14 näyttelyä
Ornamo	Ornamo tuottaa vuosittain Teosmyynti-tapahtuman Kaapelitehtaalla ja satunnaisesti muita näyttelyitä Suomen museoissa. Viime vuosina näyttelyt pidetty Designmuseossa (Keramiikka tilassa ja Enter and Encounter). Jäsenjärjestöt Taiteilijat O ja Tekstiilitaiteilijat TEXO tuottavat näyttelyitä satunnaisesti, esim. tekstiilitaiteen triennaali eri kaupunkien taidemuseoissa.	Näyttelyihin voivat hakea kaikki Ornamon jäsenet, ja yhteistyönäyttelyissä myös muiden organisaatioiden jäsenet tai muu yhdessä määritelty ryhmä.	Ainoa säännöllinen näyttely on vuotuinen Teosmyynti-tapahtuma.

Vastanneilta organisaatioilta kerättiin kyselyn avulla myös muita tietoja näyttelytoiminnasta, kuten näyttelyajan kestosta, näyttelyvuokrasta ja myyntiprovisiosta (liite 8) sekä avajaisista, sisäänpääsystä näyttelyihin ja muusta huomioitavasta (liite 9).

Vastanneet organisaatiot järjestävät oman ilmoituksensa mukaan kaikkiaan noin 210 näyttelyä vuodessa. Lisäksi Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto järjestää joka toinen tai joka kolmas vuosi näyttelykokonaisuuden, joka kiertää Suomea. Näyttelytoiminta on taiteilijavetoista ja näyttelyihin on pääsääntöisesti vapaa pääsy.

Näyttelyprofiiliaan kuvatessaan vastanneet organisaatiot käyttävät muun muassa seuraavanlaisia luonnehdintoja: laaja, monipuolinen, ennakkoluuloton, innovatiivinen, yllättävä, yllätyksellinen, korkeatasoinen sekä nykyaide, laatu, ammattimaisuus ja kansainvälisyys. Oman näyttelytilan painotus on taidealakohtainen, mutta myös muita taidemuotoja esitetään. Myyntiprovisio vaihtelee yleensä 25–35 % välillä arvonlisäverottomasta myyntihinnasta. Oman näyttelytilan omaavista vastaajista ainoastaan Galleria Huuto ei peri myyntiprovisiota.

Näyttelyiden valinnasta vastaa joko jäsenjärjestön/jäsenistön/jäsenäiteilijöiden valitsema näyttelytoimikunta/näyttelyvalintaryhmä tai järjestön hallituksen jäsenistä koostuva näyttelytoimikunta. Valokuvataiteilijöiden liitossa näyttelyiden valintaan osallistuu myös ulkopuolinen asiantuntija osana näyttelytoimikuntaa. Suuri osa näyttelyiden pitäjistä on järjestön/liiton jäseniä, mutta jäsenyys ei ole kriteeri esimerkiksi Muu ry:llä eikä Taidemaalari liitolla. Näyttelyt ovat pitkälti itse tuotettuja, mutta osa toteutetaan yhteistyössä kumppanien kanssa. Muun muassa Ornamolla on yhteistyönäyttelyitä.

Näyttelyvuokran tai -maksun (tai näyttelypalvelumaksun) hinnoittelu vaihtelee näyttelytilan koon ja näyttelyjärjestämiseen sisältyvien palveluiden mukaan. Hinta on yleensä alhaisempi jäsenäiteilijöille kuin ei-jäsenille. Yleensä näyttelyajan kesto on 3–4 viikkoa (teosmyynnin kesto on yhdeksän päivää) niin, että se sisältää ripustuksen ja purun.

Avajaiset hajaantuvat usealle eri viikonpäivälle (tiistai, torstai ja perjantai). Muutamat vastanneet organisaatiot kytkevät näyttelyihinsä galleriakierroksen yhteistyössä muiden toimijöiden kanssa tai näyttelytoimintaan liittyy tapahtumia, työpajoja lapsille ja taiteilijaesittelyjä.

(Kysymys 9) Arvioi nykyisen tilaratkaisunne soveltuvuutta toimintaanne*

Vastaajien määrä: 13

	Soveltuu erittäin hyvin	Soveltuu melko hyvin	Soveltuu melko huonosti	Ei sovellu lainkaan
Toimivuus toimistotilojen osalta	1	6	5	1
Toimivuus näyttelytilojen osalta	5	2	1	0
Toimivuus muiden tilojen osalta**	3	5	3	0
Yhteensä	9	13	9	1

* Alkuperäisessä kyselyssä yhtenä vastausvaihtona oli En osaa sanoa (EOS), jonka saattoi valita, jos ei ole käytettävissä näyttelytiloja tai muita tiloja. Osa vastaajista jätti kuitenkin vastauksensa tyhjäksi eikä käyttänyt tätä vastausvaihtoehtoa, joten EOS on poistettu yhteenvedosta tietojen vertailtavuuden takia. Tyhjän vastauksen (tai EOS) jättivät näyttelytilojen osalta AV-arkki, Frame-säätiö, Kuvasto, Ornamo ja Suomen Taiteilijaseura sekä muiden tilojen osalta AV-arkki, Frame-säätiö ja Kuvasto.

** Muut tilat, esimerkiksi myymälä, taidelainaamo, varasto ym.

Kysymyksessä 9 arvioitiin nykyisen tilaratkaisun toimivuutta omaan toimintaan. Vastauksista voi päätellä, että nimenomaan toimistotilojen kehittämiseen on painetta, sillä kuusi vastaajaa kaikkiaan 13 vastaajasta (46 % vastaajista) valitsi toimistotilojen osalta vaihtoehdon *Soveltuu melko huonosti / Ei sovellu lainkaan*. Vain yksi vastaaja valitsi vaihtoehdon *Soveltuu erittäin hyvin*, mutta kuusi vastaajaa päätyi vastaukseen *Soveltuu melko hyvin*.

Sen sijaan näyttelytilojen toimivuuden osalta vastaukset olivat melko myönteisiä, sillä seitsemän vastaajaa kaikkiaan kahdeksasta vastaajasta (87,5 % vastaajista) valitsi näyttelytilojen osalta vaihtoehdon *Soveltuu erittäin hyvin / Soveltuu melko hyvin*. Vain yksi vastaaja valitsi vaihtoehdon *Soveltuu melko huonosti*.

Muiden tilojen toimivuuden osalta vastauksissa oli enemmän hajontaa, sillä kolme vastaajaa kaikkiaan kahdeksasta vastaajasta ilmoitti muiden tilojen osalta vastaukseksi *Soveltuu erittäin hyvin*, kun taas viisi vastaajaa päätyi vaihtoehtoon *Soveltuu melko hyvin* ja kolme vastaajaa valitsi vaihtoehdon *Soveltuu melko huonosti*.

Lisäksi vastanneilla organisaatioilla oli mahdollisuus perustella näkemystään tilojensa toimivuudesta vastaamalla avokysymykseen siitä, mikä on parasta/haastavinta nykyisessä tilaratkaisussa (liite 10).

(Kysymys 10) Toivoisiko organisaationne jakavan tiloja muiden toimijoiden kanssa. Käytä liukukytkintä.

Vastaajien määrä: 13

(Kysymys 11) Toivoisiko organisaationne jakavan toimintoja muiden toimijoiden kanssa. Käytä liukukytkintä.

Vastaajien määrä: 12

(Kysymys 14)			(Kysymys 15)		
Tilojen jakaminen			Toimintojen jakaminen		
Liukukytkimen arvon lukumäärä n / prosentti			Liukukytkimen arvon lukumäärä n / prosentti		
0	0	0%	0	0	0%
1	0	0%	1	0	0%
2	0	0%	2	0	0%
3	0	0%	3	0	0%
4	0	0%	4	0	0%
5	3	23%	5	0	0%
6	1	8%	6	2	17%
7	2	15%	7	2	17%
8	3	23%	8	4	33%
9	1	8%	9	1	8%
10	3	23%	10	3	25%

Kysymyksen 10 vastauksissa voi havaita, että suhtautumisessa tilojen jakamiseen muiden toimijoiden on hajontaa. Kolme vastaajaa kaikkiaan 13 vastaajasta (23 % vastaajista) on valinnut vastaukseen skaalan 5/10, mikä on skaalan puolivälissä. Niin ikään kolme vastaajaa on valinnut skaalan 6–7/10, mikä on korkeampi kuin skaalan puoliväli. Toisaalta seitsemän vastaajaa kaikkiaan 11 vastaajasta (54 % vastaajista) on valinnut skaalan 8–10/10, mikä on skaalan yläpäässä.

Myös kysymyksen 11 osalta huomio kiinnittyy vastausten hajontaan. Kahdeksan vastaajaa kaikkiaan 12 vastaajasta (67 % vastaajista) on valinnut vastaukseen skaalan 8–10/10, mikä on skaalan yläpäässä. Neljä vastaajaa kaikkiaan 12 vastaajasta on valinnut skaalan 6–7/10, mikä on korkeampi kuin skaalan puoliväli.

Yleisesti vastauksista voi päätellä, että vastaavat organisaatiot vaikuttavat suhtautuvan hieman myönteisemmin toimintojen kuin tilojen jakamiseen.

(Kysymys 12): Mikä on maksuvalmiutenne koskien tulevia tilaratkaisujanne?

Vastaajien määrä: 11

	n	Prosentti
Organisaatiomme hakee säästöjä nykyisiin tilakustannuksiin nähden.	7	64%
Organisaatiomme on valmis budjetoimaan nykyistä enemmän tilakustannuksiin.	4	36%

Kommentteja kysymykseen:

- Haemme säästöjä tai kulut voivat olla ennallaan.
- X saattaa joutua hakemaan lisää toimistotilaa muista tiloista, jos mm. hanketoiminta laajenee edelleen. Tavoitteena on kuitenkin pysyä nykyisissä tiloissa mahdollisimman pitkään tai vuokrata suurempi tila samoilla kustannuksilla. Säästöihin ei ole sinänsä tarvetta mutta ei ole myöskään syytä tilakustannusten kasvattamiseen ainakaan vuoden 2019 osalta.
- Maksuvalmiutta koskevassa kysymyksessä oli vastausvaihtoehtoina vain säästötarve tai valmius suurempiin kustannuksiin. Meidän osaltamme parempi vastausvaihtoehto olisi ollut: olemme valmiit nykyisen tasoihin kustannuksiin.

Kysymyksessä 12 vastaavat organisaatiot ovat ilmaisseet kantansa maksuvalmiuteen tulevia tilaratkaisuja koskien. Yli puolet vastaajista eli seitsemän vastaajaa kaikkiaan 11 vastaajasta (64 % vastaajista) ilmoittaa hakevansa säästöjä nykyisiin tilakustannuksiin nähden eli rahaa halutaan käyttää muuhun kuin seiniin. Mutta neljä vastaajaa kaikkiaan 11 vastaajasta on kuitenkin valmis budjetoimaan nykyistä enemmän toimitilakustannuksiin.

Kysymystä koskevista kommentteista käy ilmi, että lisäksi kaivattiin vastausvaihtoehtoa, joka olisi tuonut esiin maksuvalmiuden nykyisen tasoihin tilakustannuksiin.

Kysely sisälsi lisäksi avokysymyksen, jossa vastanneille organisaatioille tarjottiin mahdollisuus tuoda esiin myös muita haluamiaan keskeisiä näkökulmia tilaratkaisuihin liittyen (liite 11).

OSA II

3. Kuvataiteen talon toimintakonseptin pohdintaa

Aluksi esittelen joitakin muutoskoordinaatteja, jotka toimivat perusteluna Kuvataiteen talolle. Sitten pohdin hankkeen mahdollisia kumppanuuksia osana suomalaisen kuvataidekentän ekosysteemiä. Seuraavaksi hahmottelen Kuvataiteen talon mahdollista toimintakonseptia asiakaslähtöisestä näkökulmasta niin, että asiakkaana olisivat yhtäältä taiteilija ja toisaalta kuvataiteen yleisöt. Kiinnitän erityisesti huomiota näyttelytoimintaan ja sen organisointiin. Tämän jälkeen tarkastelen Kuvataiteen talon tilaratkaisuun ja sen rahoitukseen liittyviä kysymyksiä, minkä lisäksi esittelen myös tilavaihtoehtoja. Lopuksi käyn läpi hankkeeseen liittyviä mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia.

3.1. Muutoskoordinaatit perusteluna Kuvataiteen talolle

Esiselvityksessä on työpajatyöskentelyn avulla analysoitu, mitkä muutoskoordinaatit toimivat perusteluna Kuvataiteen talolle. Erityisesti työpajatyöskentelyssä on pohdittu taiteen aseman muuttumista, digitalisaatiota ja kestävää kehitystä (liite 12).

Taiteen aseman muuttumista indikoivat muun muassa taidekentän uusiutuvat rakenteet, taiteen monimuotoisuuden kasvu ja näyttelytoiminnan haasteet. Taidekentän polarisoituminen (pieni menestynyt kärkijoukko taiteilijoita versus laaja heikosti toimeentulevien taiteilijoiden joukko), pienten taidekollektiivien lukumäärän kasvu ja taiteen ansaintalogiikan murros kuvastavat muutoksia toimintaympäristössä. Sujuvampi liikkuminen eri taiteenlajien, välineiden ja ilmaisumuotojen välillä sekä taiteilijoiden ja tieteen asiantuntijoiden välinen yhteistyö voi johtaa uusiin ammattiyhdistelmiin. Myös immateriaalisen ja väliaikaisen taiteen osuus tulee lisääntymään (mediataide, performanssi, osallistava taide ja väliaikaiset installaatiot), jolloin galleriakierto mahdollisesti nopeutuu (nopeatempoiset pop up -näyttelyt ja tapahtumamaiset näyttelyt) ja taide jalkautuu myös perinteisten tilojen ulkopuolelle.

Digitalisaatio parantaa taiteen ja taiteilijoiden saavutettavuutta; virtuaaliympäristöjen kehittyminen, verkkokauppa, näkökulman muutos taiteen markkinoinnissa sekä toisenlainen kuvan tuotanto internetin ja kännykkävideoiden myötä. Myös tekniset uudistukset lisääntyvät ja tekniikka halpenee; 3D-skannaukset ja tulostus, uudet grafiikantekniikat ja piirtämiseen liittyvät digitaaliset tekniikat. Toisaalta digitalisaation vastapainona tuhansia vuosia vanhat tavat tehdä taidetta eivät myöskään katoa. Digimaailma voi myös tuoda takaisin käsillä tekemisen eikä se korvaa taidetta, jota voi kokea vain menemällä fyysisesti paikalle.

Kestävän kehityksen mukanaan tuomien muutosten myötä lähitoiminnan arvostus nousee ja näyttelyissä korostunee paikallinen tekeminen. Kestävä kehitys ja ekologiset teemat näkyvät myös sisällöissä, tekniikoissa ja materiaalien käytössä. Taiteilijat ovat yhä enemmän mukana kestäväen kehityksen hankkeissa, minkä myötä heidän työnkuvansa laajenee. Hyvinvointiin keskittymisen trendi näkyy kuvataiteessakin. Taiteilijoiden tapa tehdä yhteistyötä tiivistyy (verkostot, vertaistyöskentely, yhteisöllisyys), jolloin laitteiden ja tilojen yhteiskäyttö lisääntyy.

Työpajatyöskentelyssä nousi esiin myös muita sellaisia muuttujia, jotka olisi hyvä huomioida Kuvataiteen talon valmistelussa. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) asettama työryhmä on suositellut, että järjestögallerioiden on jatkossa luovuttava galleriamaksujen perimisestä

taiteilijoilta.² Mutta järjestöjen galleriatoiminta rahoitetaan nykyisin suurelta osin näyttelyvuokrilla ja mahdollisilla myyntiprovisioilla.³ Epäkaupallisen näyttelyprofiilin vuoksi myyntiprovisiot eivät kuitenkaan yksin kata gallerian kuluja. Myös yksityisten säätiöiden ja rahastojen näkökulmasta nämä rahoitusmallit ovat keskeinen kysymys jatkossa. Nykyisin yksilötaiteilijat hakevat usein tukea näyttelyvuokraan ja yhteisöt puolestaan siihen, että ei tarvitsisi periä vuokraa näyttelytilasta. VOS-rahoituksen uudistamisen yhteydessä on nostettu esiin myös kysymys vapaan taidekentän rahoituksesta, mutta asian valmistelu on kesken.

Helsingin kaupungilta on puolestaan ilmestynyt uusi tapahtumien tiekartta,⁴ jossa linjataan suuntaviivat tapahtumien edistämiseksi. Parhaillaan kaupunki laatii kulttuurivisiota, joka tarjoaa pitkospuuta myös Kuvataiteen talon valmisteluun. Kaupunki haluaa vahvemmin profiloitua mahdollistajaksi, vaikka se toimii vielä joiltain osin itse tuottajana. Sillä on tärkeä rooli kumppanina ja sektorien välisten verkostojen luojana. Kaupunki pyrkii käyttämään tiloja entistä joustavammin ja tilaratkaisut voivat toimia myös kaupunkikehityksen tukena. Kaupunki panostaa kulttuurilliseen ja matkailulliseen identiteettiin. Helsingistä kehitetään kansainvälistä kuvataidetaidekaupunkia, muun muassa uuden Helsinki Biennaalin avulla.

3.2. Kuvataiteen talon kumppanuudet osana laajempaa ekosysteemiä

Ekosysteemin syntyyn, kehitykseen ja menestykseen vaikuttavat muun muassa toimijoiden monimuotoisuus, yhteinen tavoite ja yhteistyötä tukevat rakenteet. Myös Kuvataiteen talon valmistelua olisi hyvä miettiä suomalaisen kuvataidealan ekosysteemin näkökulmasta: ”Ekosysteemissä kuvataidetta ei nähdä suljettuna vaan se on eri tavoin vuorovaikutuksessa toisiin rakenteisiin. Systeemi rakentuu järjestelmän sisäisten osien erityislaadulle mutta myös näiden välisten suhteiden merkitykselle.”⁵ Ekosysteemi muodostuu toisistaan riippuvaisista toiminnoista ja osa-alueista (kuvio 1).

² Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016): Taidenäyttelyiden järjestämiseen liittyvistä sopimus- ja korvauskäytännöistä; Työryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:4.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/64928>

³ Ks. lisää keskustelua näyttelymaksuista, Krikortz E. & A. Triisberg & M. Henriksson (toim.) (2015): Art Workers. Material Conditions and Labour Struggles in Contemporary Art Practice. Nordic-Baltic Art Workers' Network For Fair Pay. <http://www.art-workers.org/download/ArtWorkers.pdf>

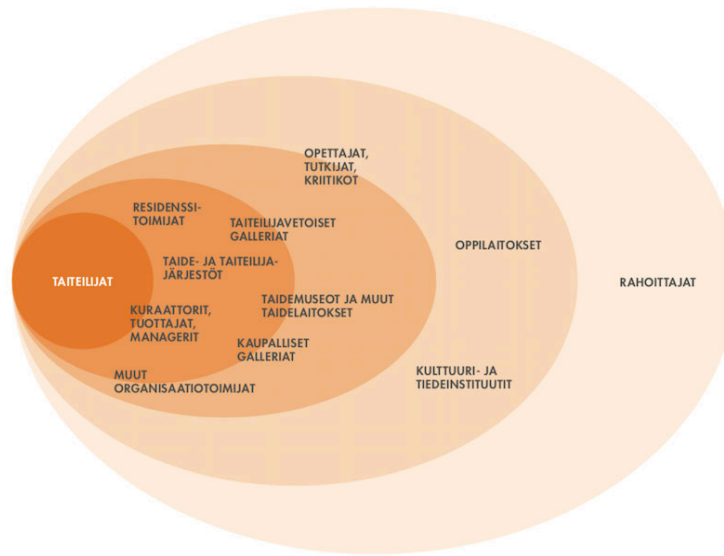
⁴ Helsingin kaupunki (2019): Tapahtumien tiekartta. Suuntaviivat tapahtumien edistämiseksi Helsingissä.

https://www.hel.fi/static/kanslia/tapahtumallisuus/tapahtumien_tiekartta.pdf

⁵ Ks. (s. 43), Virolainen J. & S. Karttunen (2016): Viennistä vuoropuheluun, vaikutteista verkostoihin. Selvitys suomalaisen nykytaiteen kansainvälistymisestä. Tutkimusta ja tietoa 1/2016. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore ja Visuaalisen taiteen keskus Frame.

https://issuu.com/framefinland/docs/viennist_vuoropuheluun_vaikuttei

Kuvio 1: Suomalaisen nykytaiteen kansainvälisen toiminnan ekosysteemi⁶

KUVIO 7. SUOMALAISEN NYKYTAITEEN KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN EKOSYSTEEMI (KUVION POHJANA KÄYTETTY NCAR (2014) EKOSYSTEEMIMALLIA).

Suomalaisen kuvataidealan ekosysteemin jäseniä ovat taiteilijat, taide- ja taiteilijajärjestöt, kuraattorit, tuottajat ja managerit, taiteilijavetoiset galleriat, taidemuseot ja muut taidelaitokset, kaupalliset galleriat, residenssitoimijat, muut organisaatioimijat (festivaalit ja tapahtumat), opettajat, tutkijat ja kriitikot, oppilaitokset, kulttuuri- ja tiedeinstituutit sekä rahoittajat, jotka ovat vuorovaikutuksessa toisiinsa.

Ekosysteemien tarkastelussa on havaittu, että pienillä kuvataidealan organisaatioilla on suurempi rooli ja merkitys taidekentällä – ja laajemminkin yhteiskunnassa – kuin mitä päättäjät ja rahoittajat olettavat.⁷ Tavalliset toiminnan vaikuttavuuden mittaustavat eivät yleensä sovellu kovinkaan hyvin pienille kuvataidealan organisaatioille, koska niiden työskentelytapa perustuu yhteistyölle ja joustavuudelle sekä riskien ottamiseen. Niillä ei ole yleensä juurikaan tuloja tilavuokrauksesta, kokoelmista, omasta kahvilasta tai myymälästä eikä sponsorituloja, kuten suurilla kuvataidealan organisaatioilla. Mutta usein niillä on matalat hallintokustannukset ja sellaista erityistä osaamista, joka näkyy työskentelymetodien ja -prosessien kautta.⁸

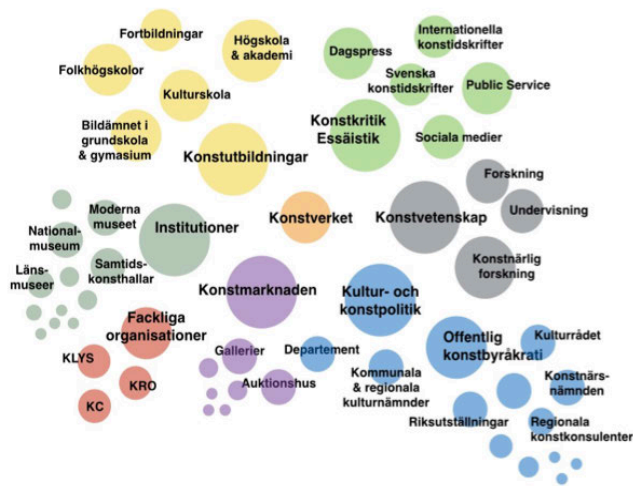
Ruotsalaisen kuvataidekentän ekosysteemi näyttää puolestaan tältä (kuvio 2):

⁶ Ibid. (s. 45)

⁷ Thelwall S. (2011): Size Matters: Notes towards a Better Understanding of the Value, Operation and Potential of Small Visual Arts Organisations. Common Practice. <http://www.commonpractice.org.uk/wp-content/uploads/2014/11/Common-Practice-London-Size-Matters.pdf>

⁸ Ibid. (s. 14–24), ks. luku The financial dynamics of small visual arts organisations.

Kuvio 2: Ruotsalaisen kuvataidekentän ekosysteemi⁹

Ruotsalaisen kuvataidekentän ekosysteemin tarkastelutapa on jonkin verran laajempi kuin vastaavan suomalaisen ekosysteemin. Ruotsissa ekosysteemin jäseniksi on sisällytetty myös taide- ja kulttuuripoliittiset toimijat, huutokauppakamarit, maakunta- ja aluehallinnon viranomaiset, läänintaiteilijat (regionala konstkonsulenter) sekä taidetta seuraava media eri muodoissaan. Ruotsissa ekosysteemin keskiöön on asetettu taideteos (konstverket), kun taas Suomessa ekosysteemin lähtökohtana ovat taiteilijat. Ruotsissa mainitaan erikseen myös taidemarkkinat.

Kaikissa esiselvityksen yhteydessä käydyissä keskusteluissa on painotettu ajatusta siitä, että Kuvataiteen talo voisi yhdistää hyvin moninaisen joukon toimijoita eräänlaiseksi klusteriksi tai hybridiksi, joko saman katon alle tai fyysisesti lähekkäin toisiaan. Toiminta lähekkäin olisi ekosysteemin näkökulmasta tarkasteltuna voimavara, ei kilpailu. Yhteisöllinen logiikka voisi synnyttää uutta eetosta, uusia toimintamalleja.

Kuvataiteen taloa koskevan esiselvityshankkeen käynnistäneiden organisaatioiden lisäksi esiselvityksen osana toteutettuun työpajatyöskentelyyn osallistui edustajia myös seuraavista organisaatioista: Globe Art Point, Helsingin Taiteilijaseura, Helsinki Contemporary, IHME Helsinki, Stiftelsen Pro Artibus ja Suomen Taiteilijaseuran Ateljeesäätiö. Näiden hankkeeseen kiinnostusta osoittaneiden organisaatioiden lisäksi Kuvataiteen talon kokonaisuuteen ja/tai sen valmisteluun olisi joidenkin mielestä hyvä saada mukaan myös kaupallisia gallerioita sekä pieniä ruohonjuuritason taiteilijavetoisia gallerioita. Tämänäköisistä toimijoista mainittiin erityisesti SIC-galleria, Galleria Rankka, taidegalleria Third Space ja taidehalli Kohta.

Pienillä erikoistuneilla toimijoilla on oma eriytynyt tehtävänsä ekosysteemissä, mutta myös instituutioiden ja vapaan kentän yhteen tuominen Kuvataiteen talon avulla olisi monen mielestä myönteinen asia. Jotkut ovat kaivanneet mukaan myös lisää sellaisia asiantuntijaorganisaatioita, joilla ei ole sijaintiin ankuroitua toimintaa, kuten esimerkiksi Arkkitehtuurin tiedotuskeskus. Joidenkin mielestä myös HIAPin (Helsinki International

⁹ Ks. ruotsalaisen kuvataidekentän ekosysteemi (s. 15), Löfgren M. (2014): Inga Undantag. Värdeskapandet i små och medelstora samtidskonsthallar. Klister. https://www.kalmarkonstmuseum.se/wp-content/uploads/2014/08/Inga_undantag_finalfinal.pdf

Artist Programme) mukaantulo hankkeeseen olisi niin ikään tervetullutta kansainvälistä residenssitoimintaa ajatellen.

Kuvataiteen taloon ja/tai sen valmisteluun olisi joidenkin mielestä tarpeen saada mukaan myös Taideyliopiston Kuvataideakatemia, joka on uuden tilaratkaisun kynnyksellä. Taideyliopistolla tulee olemaan kaksi kampusta, Töölön kampus ja Sörkän kampus. Kuvataideakatemia aloittaa elokuussa 2021 toimintansa uudisrakennuksessa, joka tulee sijaitsemaan Sörnäisten rantatien ja Kaikukadun kulmassa, kiinni Teatterikorkeakoulussa. Samalla Kuvataideakatemia luopuu ulkopuolisista tiloista näyttelytoiminnassaan. Punavuorella sijaitseva Exhibition Laboratory korvataan isolla näyttelytilalla uudisrakennuksessa.

Kuvataiteen talo voisi kuitenkin hyödyttää myös Kuvataideakatemiaa, jolla ei tule olemaan erillistä taiteelliseen tutkimukseen suuntautuvaa näyttelytilaa. Tällaiseen näyteikkunaan saattaisi olla tarvetta, sillä Taideyliopistolla on vahva halu toimia yhteiskunnallisena vaikuttajana. Joten Kuvataideakatemia edustaja tulisi kutsua mukaan Kuvataiteen talon valmisteluun, esimerkiksi hanketyöryhmään tai ohjausryhmään. Kiinnostuksen osoittaminen ei olisi sinänsä vielä lupaus sitoutumisesta hankkeeseen, mutta keskusteluyhteyden kautta voisi syntyä jokin luova ratkaisu, joka huomioisi yhteistyön mahdollisuuden.

Kuvataiteen taloon tulisi sisällyttää myös taiteilijoiden käyttämiä palveluntarjoajia, kuten kuvataiteilijoiden asioihin erikoistunut lakipalvelu/oikeudellinen neuvonta, kirjanpito toimisto, kehystämö ja tarvikemyymälä, jotta kokonaisuuteen saataisiin mukaan monenlaista osaamista. Tässä yhteydessä mainittiin erityisesti Ex-Professo Arts Management Oy. Kuvataiteen taloon sijoittuvat taidekentän organisaatiot voisivat miettiä, miten ne voisivat parhaalla mahdollisella tavalla organisoida yhdessä esimerkiksi taidekirjojen myyntinsä tai teosmyyntinsä.

Kuvataiteen talon valmistelussa kuvataide ymmärretään laajasti ja kuvataiteen sijaan puhutaan visuaalisista aloista. Hankkeen konkretisoituessa tulisi kuitenkin ottaa erikseen kantaa siihen, miten joustavasti Kuvataiteen talo voisi tarjota mahdollisuuden myös muiden taiteen alojen mukaantuloon (esimerkiksi Tekstin talo).

3.3. Kuvataiteen talon asiakaslähtöinen toimintakonsepti

Esiselvitystyössä Kuvataiteen talon toimintakonseptia on hahmoteltu niin työpajatyöskentelyn (liite 13) kuin asiantuntijoiden haastattelujen ja erilaisten kuvataiteen järjestökentän tapaamisten avulla. Hahmotellun toimintakonseptin erityislaatu rakentuu sille oivallukselle, että Kuvataiteen talolla olisi kaksi pääasiakasta yhden ensisijaisen asiakkaan sijaan. Kuvataiteen talon asiakkaana olisi yhtäältä taiteilija ja toisaalta kuvataiteen yleisöt. Kummallakin asiakasryhmällä on omat tarpeensa ja odotuksensa Kuvataiteen talon tulevalle toiminnalle (kuviot 3).

Taiteilijan näkökulmasta Kuvataiteen talon tulisi vahvistaa yhteistoiminnallisuutta, luoda yhteisöllisyyttä, kasvattaa taiteilijoiden keskinäistä sosiaalisuutta sekä lisätä taiteilijoiden ja taideorganisaatioiden välistä kommunikaatiota. Kuvataiteen talon tulisi toimia taiteilijoiden kohtaamispaikkana, joka tarjoaisi mahdollisuuden vertaistukeen, osaamisen

ja verkostojen jakamiseen, mentorointiin¹⁰ sekä vuoropuheluun. Kuvataiteen talossa panostettaisiin myös siihen, että taiteilija saisi ammatissaan tarvitsemat palvelut keskitetysti samasta paikasta.

Kuvataiteen talo saattaisi myös nuoria taiteilijoita ammattilaisyhteisön piiriin ja helpottaisi pääkaupunkiseudun ulkopuolelta saapuvien taiteilijoiden tuloa Helsinkiin. Kuvataiteen talossa taiteilija voisi kohdata myös yleisön. Näyttelytoiminnan organisoinnissa tulisi huomioida jakamistalous; jaettavat välineet, koneet ja palvelut. Kuvataiteen talossa panostettaisiin myös palvelutarjoomaan, jotta taiteilija saisi tarvitsemansa palvelut keskitetysti samasta paikasta.

Kuvataiteen yleisöille Kuvataiteen talo voisi toimia olohuoneena, oleskelutilana sekä taiteen katsomisen ja ostamisen paikkana. Kiinnostavien taiteellisten sisältöjen ohella Kuvataiteen talossa panostettaisiin myös matalan kynnyksen oheispalveluihin, kuten esimerkiksi avoimiin julkisiin oleilutiloihin, kahviloihin/ravintoloihin, yhteisöllisiin työtiloihin sekä kehystys- ja ripustuspalveluihin. Muita ”portteja” Kuvataiteen taloon voisivat tarjota aktiivinen yleisötyö, työpajat, kurssitoiminta ja harrastemahdollisuudet. Kuvataiteen talon toimintaa profiloivan vahvan taiteilijälähtöisyyden tulisi välittyä eri tavoin myös kuvataiteen yleisöille.

Yhden keskeisimmistä osista Kuvataiteen talon toimintakonseptin pohdintaa muodostaa näyttelytoiminta ja sen organisointi. Kuvataiteen talossa yhtenä mahdollisena uhkakuvana näyttäytyvät näyttelymahdollisuuksien väheneminen ja näyttelytilojen monimuotoisuuden kaventuminen. Melko monelle Kuvataiteen talosta kiinnostuneelle taideorganisaatiolle oma näyttelytila on keskeinen asia, vaikka oltaisiin samalla kiinnostuneita myös muokattavista, yhteiskäyttöisistä näyttelytiloista. Esimerkiksi taiteilijoita edustaville liitoille näyttelytoiminta on iso jäsenpalveluaspekti, jopa kynnyskysymys mukaantulolle Kuvataiteen taloon.

Tätä taustaa vasten on esitetty toive siitä, että Kuvataiteen talossa jokaisella organisaatiolla tulisi olla omat eriytyneet näyttelytilansa ja vähintään sama määrä näyttelyitä vuosittain kuin mitä nykyisin. Jokaisen organisaation tulisi voida tehdä sisältöratkaisut itse, mutta Kuvataiteen talossa olisi tarve myös yhteiskäyttöiseen näyttelytilaan.

Yhtenä mahdollisena vaihtoehtona omien nimettyjen näyttelytilojen sijaan on myös esitetty mallia, jossa näyttelyhakuprosessia lähestyttäisiin uudella tavalla. Kuvataiteen talossa näyttelyaikojen haku voisi muuttua yhteiseksi kaikkien liittojen kesken. Taiteilija hakisi näyttelyaikaa tila edellä, ei liitto edellä. Näyttelytilat profiloitaisiin eri tavoin niin, että ne olisivat eri tyyppisiä, eri nimisiä ja räätälöityjä eri tarpeisiin (esimerkiksi AV, valokuva jne.). Haku ei olisi enää välinekohtainen, mikä mahdollistaisi uusia tapoja esittää taidetta. Etenkin nuorille taiteilijoille ja kuraattoreille voisi olla myös yhteisiä kokeilutiloja ja -ohjelmia. Mitään näyttelytoiminnan organisointiin liittyvää mallia ei ole kuitenkaan lyöty lukkoon esiselvityksen perusteella, vaan asia edellyttää perusteellista harkintaa.

¹⁰ Työpajatyöskentelyssä eri taideorganisaatiot nostivat esiin toiveen siitä, että Kuvataiteen taloon tarvittaisiin nk. mentorointiresidenssi, jossa taiteilijoiden tuotanto-osaamista voitaisiin vahvistaa mentoroinnin avulla (residenssityyppinen ”Shared Space”, jossa aloittelevat ja jo kokeneemmat tekijät ammentaisivat toistensa osaamisesta). Aloittelevat taiteilijat tuntevat esimerkiksi huonosti tekijänoikeudellista asemaansa, vaikka he saisivat tiedosta tukea toimintaansa.

Kuvio 3: Kuvataiteen talon asiakaslähtöinen toimintakonsepti¹¹

Grafiikka: Days Agency

Kuvataiteen talon toimintakonsepti voisi muiltakin osin perustua yhteistoiminnallisuuteen ja yhteiskäyttöön, tehtävien osittaiseen yhdistämiseen ja asiantuntijapalvelujen erikoistumiseen. Vuokrat ja palvelut olisi mahdollista tuottaa halvemmin, kun monta taidekentän organisaatiota olisi lähekkäin (volyymihyöty): muun muassa isännöinti, siivous, vartiointi, keitto, toimisto- ja kokoustilat ja kopiokonehuone voisivat olla yhteisiä. Kuvataiteen talossa toimivat organisaatiot voisivat halutessaan neuvotella myös muista jaetuista tukiresursseista, kuten kirjanpidosta. Organisaatiot voisivat samalla tarkastella yhdessä toimintojaan ja sopia keskinäisestä työnjaosta esimerkiksi viestinnän suhteen. Erityisesti on toivottu perustettavaksi yhteismarkkinointielintä, jonka avulla voisi vahvistaa yleisöulottuvuutta ja ansaintalogiikkaa.

Palvelujen kilpailuttamiseen ja erilaisten työtehtävien uudelleenorganisointiin löytynee yhteistyöpotentiaalia kaikkien taidekentän toimijoiden rajallisten voimavarojen takia. Mutta Kuvataiteen talon toiminnassa ei kuitenkaan tähdättäisi eri organisaatioiden yhdistämiseen. Keskeisiä tavoitteita olisivat muun muassa yleisömäärän kasvattaminen, kustannustehokkuuden kohentaminen, edunvalvonnan kehittäminen, yhteistoiminnan lisääminen ja asiantuntijuuksien laajentaminen/eriytyminen.

Yhden esiselvitystä varten haastatellun asiantuntijan toimesta Kuvataiteen talolle on ehdotettu myös toimintakonseptia, joka perustuisi uusien yleisöjen kasvattamiseen.

¹¹ Kuvataiteen talon toimintakonsepti on vielä auki. Kuviossa 3 esitetty konsepti on hahmoteltu työpajassa, jonka työskentelyyn osallistui joukko visuaalisella alalla toimivia organisaatioita.

Tämän vision mukaan Kuvataiteen talon toimisi pedagogisena sisältökeskuksena, joka panostaisi varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Kuvataiteen talo olisi ykkönen alallaan, merkittävä valtakunnallinen kohde. Kuvataiteen talossa lapset saisivat omistautunutta kuvataideopetusta, jonka keskiössä olisi kuvataiteen ymmärtäminen ja tekemisen opettaminen. Kuvataiteen talon pedagogiset ulostulot välitettäisiin myös digitaalisesti muualle (digitaalinen läsnäolo).

Myös tässä mallissa on pohdiskeltavaa Kuvataiteen talon hankkeen kannalta. Pedagogisen näkökulman korostaminen voisi olla haaste näyttelytoiminnan muiden tavoitteiden saavuttamiselle. Taiteilijoiden ja Kuvataiteen talossa mukana olevien näyttelytoimintaa harjoittavien organisaatioiden tavoitteena on kuitenkin myös myydä teoksia ja tavoittaa kriitikoita, museota, keräilijöitä ja kuvataiteesta kiinnostuneita yksityishenkilöitä/ostajia. Pedagoginen sisältökeskus -malli muuttaisi olennaisesti tämän toiminnan painopistettä.

3.4. Kuvataiteen talon tilaratkaisuun ja sen rahoitukseen liittyviä kysymyksiä

Paljon keskustelua herättävä kysymys on Kuvataiteen talon mahdollinen fyysinen sijainti. Tuleeko sijainnin olla keskeinen vai kuinka kaukana keskustasta Kuvataiteen talo voisi sijaita? Monien helsinkiläisten mielestä pohjoinen Helsinki on huonosti saavutettava, toisaalta lännessä on jo kaikkea. Alueellisen kehitystyön näkökulmasta esimerkiksi Itäkeskus voisi olla strategisesti järkevä ratkaisu. Toisaalta sijaintiin voisi olla luontevasti jo muu kytkös, esimerkiksi Vallilassa on Suomen Taiteilijaseuran Ateljeesäätiön toimintaa. Yhteenvetona esiselvityksen yhteydessä käydyistä keskusteluista voi todeta, että Kuvataiteen talon sijainnin on oltava riittävän keskeinen tai muulla tavalla houkutteleva.

Varsinkin kaupallisten gallerioiden mahdollinen osallistuminen hankkeeseen toisi painetta sille, että Kuvataiteen talon tulisi sijaita keskustassa. Sijaintiin vaikuttaa gallerian asiakaskunta ja alueen dynamiikka muine toimijoineen. Esimerkiksi Pariisiin galleriakentällä 52 % kaikista gallerioista keskittyy kolmelle alueelle.¹² Näiden lisäksi löytyy myös pienempiä alueellisia keskittymiä. Uusi ilmiö on se, että galleriakeskittymissä sijaitsevat keskeiset galleriat avaavat sivugallerian esikaupunkialueelle, mikä mahdollistaa muun muassa suuremman galleriatilan ja varaston, joskus myös residenssitoiminnan. Gallerioiden tilaratkaisut kytkeytyvät laajoihin taloudellisiin ja sosiaalisiin prosesseihin:

”When selecting an address, galleries owners do not only depend on available space or strong interest for a specific portion of the city: their choice is also constrained by larger urban dynamics involving a great range of public and private stakeholders, delineating the opportunities through the real-estate market, zoning plans or business incentives.”¹³

Myös varsinaiseen tilaratkaisuun liittyy periaatteellisia kysymyksiä. Esiselvityksen yhteydessä haastatellut asiantuntijat ovat melko yhtenäisesti esittäneet, että Kuvataiteen taloa varten tulisi hyödyntää olemassa olevia kiinteistöjä, ei rakentaa heti uutta. Uudisrakennusta ei pidetä ainoana hyvänä ratkaisuna, sillä korjausvelkainen tila on yksi strateginen lähestymistapa. Omistajataho haluaa usein päästä eroon rapistuvista kiinteistöistä, koska sillä ei ole varaa tai halua korjata niitä. Hylätyn tilan kunto ja korjausaste vaikuttavat myynnin/vuokran kustannustasoon, joten kustannusarvion pitää olla realistinen. Kohdetta kannattaa tutkia tarkkaan, sillä omistajan standardi voi olla

¹² Ks. lisää galleriakeskittymistä (s. 13–14), Debroux T. (2017): The visible part: Of art galleries, artistic activity and urban dynamics. Presentation of first results of a research project. *Articulo – Journal of Urban Research* 15/2017: Issue Arts in Cities – Cities in Arts. <https://journals.openedition.org/articulo/3409?gathStatIcon=true>

¹³ Ibid. (s. 14)

korkeampi kuin asiakkaan. Periaatteessa kohde kannattaa ostaa, jolloin voi kilpailuttaa räätälöidyn ratkaisun eli kaikkea hankalaa tilaa ei pidä korjata. Rakennuksen infra on kuitenkin saatava kuntoon. Uudisrakennus saattaa usein olla edullisempi ratkaisu kuin korjausrakentaminen. Uudisrakennuksen ei sinänsä tarvitse olla WAU-arkkitehtuuria, mutta siinä on helppoa huomioida kestävän kehityksen edellyttämät ratkaisut, kuten energiatehokkuus.

Tässä vaiheessa hanketta ei ole vielä määritelty, minkä neliömäärän Kuvataiteen talo tarvitsee, onko kyseessä yksi tai useampi rakennus tai onko kyseessä pysyvä tai määräaikainen ratkaisu. Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto on ilmaissut kiinnostuksensa sijoittaa hankkeeseen pääomaa, mikäli Kuvataiteen taloa varten haetaan lainaa. Vuokratilat eivät lähtökohtaisesti ole Kuvastolle järkeviä, mutta sellainen vaihtoehto, jossa vuokraisäntänä olisi Kiinteistö Oy Kaapelitalon kaltainen toimija, olisi harkittavissa tapauskohtaisesti vuokratasosta, synergiaeduista ja muista vastaavista seikoista riippuen. Ensisijaisesti Kuvasto lähtisi kuitenkin ratkaisuun, jossa kuvataidekenttä omistaa rakennuksen itse. Kuvasto näkee, että taiteilijakentän käytössä oleva rakennus toimisi pitkän tähtäimen sijoituksena kuvataidekentän vakauteen. Sen näkökulmasta nimenomaan oma rakennus ja oma tontti olisi ideaaliratkaisu Kuvataiteen taloa varten. Tarvittaessa voisi kehittää jonkin toimivan tavan tontin yhteishallinnointiin Helsingin kaupungin kanssa.

Kuvaston rahoitusvivun lisäksi hankkeeseen käytettäisiin myös Kuvataiteen taloon sijoittuvien organisaatioiden nykyisen suuruinen vuokrasumma. Esiselvityksen osana laaditun sähköisen kyselyn mukaan vastanneilla organisaatioilla on käytössään 3.153,5 m², josta näyttelytilaa on 1.198,5 m², toimistotilaa/työhuoneita 1.005 m² ja muuta tilaa 951 m². Toimitilakustannukset olivat vuonna 2018 yhteensä 501.806 €, mikä tarkoittaa 159 €/m². Rahoitusta koskien on myös ehdotettu, että Suomen Taiteilijaseuran Ateljeesäätiö myisi Tapiolan ateljeetalon Espoossa ja myyntisumma käytettäisiin Kuvataiteen taloon. Ehdotuksesta ei ole kuitenkaan keskusteltu laajemmin esiselvityksen yhteydessä.

Vastaavissa kansainvälisissä hankkeissa rahoitus saattaa tulla kokonaan yhdestä lähteestä, esimerkiksi Oslo Sparbanksstiftelsen on rahoittanut kokonaan rakennuksen oston ja remontin Sentralen-nimistä taidekeskusta varten. Mutta yleensä rahoitus muodostuu monesta lähteestä, esimerkiksi Tallinnassa toimiva uusi nykyaiteen keskus Kai Art Center on saanut rakennuksen remointointiin EU-tukea, hankkinut partnerikseen yksityisen sijoittajan ja kiinteistöyhtiön, jonka intressinä on tuoda kulttuuria Noblessnerin alueelle ja edistää gentrifikaatiota. Tallinnan kaupunki on vastannut alueen infrastruktuurin kehittämisestä.

3.5. Kuvataiteen talo Sörnäisissä // Suvilahden voimala-alue

Esiselvityksessä olen alustavasti kartoittanut myös mahdollisia tilaratkaisuja Kuvataiteen taloa varten. Yksi varteenotettava mahdollisuus on Suvilahden voimala-alue Sörnäisissä. Helsingin kaupunki on muuntamassa Suvilahden aluetta ympärivuotiseksi tapahtuma-alueeksi.¹⁴ Kaupunki etsii parhaillaan ulkopuolisia yrittäjiä sekä muita toimijoita kehittämään aluetta ja vetämään toimintaa. Suvilahti tarvitsee tapahtumien lisäksi toimijoita, jotka ovat päivittäin läsnä. Kaupunki on myös kunnostamassa alueella sijaitsevia kaasukelloja, jotka ovat olleet pitkään tyhjänä. Teräksinen ja tiilinen kaasukello ovat nimittäin kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa, mutta Kiinteistö Oy Kaapelitalo

¹⁴ Ks. lisää Suvilahden alueen kehittämisestä, <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/tilat/suvilahden-kaasukellojen-kehittaminen>

hallinnoi Suvilahden aluetta ja suurta osaa sen rakennuksista. Suvilahden läheisyydessä sijaitsee Teurastamon alue ja Kalasataman kokonaisuus (yli 25 000 asukasta). Naapurustossa sijaitsee myös Kaikukadun taidekortteli ja Taideyliopisto, joka rakennuttaa Sörnäisten rantatielle uudisrakennusta Kuvataideakatemialle.

Useat toimijat ovat osoittaneet kiinnostusta Suvilahden alueeseen. Esimerkiksi Elävän musiikin yhdistys Elmu ry etsii parhaillaan uusia tiloja Nosturin tilalle. Elmu pyrkii edelleen Suvilahteen: ”Tähtäimessä on muuttaa Suvilahden kaasukelloihin vuonna 2020. Elmu tiedottaa hankkeen edistymisestä näillä sivuilla sekä somekanavissaan.”¹⁵ Elmun hanke ei ole kuitenkaan edistynyt taloudellisista syistä. Mutta parhaillaan kaupunki selvittää mahdollisuutta, että Helsingin taidemuseo HAM muuttaisi Tennispalatsista Suvilahden tiiliseen kaasukelloon.

Kuvataiteen taloa silmälläpitäen Suvilahden alueella näyttäytyy kolme mahdollisuutta. Alueella on tontti, jolle voisi rakentaa uudisrakennuksen, mutta se edellyttäisi uusia liikennejärjestelyjä kokonaisuudella Kalasatama – Vilhovuorenkatu. Vaihtoehtoisesti voisi selvittää mahdollisuutta valjastaa teräksinen kaasukello Kuvataiteen talolle. Kolmantena vaihtoehtona on Kattilahalli (kuva 1 ja piirustukset 1–2), joka toimii nykyisin alueen ainoana tapahtumatilana. Tosin Kattilahalli toimii väistötilana Tanssin talon remontin aikana, joten se on varattu syksyyn 2021 asti. Käytännössä tilaa myydään nyt keväälle 2022. Kattilahalli on tärkeä olemassaoleville tapahtumille, kun Tiivistämö on nyt vuokrattu Helsingin kaupungin nuorisopalveluille. Mutta teräksisestä kaasukellosta voisi toisaalta saada uuden pysyvän tapahtumatilaa.

Kuva 1: Kattilahalli, rakennus 1 ja sen julkisivu

Kuva: KOY Kaapelitalo

Kattilahalli on 12 m korkea tila, jonka korkeus mahdollistaa rakentamisen kahteen kerrokseen. Tilassa on nykyisin pieni parvi. Kattilahallia kuvaillaan vuokrauksen yhteydessä seuraavasti:¹⁶

”Kattilahalli on Suvilahden tiloista suurin. Kulttuurihistoriallisesti arvokas tuhannen neliön kirkkomainen sali on huimaavan korkea ja sopii monenlaisille tapahtumille seminaareista konsertteihin. Kattilahallin kokonaispinta-ala on 1650 m². Halliosan pinta-ala on 1150 m² ja aulan 120 m².”¹⁷

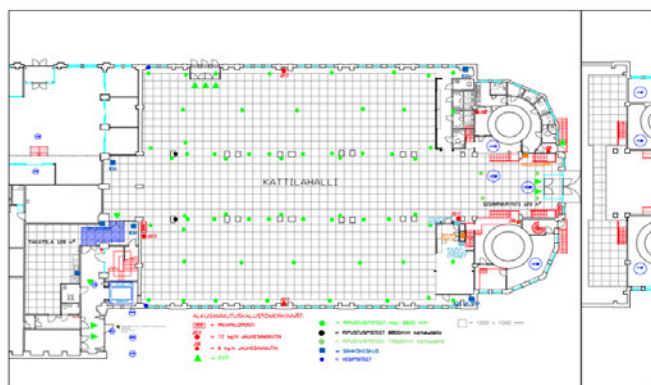
¹⁵ Elävän musiikin yhdistys Elmu ry, <https://ry.elmu.fi/toiminta>

¹⁶ Kattilahalli, rakennus 1, <https://www.suvilahti.fi/tilavuokraus/kattilahalli>

¹⁷ Ibid.

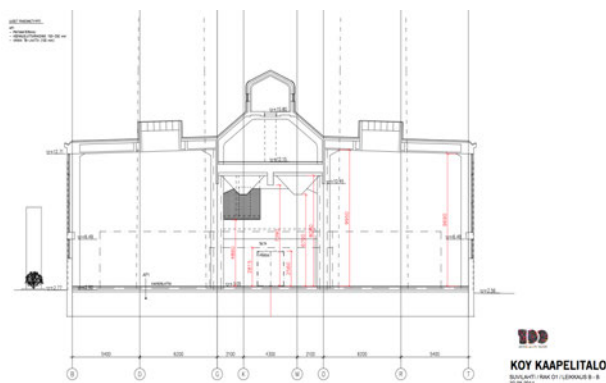
Suvilahti olisi uusi painopistealue, jos HAMin ja Kuvataiteen talon sijainti olisi vierekkäin. Kuvataiteen talo voisi saada synergiaa HAMin kautta niin, että sen toiminta lähentyisi kenttää ja päinvastoin. Samalla on hyvä pitää mielessä, että Suvilahti ei olisi vain kuvataiteen klusteri. Alueella järjestettävien ulkoilmatapahtumien ja festivaalien aikana on vaikea järjestää muuta toimintaa. Asian voi nähdä rasitteena tai toisaalta sen voi nähdä myös mahdollisuutena, tapana olla yhdessä. Suvilahden alueen tarjoamien vaihtoehtojen alustavaa tarkastelua varten tulisi ottaa kantaa siihen, haetaanko Kuvataiteen talolle pysyvää vai määräaikaista ratkaisua.

Piirustus 1: Kattilahalli, rakennus 1 - pohjakuva¹⁸

Piirustus: KOY Kaapelitalo

Piirustus 2: Kattilahalli, rakennus 1 - poikkileikkaus¹⁹

Piirustus: KOY Kaapelitalo

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.

HAM-selvityksessä Suvilahden voimala-aluetta kuvailtiin seuraavasti:²⁰

- Nuorekas ympäristö; tapahtuma-alue (mm. Flow Festival ja Teurastamon tapahtumat)
- Ripeä toteutusaikataulu tarvittaessa
- Kaupunki tehnyt Suvilahden tiiliseen kaasukelloon (suojelukohde) kalliin remontin, joten tilalle on löydettävä käyttöä
- Tontti HAMille kaasukellon lähelle/teräksisen kaasukellon käyttöönotto edullisempaa kuin tiilisen kaasukellon
- Lisäksi teräksiseen kaasukelloon on mahdollista toteuttaa uudisrakennus
- Kaasukellojen soveltuvuus yleisötilaksi on edelleen selvityksen alla
- Sijaintivaihtoehto tekisi mahdolliseksi yhteiset tilaratkaisut toimialan muiden palvelutarpeiden kanssa; mm. Kalasataman alueen nuorisotyön ja kirjastopalvelujen kanssa

HAM-selvitys sisälsi lisäksi Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan laatiman sijaintitarkastelun, jossa todetaan näin Suvilahden voimala-alueesta:²¹

- Sijainti kaasukellossa tai uudisrakennuksessa
- Voimakkaasti kehittyvä alue: uuden ja vanhan kaupunkirakenteen nivelkohta
- Osa Suvilahden tapahtuma-aluetta, elävää kulttuuritoimintaa
- Nykyisellään ei turismin aluetta
- Maaperän ja kaasukellon ympäristöhygieniä ratkaistava

3.6. Kuvataiteen talo Kampissa // Kaartin lasaretti

Kaartin lasaretti on Senaatti-kiinteistön omistama rakennuskokonaisuus, joka sijaitsee Hietalahden Kauppahallin takana. Se muodostuu Kaartin lasaretista, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston entisestä rakennuksesta, C. L. Engelin piirtämästä Mittakeskuksen entisestä rakennuksesta sekä kolmesta vanhasta puurakennuksesta ja -vajasta (kuva 2). Sen pihapiirissä on puisto. Museovirasto ei ole pitänyt puurakennusten suojelua välttämättömänä, mutta muut rakennukset ovat suojeltuja tai esitetty suojeltavaksi. Kaartin lasaretti on saanut nimensä alueella 1800-luvulla toimineen sotilassairaalan mukaan. Korttelin rakennuskanta on vuosilta 1827–1941.²²

Yksi puurakennuksista on ollut Helsingin kaupungin omistuksessa vuodesta 1985 alkaen ja siinä toimii nykyisin päiväkotia. Muutoin rakennuskokonaisuus on ollut pitkään tyhjiillään ja Senaatti-kiinteistöt on yrittänyt myydä sitä vuosina 2010, 2013 ja 2016.²³ Myynnissä on isot tuottotavoitteet ja aluetta on suunniteltu hotellikäyttöön.²⁴ Myynnin

²⁰ Ks. lisää tilaratkaisujen pohdintaa (s. 76), Heinämaa R (2019): Helsingin taidemuseo HAMin tulevaisuus. HAMin toimintakonsepti, organisaatiomalli ja tilaratkaisu. Selvitystyö 6.8.2019 Helsingin kaupungille.

²¹ Ks. lähemmin HAMin sijaintitarkastelu (s. 100), Ibid.

²² Salonen K. & M. Schalin (2007): Kaartin lasaretin kortteli 1827–2007

Rakennushistorian selvitys 4.12.2007. https://www.senaatti.fi/app/uploads/2017/05/3133-2007_Schalin_Hki_Kaartin_lasaretti_RHS_web.pdf

²³ “Kohde myydään yhtenä kokonaisuutena ja ostajaehdokkaiden edellytetään antavan alustavan selvityksen rakennusten ja korttelialueen suunnittelusta käyttötarkoituksesta. Tontin tuleva käyttötarkoitus määritellään yhteistyössä ostajan ja Helsingin kaupungin kanssa kaavoitusprosessin yhteydessä.” Rakennuslehti (2016): Senaatti myy Kaartin lasaretin ja muita kiinteistöjä pääkaupunkiseudulta. Artikkelit 10.3.2016.

<https://www.rakennuslehti.fi/2016/03/senaatti-myy-kaartin-lasaretin-ja-muita-kiinteistoja-paakaupunkiseudulta/>

²⁴ Ks. suunnitelma uudishotellin rakentamisesta Kaartin lasaretin tontille, Heikkinen M. & M. Komonen & M. Puumala (2010): Kaartin lasaretti – korttelin kehittämissuunnitelma 2010. Arkkitehtitoimisto Heikkinen-Komonen

yhteydessä on esitetty puurakennusten purkua, jotta niiden paikalle voitaisiin rakentaa hotellirakennus. Rakennuksia on myös esitetty siirrettäväksi Roihuvuoreen, minkä yhteydessä on selvitetty niiden kunto ja käyttökelpoisuus.²⁵

Kuva 2: Kaartin lasaretin rakennuskokonaisuus²⁶

Kuva: Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto

Puurakennuksista on vuonna 2019 tehty rakennusarkkitehtuurin opinnäytetyö²⁷, jossa niiden säilyttämistä suositellaan muutossuunnitelmien avulla. Yhtenä mahdollisena käyttötarkoituksen muutoksena tarkastellaan puurakennusten soveltuvuutta näyttelytoimintaan:

”Näyttelytiloja varten eristysrakennuksesta tulisi joitakin seiniä poistaa, sillä osa tiloista on hyvin pieniä, mutta huonekorkeus on näyttelytiloja varten täydellinen. Vaja voisi myös muuten sopia, mutta koska se on kylmää tilaa, tulisi se eristää taideteoksia varten, jolloin osa vajan luonteesta taas katoaisi. Näyttelytilojen sovittamien korttelin muuhun toimintaan ei välttämättä palvelisi muuta toimintaa, ellei muihin rakennuksiin sijoitettaisi esimerkiksi taidetiloja. Lisäksi lähialueen palveluita analysoidessa voi todeta, että alueella on jo hyvin paljon näyttely- ja museotiloja. Näyttelytilat toisaalta kuitenkin olisivat julkista toimintaa, joka sinänsä voisi aktivoida sisäpihaa.”²⁸

Kaartin lasaretin huoneistoala suojelluissa ja suojeltaviksi esitellyissä rakennuksissa (poislukien puutalot) on noin 4.500 m², joten kokonaisuuteen mahtuisi sekä kuvataiteen että sanataiteen talot ja vielä jotain muutakin. VTT:n rakennuksessa Abrahaminkadulla sijaitsevaan korkeaan ikkunalliseen konehalliin saisi luontevasti näyttely- ja tapahtumatilaa (vrt. Merikaapelihalli). Kaartin lasarettiin olisi mahdollista saada aikaiseksi taiteilijakortteli/taiteen talo, jolla olisi oma identiteetti ja oma miljöö. Kaartin lasaretti on kiinnostava kohde, jota olisi syytä selvittää lisää. Mutta se on myös melkoisen haastava kohde rakennusten suojelukysymysten ja omistajan tuottotavoitteiden takia.

Oy. Senaatti-kiinteistöt. <https://docplayer.fi/3134334-Kaartin-lasaretti-korttelin-kehittamissuunnitelma-2010-senaatti-kiinteistot-arkkitehtuuritoimisto-heikkinen-komonen-oy.html>

²⁵ Saarinen L. (2011): Kaartin lasaretin puurakennusten kunto ja käyttökelpoisuus siirtorakennuksina. Lausunto. Arkkitehtitoimisto Livady 20.10.2011. https://www.roihuvuori.fi/kylatalo/wp-content/uploads/2012/06/lausunto_kaartin_lasaretti.pdf

²⁶ Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto (2013): Kaartin lasaretin kortteliin tulossa hotelli ja uusi rakennus. Tiedote 30.9.2013.

https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2013_asukastilaisuudet/kaartinlasaretti_tiedote_30092013_verkkoon.pdf

²⁷ Litja K. (2019): Kaartin lasaretin puutalojen säilyttäminen muutossuunnitelmien avulla.

Metropolia Ammattikorkeakoulu Rakennusarkkitehti (AMK) Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma, Opinnäytetyö 16.5.2019. <https://www.theseus.fi/handle/10024/169811>

²⁸ Ibid. Ks. lisää Kaartin lasaretin puurakennusten soveltuvuudesta näyttelytiloiksi (s. 73–74).

Tämän esiselvityksen yhteydessä ei ole kartoitettu alueen rakennusten teknistä tilaa ja niissä tarvittavan peruskorjauksen laajuutta. Mutta oletettavasti rakennukset voitaisiin ottaa heti käyttöön, jos tähän vanhaan kokonaisuuteen tehdään järkevät korjaukset (vertaa naapurustossa sijaitsevien vanhojen rakennusten käyttöönotto, kuten Vanhan kemian rakennus Hietalahden torin laidalla).

3.7. Muita mahdollisia tilaratkaisuja Kuvataiteen talolle

Kuvataiteen talolle on ehdotettu myös monia muita tilaratkaisuja:

- *Itäkeskus // Puhos.* Helsingin kaupungin järjestämä ideakilpailu Itäkeskuksen keskustasta on juuri päättynyt ensimmäisen vaiheen osalta, johon osallistui kaikkiaan 48 ehdotusta. Niistä toiseen vaiheeseen pääsee 3–5 ehdotusta ja voittava ehdotus valitaan syksyllä 2020. Itäkeskus on vanha, muuttuva kokonaisuus, jota pidetään suvaitsevaisen Helsingin keskustana. Se on myös ”niin unohdettu kuin nyt on”. Mutta Itäkeskus olisi täysin osa keskustaa, jos siellä olisi jotain uutta. Puhoksen lisäksi myös Roihupelto olisi kiinnostava alue. Uudisrakennuskin olisi mahdollinen, sillä alueella puretaan paljon. Itäkeskuksessa Kuvataiteen talo olisi muutoksen keskiössä, kehittämässä kaupunginosaa taiteen avulla.
- *Kamppi // Kansakoulunkatu 3.* Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan toimipiste (entinen Kaupunkisuunnitteluvirasto) muuttaa Kampista Kalasatamaan, joten Kansakoulunkatu tyhjenee.
- *Länsisatama // Lapinlahden sairaala.* Helsingin kaupungin järjestämä Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten ideakilpailussa on enää jäljellä kaksi ehdotusta. Esimerkiksi työryhmä Lapinlahti 360 ehdottaa kokonaisuutta, johon sisältyisi muun muassa yhteinen toimistotila, elokuvateatteri, konferenssisali, näyttelytilat ja residenssi. Tämäntyyppisessä vaihtoehdossa omaa tilaa olisi Kuvataiteen talolle vähän, mutta yhteistyömahdollisuuksia olisi paljon. Rakennusten korjaus- ja kunnostustyöt alkanevat vuonna 2021.
- *Salmisaari // Kaapelitehdas.* Kaapelitehdas on jo profiloitunut kuvataiteiseen, tanssiin ja musiikkiin (Kaapelitehtaan keskittymisalut). Esiselvityksen yhteydessä on esitetty myös ajatus siitä, että Kaapelitehtaalla sijaitsevia tiloja voisi mahdollisesti uudelleenjärjestellä ja remontoida. Kuvataiteen talolle luotaisiin toimiva kokonaisuus esimerkiksi Helsingin työväenopiston, HIAP-residenssien, Muu ry:n, Ravintolamuseon, Teatterimuseon ja Valokuvataiteen museon nykyisistä tiloista. Osa toimijoista voisi kuulua Kuvataiteen talon klusteriin, mutta osa muuttaisi muualle (esimerkiksi Ravintolamuseo sopisi sisällöllisesti hyvin Teurastamon alueelle).
- *Sörnäinen // Hanasaari.* Hanasaaren voimalaitoksen toiminta jatkuu vuoden 2024 loppuun saakka, jonka jälkeen alkaa voimalaitoksen purku ja alueen maaperän puhdistus tarvittaessa. Ensimmäiset uudisrakennukset valmistunevat alueella vuonna 2029–2030. Parhaillaan työstetään visiotyötä, jonka avulla etsitään ratkaisuja alueen kaavaprosessiin. Hanasaari tarjoaa monia kiinnostavia mahdollisuuksia, mutta samalla tulisi huomioida alueen pitkälinen kehittämis-aikataulu. Oman uudisrakennuksen lisäksi voisi selvittää mahdollisuutta vuokrata voimalaitoksen vanha pääkonttori ja isot autotallit Kuvataiteen taloa varten.

- *Töölö & Koskela // HKL-hallit Töölössä ja Koskelassa.* Nykyisin HKL säilyttää ja huoltaa raitiovaunut Töölön ja Koskelan raitiovarikoilla. Mutta Ruskeasuolle on tulossa uusi raitiovarikko ja toiminta vanhoissa varikoissa loppunee vuonna 2025. Varikkorakennusten kulttuurihistorialliset, kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot tullaan selvittämään ennen kuin tehdään päätöksiä niiden uudesta käyttötarkoituksesta.
- *Töölö // Töölön sairaala.* Eläkevakuutusyhtiö Veritas on ostanut Töölön sairaalan Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS). Sairaalan vanha osa on suojeltu, mutta sen voi remontoida asunnoiksi ja liikehuoneistoiksi. Sairaalan uusi osa puretaan ja siihen on mahdollisesti tulossa asuntoja. Rakennustyöt alkanevat vuonna 2023.

Selvitettäväksi on lisäksi ehdotettu seuraavia tilaratkaisuja: Harjun nuorisotalo, Kruunun makasiini, Makasiini L3, Maneesi, Metropolia Albertinkadun kortteli, Ravintola Kaisaniemi, Vaasa-halli sekä Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo (mikäli rakennukset vapautuvat Arkkitehtuuri- ja designmuseo -hankkeen toteutuessa). Yhtenä vaihtoehtona nousi esiin myös merellinen ratkaisu, joka edellyttäisi Kalasatamassa rantapaikkaa, johon saisi laittaa kelluvan rakennuksen (vrt. Katajanokalla sijaitseva Marinetek, jonka omistaa Arctic Shipping).

Myös Kalasatamassa sijaitseva ostoskeskus Redi ja sen vapaana olevat tilat mainittiin kiintoisana tilaratkaisuna, vaikka Kuvataiteen talon oma identiteetti voisi olla vaikea ostoskeskuksen osana. Ylipäättänsä ostoskeskusten tyhjeneminen nähtiin mahdollisuutena ("tehdä muutoksia rennolla kädellä rumiin väliin tiloihin"). Esimerkiksi Galleria Aarni on muuttanut kaupalliseen kiinteistöön kauppakeskus Selloon. Muuton myötä se on pidentänyt aukioloaikojaan ja lisännyt kävijämääräänsä.

3.8. Kuvataiteen taloon liittyviä mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia

Esiselvityksessä on työpajatyöskentelyn, asiantuntijoiden haastattelujen ja erilaisten kuvataiteen järjestökentän tapaamisten avulla on tunnistettu sellaisia mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia, jotka olisi hyvä huomioida Kuvataiteen talon valmistelussa. Mahdollisuudet, riskit ja uhkakuvat esitetään teemoittain (ks. myös liite 14):

Mahdollisuudet: Tavoitteenasetanta

- Turvata taiteilijavetoista näyttelytoimintaa.
- Taiteilijat tarvitsevat parempia palveluja ja paikan sosiaaliseen verkostoitumiseen.
- Toiminnan laadullinen kehittäminen synergianäkökulmasta (yhteiskehittäminen).
- Luodaan uusia palvelukonsepteja taiteilijoille ja yleisölle.
- Kuvataiteen talo vahvistaisi kuvataiteilijoiden niiltä organisaatioilta saamia palveluja, jotka talon muodostaisivat; esimerkiksi organisaatioiden ja niiden työntekijöiden yhteistyön ja synergian tuoma vahvempi kollegiaalisuus, ammattimaisuuden tason nousu, toimiva työnjako, tehokkuus, laadukkuus ja mahdollisuus käyttää palveluja aiempaa laajemmin; esimerkiksi useammasta eri taiteilijaliitosta vain aiemman oman sijaan.
- Edunvalvonnan ja hyvien käytäntöjen edistäminen; mahdollisuus testata ja juurruttaa myös hyviä käytäntöjä esimerkiksi sopimuksiin ja korvauksiin liittyen. -> Edut taiteilijan aseman ja kuvataiteen arvostuksen näkökulmasta.
- Täydentää uudenlaisena konseptina suomalaisen kuvataidekentän rakennetta.
- Kansainvälisen toiminnan mahdollisuudet.
- Kuvataiteen talo lisäisi kuvataiteen yhteiskunnallista arvostusta.

Mahdollisuudet: Toiminnan organisointi

- Toimintaedellytysten paraneminen; paremmat, toimivammat ja monimuotoisemmat näyttelytilat, työtilat ja kokoustilat.
- Yhteinen kahvihuone lisääisi jokapäiväisiä kollegoita ja vuorovaikutusta (sekä kuvataiteilijoille että talossa sijaitsevien organisaatioiden työntekijöille).
- Fyysinen läsnäolo samassa tilassa mahdollistaisi päivittäisen kontaktin, jolloin yhteistyö on aidompaa ja spontaanimpaa (synergia ja yhteistyön mahdollisuudet).
- Toimijoiden yhteiset ohjelmarungot pitkäjänteisesti.
- Koko näyttelykompleksin profilointi helpottaisi tiedottamista, markkinointia ja taiteen myyntiä.
- Mahdollistaa uudenlaista kuvataiteen ja yleisön sekä taiteilijoiden välistä kohtaamista. Vrt. Oodi ja yleensä kirjastojen muuttuminen.
- Yleisön ja näkyvyyden määrä kasvaa. Arkipäivän yleisösynergia; tutustua myös muiden toimijoiden sisältöihin.
- Residenssit osana näyttelytoimintaa.
- Kuvataiteen talo voisi vastata kestäväen kehityksen ja ekologisuuden vaatimuksiin.

Riskit ja uhkakuvat: Hankkeen valmistelu ja organisaatio

- Kuka ottaa johtoroolin, jos hankkeessa on erimielisyyksiä? Saako sovittua tarpeeksi selkeän rakenteen hankkeen johtamista varten (projektipäällikkö, ohjausryhmä jne.)?
- Missä järjestyksessä sitouttaa toimijat? Miten saada toimijat puhaltamaan yhteen hiileen?
- Ketkä osallistuvat hankkeeseen? Kuvataiteen taloon voi valita mukaan vain ammattitaidehyhteisöjä, jotka haluavat kehittää toimintaansa.
- Millainen organisaatiomalli Kuvataiteen talolla tulee olemaan? Vrt. Tanssin talo.
- Miten löytää Helsingin kaupungilta strateginen keskustelukumppani?
- Miten hankkeen valmisteluun saisi mukaan myös nuoria taiteilijoita?
- Rahoitusinstrumenttien puute? Kuvataiteen talossa tarvitaan jotain vakituista tuloa, esimerkiksi residenssi tai kumppanuus Taideyliopiston kanssa.
- Tiukkaa kentällä, realismi. Toimijoilla erilaiset maksukyvyt.
- Menevätkö henkilöresurssit tapahtumatuotantoon sen sijaan, että promotaan taiteilijaa?
- Tuleeko tuplavuokraa? Osataanko etukäteen analysoida olemassa olevat sitoumukset? Hankkeeseen osallistuvien toimijoiden vuokrasopimukset raukeavat eri aikaan ja eri ehdoilla. Mikä määrittelee irtautumisen sopimuksesta?

Riskit ja uhkakuvat: Ennakkoluulot ja asenteet hanketta kohtaan

- Kuvataiteen talo voi muodostua vaikeasti lähestyttäväksi instituutioksi.
- Pienille toimijoille huoli, että hukkuu isoon soppakattilaan, identiteetti katoaa.
- Nykyiset monimuotoiset, ainutlaatuiset tilat, joilla on omat tarinat ja niiden kunnioitus. Tämän kaiken menettäminen, jos siirtyminen yhteiseen isoon tilaan.
- Kuvataiteen talo on hankkeena ongelmallinen, koska on monta toimijaa/verkostoa, jotka toteuttavat erilaisia ja eri laajuisia taidehankkeita eri kaupunginosissa ja/tai paikkakunnilla (Publics, Frame, HAM). Tapahtumia on enää vaikea lisätä.
- Ei löydy oikeaa profiilia vaan talosta tulee toimijoiden keskinäinen pelikenttä.
- Galleriat ovat elävä osa kaupunkia. Ajatus siitä, että ne kootaan jonnekin tuntuu ulkoa rakennetulta. // Uhkakuva siitä, että kivijalkagalleriat häviävät kaupungista versus synergiaetu, jonka tästä voisi saada.

- Kuvataiteen talo vastaa vain OKM:n asettamaan tavoitteeseen/vaatumukseen.
- Helsingissä ei ole puutetta näyttelytiloista ja Suomessa on vahva museokenttä niin pääkaupunkiseudulla kuin maakunnissa, joten talon ei tule liittyä siihen, että pidetään esillä asioita.
- Laadukas, rikas kenttä pieneksi maaksi. Fiksut, hyvät laadukkaat sisällöt yhteen = näyttelyasettajille alusta, mutta ei uutuusarvoa. Yleisö ei pakkaudu yhteen kohteeseen.

OSA III

4. Malleja Kuvataiteen talon yhteistoiminnallisuutta varten

Seuraavaksi esittelen yhteisöllisiä yhteistyömalleja (Art Hub), taidekeskittymiä (Art Cluster) sekä kohtaamis- ja yhteistyöpaikkoja (Creative Community) muutamien kansainvälisten esimerkkien avulla. Lisäksi mainitsen joitakin kansainvälisiä taideorganisaatioita, joiden toimintamalliin saattaisi olla kiinnostavaa tutustua Kuvataiteen talon valmistelua ajatellen. Tämän jälkeen esittelen lyhyesti Fotografiska Stockholm -nimisen valokuvataidekeskuksen palvelukonseptin. Lopuksi kerron Suomessa parhaillaan valmisteltavista taidealakohtaisista ”talo”-hankkeista.

4.1. Yhteisölliset yhteistyömallit (Art Hub)

Seuraavaksi käyn läpi kolme yhteisöllistä yhteistyömallia (Art Hub). Marshall House on siitä erikoinen hubi, että toimijoiden yhteistyö keskittyy ainoastaan yhteisen kiinteistön hallintaan, ei sisällölliseen yhteistyöhön. Sen sijaan Kai Art Center rakentaa toimintansa yhteistuotantojen, yhteisöllisten tilojen ja mentoroinnin varaan. Vaba Lava on puolestaan usean eri toimijan yhteenliittymä, joka on luonut oman kuratointimallin ohjelmaansa varten.

4.1.1. Reykjavík: Marshall House, <https://marshallhusid.is>

Reykjavíkissa vanhan kalasataman alueella toimiva Marshall House rakennettiin aikoinaan kalatehtaaksi. Nyt 1800 m² laajuinen rakennus on kunnostettu taidekeskukseksi, joka on toiminut vuodesta 2017 alkaen (kuva 3). Aulassa toimii ravintola ja baari, 1. kerroksessa Nýlistasafnið (Living Art Museum), 2. kerroksessa galleria Kling & Bang ja 3. kerroksessa Studio Ólafur Elíasson. Taidekeskukseen sijoittuneet organisaatiot päättävät itsenäisesti toiminnastaan eikä niillä ole juurikaan näyttelytoimintaan liittyvää yhteistyötä. Organisaatiot ovat kuitenkin perustaneet yhteisen yhdistyksen kiinteistön hoitoa varten (rekstrarfélag).²⁹

Kuva 3: Marshall House ja sen julkisivu

Kuva: Kling & Bang

Esimerkiksi Nýlistasafnið-ille muutto taidekeskukseen on merkinnyt toiminnan kasvua, vaikka se on vähentänyt näyttelymääräänsä seitsemästä näyttelystä viiteen näyttelyyn vuodessa. Muuton myötä Nýlistasafnið laajensi aukioloaikojaan ja kolminkertaisti

²⁹ Nýlistasafnið The Living Art Museum (2018) Skýrsla stjórnar fyrir tímabilið 30. maí 2017 - 9. maí 2018. Skýrsla lesin á aðalfundi Nýlistasafnsins 9. maí 2018, Marshallhúsinu, Grandagarði 20, 101 Reykjavík (s. 5), <http://www.nylo.is/wordpress/wp-content/uploads/2018/05/Skýrsla-stjórnar-2018.pdf>

kävijämääränsä ensimmäisenä toimintavuotenaan taidekeskuksessa (yli 23 000 kävijää).³⁰ Vastaavasti opastusten kysyntä (erityisesti kouluryhmien osalta) ja näyttelyvalvonnan tarve on kasvanut.³¹ Toiminnan kasvun ja kasvaneiden kiinteistömenojen myötä sekä valtio että kaupunki ovat korottaneet Nýlistasafnið'in vuosittaista avustusta.

Reykjavíkissa Marshall House symboloi uskoa taiteilijavetoiseen toimintaan, joka profiloituu omalta osaltaan kaupunkia ja edesauttaa alueellista kehittämistä.³² Reykjavíkin kaupunki on myöntänyt taidekeskus-hankkeelle rahoituksen 15 vuoden vuokrasopimusta varten.

4.1.2. Tallinna: Kai Art Center, <https://kai.center>

Tallinnassa syksyllä 2019 avautunut Kai Art Center sijaitsee Noblessnerin valimoalueella vanhassa tehtaassa (kuva 4). Rakennuksen 1. kerroksessa on ravintoloita, kahviloita ja ruokastudioita. Sen 2. kerroksessa on näyttelytila (450 m²), toimistotilat, kokoushuoneita ja auditorio/elokuvateatteri, yhteensä noin 950 m². Rakennuksen kunnostuksessa on huomioitu kulttuuriperinnön suojelu.

Kai Art Centerin toiminta muodostuu useasta eri osa-alueesta. Keskus esittelee enintään neljä näyttelyä vuodessa ja niihin sisältyy aina kansainvälinen ulottuvuus. Keskus ei peri vuokraa näyttelytiloistaan vaan se suunnittelee yksittäisen näyttelyn rahoituksen yhdessä kulloisenkin kumppanin kanssa. Se tekee yhteistyötä myös paikallisen elokuvateatterin kanssa. Keskuksen toiminta sisältää lisäksi kansainvälisen residenssiohjelman, joka on suunnattu tutkijoille ja kuraattoreille (2–4 viikon vierailut). Keskus haluaa myös vahvistaa paikallisen taidekentän rakenteita ja väliportaan toimintaa.

Kuva 4: Kai Art Center ja sen julkisivu

Kuva: KAOS Arhitektid

Kai Art Centerin toimistotilat, keittiö ja kokoushuoneet ovat yhteiskäyttöisiä ja ne muodostavat ns. "Hot Desk" -alueen, jossa on vuokrattavissa työpisteitä enintään 16 hengelle. Vuokran ohella sovitaan vuokralaisen toiminnan mentoroinnista (aiheina mm. tekijänoikeus, taloussuunnittelu ja rahoitus, viestintä ja markkinointi tai muu tarpeellinen neuvonta). Samalla keskus haluaa tarjota taidetoimijoille mahdollisuuden keskustella ideoistaan ja jakaa hyviä käytänteitä.

³⁰ Ibid. (s. 15)

³¹ Ibid. (s. 4)

³² Loiseau B. (2017): The Fish Factory-Turned-Arts Complex That's Revitalizing Reykjaviks Arts Scene. Artsy. Artikkelin 28.3.2017. <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-fish-factory-turned-arts-complex-revitalizing-reykjaviks-arts-scene>

Idea uuteen nykytaiteen keskuksen syntyi noin seitsemän vuotta sitten. Ratkaisevaa oli se, että Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus EKKAK (Estonian Contemporary Art Development Center ECADC) sai hankkeeseen EU-rahoitusta (European Regional Development Fund), minkä osuus on 20 % rakennuksen kunnostuskustannuksista. Se sai hankkeeseen mukaan myös yksityisen sijoittajan. Tallinnan kaupunki on puolestaan vastannut alueen infrastruktuurista, kuten uudesta laiturialueesta, pysäköintialueesta ja tieverkostosta. Rakennuksen omistaa yksityinen yritys, mutta sitä hallinnoi erillinen isännöitsijäyhtiö, joka vuokraa tilat toimijoille. Kai Art Centerin sopimus on 15 vuoden mittainen. Eesti Kultuuriministerium (The Ministry of Culture of Estonia) rahoittaa keskuksen toimintaa, minkä lisäksi keskus tukeutuu lahjoituksiin ja sponsorointiin. Kiinteistömenonsa keskus kattaa lipputulolla ja tilojen vuokrauksella.

4.1.3. Tallinna: Vaba Lava, <https://www.vabalava.ee>

Vaba Lava toimii taiteellisena keskuksena, jossa esitetään niin performanssia, esittävää kuin visuaalista taidetta sekä musiikkia ja uutta mediaa. Vaba Lava (kuva 5) perustettiin vuonna 2014 yhdeksän vapaata teatteri- ja tanssikenttää edustavan toimijan voimin: [MTÜ Rhizome](#), [MTÜ Genialistide Klubi](#), [MTÜ PolygonTeater](#), [SA Eesti Teatri Festival](#), [MTÜ Loominguline Ühendus Oma Lava](#), [MTÜ Kell Kümme](#), [SA Eesti rahvapärandi ja kirjavara esitamise selts LOOMINE](#), [MTÜ Teine Tants](#) ja [MTÜ R.A.A.A.M.](#)

Vaba Lava vuokraa käytössään olevan rakennuksen paikalliselta kiinteistöyhtiöltä (Telliskivi Loomelinnak, vrt. Kiinteistö Oy Kaapelitalo). Aiemmin verstaana toiminut rakennus sijaitsee Telliskiven vanhalla teollisuusalueella, josta on muodostunut vahva luovan talouden keskittymä Tallinnassa. Rakennus sisältää seuraavat tilat: black box (630 m², max. 500 paikkaa), harjoitussali (128 m²), pukuhuoneet, aula ja varastotila. Loppuvuodesta 2018 Vaba Lava laajensi toimintaansa avaamalla sivupisteen myös Narvaan, Koillis-Viroon. Hallinnollisesti Vaba Lava on säätiö, jonka toiminnasta vastaa viisihenkinen hallitus. Vaba Lavassa työskentelee johtajan lisäksi tuottaja, tekninen johtaja ja teknikko. Muu tarvittava henkilökunta palkataan tuotantokohtaisesti, joten Vaba Lava tarjoaa työskentelymahdollisuuksia freelancereille.

Vaba Lava on kehittänyt toimintaansa varten kuraattori-mallin, jossa kuraattori vastaa keskuksen ohjelmistosta kaksi vuotta kerrallaan. Määräaikainen kuraattori valitaan avoimen kansainvälisen haun kautta niin, että hakua voi tematisoida tai painottaa eri tavoin. Kuraattorin on esimerkiksi toivottu tekevän tuotantoyhteistyötä oman kotimaansa toimijoiden kanssa ja tuovan mukanaan uusia tekijöitä Viroon. Malliin sisältyy myös periaate siitä, että keskuksen perustajajäsenillä ei ole erioikeuksia muihin nähden koskien päätöksiä ohjelmistosta. Joten osa perustajista toimii käytännössä myös muualla kuin Vaba Lavan tiloissa.

Kuva 5: Vaba Lava ja sen julkisivu

Kuva: Lumi Capital

Vaba Lavalla on myös vuokraustoimintaa. Alivuokralaisena toimii kaksi teatteri- ja tanssialan organisaatiota (Eesti Teatri Agentuur ja Sõltumatu Tantsu Ühendus) sekä kahvila/ravintola, joka järjestää itse ohjelmaa ja erilaisia tilaisuuksia tilassaan. Lisäksi Vaba Lava vuokraa tilojaan yritystilaisuuksiin (muun muassa konferenssit, muotinäytökset, gaalatilaisuudet, seminaarit, työpajat ja näyttelyt) ja ulkopuolisille tuotannoille. Monenlaisen toiminnan yhteensovittaminen on kuitenkin haasteellista, sillä vuokraus ei saisi häiritä Vaba Lavan omaa ohjelmistoa.

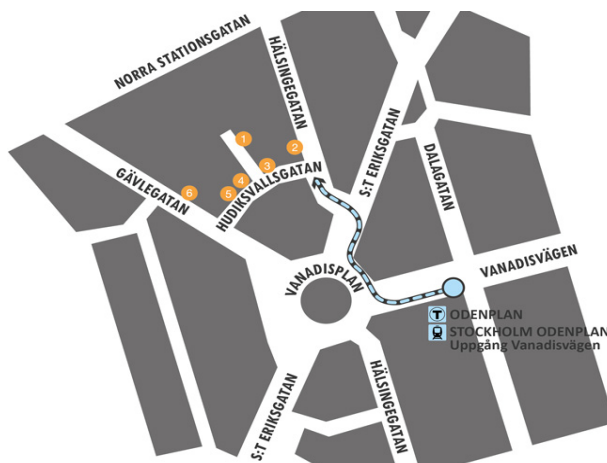
Kulttuuriministeriö rahoittaa Vaba Lavan toimintaa tietyn pituisten sopimuskausien puitteissa. Lisäksi keskuksen toimintaa tukee rahasto nimeltä Eesti Kultuurkapital, jonka rahoituksella kuraattori tuottaa 4–5 ensi-iltaa vuodessa. Keskuksen kuuluu myös edistää ohjelmistossaan olevien tuotantojen vientiä ulkomaille ja luoda verkostoja nuorten tekijöiden välille.

4.2. Taidekeskittymät (Art Cluster)

Tukholmassa sijaitseva Stockholm Gallery District ja Pietarissa sijaitseva Loft Project ETAGI ovat kummatkin omanlaisiaan taidekeskittymiä. Stockholm Gallery District on eri osoitteissa toimivien gallerioiden alueellinen keskittymä, kun taas Loft Project ETAGI kokoaa useita hyvin erilaisia toimijoita saman katon alle. Kummassakin mallissa toimijat hyötyvät toistensa läheisyydestä.

4.2.1. Tukholma: Stockholm Gallery District, <http://stockholmgallerydistrict.se>
Stockholm Gallery District on Tukholman Vasastanissa sijaitseva alue, jonne monet galleriat ovat keskittäneet toimintansa (kuvio 4). Nykyisin galleriakeskittymään kuuluu kuusi galleriaa (Galleri Andersson/Sandström, Galleri Andersson/Sandström Showroom, Gallery Berg, Cecilia Hillström, Galerie Nordenhake ja S.P.G.), mutta parhaimmillaan gallerioita on ollut kymmenkunta. Galleriakeskittymällä on englanninkielinen kotisivu, jossa on linkit alueen gallerioihin. Englanninkielisen Facebook-sivuston kautta viestitään alueen gallerioiden ohjelmasta ja yhteisistä tapahtumista. Esimerkiksi viikonloppuisin järjestetään opastuskierros ajankohtaisista näyttelyistä ja kerran kuussa galleriat pidentävät aukioloaikaansa yöhön asti.

Kuvio 4: Stockholm Gallery District

Kuvio: Stockholm Gallery District

4.2.2. Pietari: Loft Project ETAGI, <http://www.loftprojectetagi.ru/en/>

Loft Project ETAGI on nykytaiteeseen keskittynyt taideklusteri, joka on toiminut vuodesta 2007 alkaen vanhassa leipätehtaassa Pietarissa, osoitteessa Ligovsky 74 (kuva 6).

Taideklusterin toiminta on laajaa ja monipuolista:

“Contemporary expositions in Loft Project ETAGI make up a part of the diverse program, which also consists of lectures and discussions on art and design, film screenings, theatrical performances, as well as classes on curating and various workshops for children. In addition to exhibitions and educational activities, Loft Project ETAGI is involved in organizing benefit shows for social change in collaboration with the best art resources in the city. The center is also involved in a variety of international projects surrounding contemporary art in association with various cultural institutions in the EU.”³³

Rakennuksessa on säilytetty paljon alkuperäistä vanhaa teollisuusympäristöä, mikä vaikuttaa paikan yleiseen tunnelmaan. Noin 3.000 m² laajuisen rakennuksen jokaisella kerroksella on oma luonteensa.³⁴ 1. kerroksessa järjestetään konsertteja, teatteriesityksiä ja performansseja. 2. kerroksen baarissa voi viettää aikaa netissä tai pelata vaikkapa shakkia. 3. kerroksessa sijaitsevat Location Hostel ja kahvila Green Room Café sekä valokuvakäytävä (“social photography”). 4. kerroksesta löytyy oma kirjakauppa ja tila, jossa on yleensä esillä mediataidetta. 5. kerroksessa sijaitsee päänäyttelysali, suuri studiomainen valkoinen tila, jossa voi järjestää myös tapahtumia. Lisäksi 6. kerroksen kattoterassia käytetään eri tarkoituksiin, kuten näköalatasanteena, piknikpaikkana ja joogasalina.

Kuva 6: Loft Project ETAGI ja sen julkisivu

Kuva: eng/where.ru

Loft Project ETAGI perustettiin yksityisestä aloitteesta ja se toimi aluksi paljolti lahjoitusten ja avustusten varassa. Nykyisin sen toiminta on kuitenkin taloudellisesti omavaraista, sillä viime vuosina ETAGI on laajentanut toimintaansa kaupallisempaan suuntaan.³⁵ ETAGI toimii nyt myös luovien alojen yrityshautomona, joten sen taide- ja kulttuuritoimintaa täydentää suuri määrä luovan alan yrittäjiä ja start-up -liikkeitä. Mainittakoon, että ETAGI järjestää kaupallisia hankkeita myös pihallaan, kuten start-up katuruokafestivaalin (“street food container city”).

³³ St. Petersburg Official City Guide Visit Petersburg, <http://www.visit-petersburg.ru/en/leisure/196726/>

³⁴ Torres K. (2013): Etagi (“Floors”) in St. Petersburg. Museum Studies Abroad, artikkeli 24.5.2013. <https://museumstudiesabroad.org/etagi-floors-in-st-petersburg/>

³⁵ Harnish L. (2019): Loft Project Etagi. Museum Studies Abroad, artikkeli 12.4.2019. <https://museumstudiesabroad.org/loft-project-etagi/>

4.3. Kohtaamis- ja yhteistyöpaikat (Creative Community)

Seuraavaksi käyn läpi muutamia kohtaamis- ja yhteistyöpaikkoja (Creative Community). Lontoossa toimiva Somerset House yhdistää ohjelmatoiminnan yleisöulottuvuuden sekä taiteilijoiden ja luovan alan startup-yrittäjien työskentelymahdollisuuden. Oslossa toimiva Sentralen yhdistää puolestaan kulttuurituotannon ja sosiaalisen innovaation ammattilaiset tarjoamalla heille tuotanto- ja työskentelytilaa. New Yorkissa sijaitseva Pioneer Works toimii yhteisöllisen luovan työskentelyn alustana.

4.3.1. Lontoo: Somerset House, <https://www.somerset-house.org.uk>

Lontoon keskustassa sijaitseva Somerset House on valtava historiallinen rakennus, jonka vanhin osa on rakennettu jo 1700-luvulla (kuva 7). Rakennusta on ajan mittaan käytetty moniin eri tarkoituksiin, kuten valtion virastona. Taide- ja kulttuurikeskuksena rakennus on toiminut vuodesta 2000 alkaen niin, että toimintaa ylläpitää tätä tarkoitusta varten perustettu säätiö, Somerset House Trust. Aluksi säätiö sai avustusta vain muutamalta rahastolta rakennuksen käyttötarkoituksen muuntamiseen. Nykyisin säätiö saa avustusta Somerset Housen toimintaan 17 rahastolta ja säätiöltä. Myös yksityisillä lahjoituksilla on suuri merkitys säätiölle.

Somerset House tarjoaa yleisölle festivaaleja, tapahtumia ja konsertteja, nykytaidetta esitteleviä näyttelyitä sekä erilaisia julkiseen tilaan sijoitettavia installaatioita. Somerset House panostaa myös yleisötyöhön ja taidekasvatukseen. Rakennuksessa toimii useita kahviloita ja ravintoloita. Keskus luonnehtii itse monimuotoista toimintaansa näin: "London's working arts centre" ja "a cultural powerhouse and home for arts and culture today".³⁶ Somerset House pyrkii kaikin tavoin edistämään taiteen non-profit toimintaa niin, että se säilyy Lontoon keskustassa.

Kuva 7: Somerset House ja sen julkisivu

Kuva: Somerset House

Nyky muodossaan Somerset House on toiminut vasta vuodesta 2016 alkaen, jolloin se käynnisti taiteilijoille ja luovan alan startup-yrittäjille suunnatun kokeellisen työtilan nimeltä Somerset House Studios. Uusi toiminta aivan kaupungin ytimessä on ollut menestyksekkästä:

"Currently housing over 80 artists and Makerversity (a community of over 250 emergent makers), the Studios are a platform for the development of new creative projects and collaboration, promoting work that pushes bold ideas, engages with urgent issues and pioneers new technologies."³⁷

³⁶ Somerset House, <https://www.somerset-house.org.uk/about-somerset-house>

³⁷ Art Fund, <https://www.artfund.org/whats-on/museums-and-galleries/somerset-house>

4.3.2. Oslo: Sentralen, <https://www.sentralen.no>

Sparebankstiftelsen DNB (Savings Bank Foundation DNB) osti vuonna 2007 yli 12.000 m² laajuisen vanhan pankin (kuva 8) ja kartoitti mahdollisten käyttäjä- ja fokusryhmien avulla, mihin tarkoitukseen rakennusta voisi käyttää tulevaisuudessa. Sparebankstiftelsen DNB päätyi siihen, että Osloon tarvitaan avoin kokous- ja työskentelytila kulttuurituottajille. Rakennukseen haluttiin myös innovaattoreita, jotka työskentelevät yhteiskunnallisten kehitystehtävien parissa.

Kuva 8: Sentralen ja sen julkisivu

Kuva: Katrine Lunke

Keväällä 2016 rakennus avattiin Sentralen-nimisenä kulttuuri- ja innovaatiokeskuksena, jonka tarvetta pilotoitiin pienemmässä mittakaavassa vuonna 2013. Vuoden kokeilun jälkeen alkoivat kunnostustyöt, joissa on panostettu tilojen muuntautuvuuteen:

”Det ble i prosjektet lagt særdeles stor vekt på fleksible og funksjonelle løsninger. Alle rom er flerfunksjonelle og kan brukes til ulike aktiviteter. Samtidig kan antall arbeidsplasser enkelt justeres opp og ned. Alle tekniske føringer ligger åpent i himling og kan enkelt justeres. Prosjektet er bygget for å tåle endringer over tid.”³⁸

Nykyisin rakennuksessa työskentelee yli 350 henkilöä. Sen toisessa ja kolmannessa kerroksessa sijaitsevat tuottajien, ryhmien, orkesterien, festivaalien ja muiden tuotannollista työtä tekevien toimijoiden työtilat. Neljännessä kerroksessa toimii SoCentral, jonka piirissä toimii erilaisia sosiaalisten haasteiden parissa työskenteleviä organisaatioita. Ylimmässä kerroksessa on ns. ”Flexdesk”, jossa kulttuurituotannon tai sosiaalisen innovaation parissa työskentelevät pienet ryhmät tai yritykset voivat työskennellä avotilaan sijoitetuissa, liikuteltavissa työpisteissä. Lisäksi vuokrattavissa on 14 neuvottelutilaa (2–20 hlö) ja 7 erilaista tuotantotilaa (39 m²–550 m²), joihin mahtuu 50–800 katsojaa. Rakennuksessa toimii myös ravintola ja kahvila.

4.3.3. New York: Pioneer Works, <https://pioneerworks.org>

Pioneer Works on taiteilijavetoinen kulttuurikeskus, joka perustettiin vuonna 2012 kahden taiteilijan aloitteesta vanhaan tehdasrakennukseen Brooklyniin (kuva 9). Keskus sisältää useita erilaisia saleja (yhteensä 25.000 m²). Katutasossa sijaitsee yksi New Yorkin laajimmista näyttelytiloista (9.800 m²) ja sitä käytetään moniin tarkoituksiin (”public arts programs, artists residencies, live music performances, special chef dinners, and private events”). Ylimpänä sijaitsee taiteilijaresidenssejä, opetustiloja ja studioita (”science studios”).

³⁸ Sentralen, <https://www.sentralen.no/huset/sentralens-arkitektur>

Kuva 9: Pioneer Works ja sen julkisivu

Kuva: Pioneer Works

Monialaista ja poikkitaiteellista kulttuurikeskusta ylläpitää säätiö nimeltä Pioneer Works Art Foundation, joka on ei-kaupallinen toimija. Sen rahoitus perustuu jäsenmaksuihin, lahjoituksiin ja tilavuokriin. Näyttelyihin on vapaa pääsy, mutta muu ohjelma on osittain maksullista. Pioneer Works työskentelee selkeän mission hyväksi: ”building community through the arts and sciences”. Keskus on vahvistanut toimintaansa yhteisöllisen luovan työskentelyn alustana:

”Since its inception, Pioneer Works has built science studios, a technology lab with 3-D printing, a virtual environment lab for VR and AR production, a recording studio, a media lab for content creation and dissemination, a darkroom, residency studios, galleries, gardens, a ceramics studio, a press, and a bookshop. Pioneer Works’ central hall is home to a rotating schedule of exhibitions, science talks, music performances, workshops, and innovative free public programming.”³⁹

4.4. Muita kiinnostavia kansainvälisiä toimintamalleja

Kööpenhaminassa toimiva Copenhagen Contemporary (<https://copenhagencontemporary.org>) on instituutio, joka on kiintoisa sekä sisällöllisen profiilinsa että aluekehittämisen näkökulmasta. Copenhagen Contemporary siirtää toimintansa tietyn väliajoin aina seuraavaan kohtaan pitkin Langelinien rantaviivaa. Nyt vuorossa on Refshaleøen, joka on Copenhagen Contemporaryn kolmas sijaintipaikka. Väliaikaisuus on sovittu lähtökohtaisesti jo alueelle tultaessa. Toinen kiintoisa kohde löytyy Sydneystä, jossa vanhassa tehdasrakennuksessa toimiva Carriageworks (<https://carriageworks.com.au/>) painottaa inklusiivista toimintatapaa (”multi-arts”). Huomiota ansaitseva kohde löytyy myös Wienistä, jossa ymmärretään pienten taideorganisaatioiden merkitys osana kaupungin elinvoimaa (Museums Quartier Wien, <https://www.mqw.at/en/>). Myös valokuvataidekeskus Fotografiska Stockholm saa kehuja palvelukonseptistaan.

Fotografiska Stockholm (<https://www.fotografiska.com>) avattiin yksityisestä aloitteesta vuonna 2010 vanhaan, 2 500 m² laajuiseen tullirakennukseen Tukholmassa (kuva 10). Keskus ei saa julkista tukea, mutta sen toiminta tuottaa voittoa.⁴⁰ Suurin osa tuloista on peräisin ravintola- ja kahvilatoiminnasta. Lipputulot muodostavat neljäsosan tuloista, myös oma myymälä on tärkeä tulonlähde. Lisäksi keskus saa tuloja kokous- ja konferenssipalveluista. Lisenssisopimuksella on juuri avattu Fotografiska Tallinn ja Fotografiska New York, jotka noudattavat samaa konseptia kuin Fotografiska Stockholm.

³⁹ Pioneer Works, <https://pioneerworks.org/about/>

⁴⁰ Svartström A. (2017): De driver museer som företag – museiboom i Stockholm på privat initiativ. Hufvudstadsbladet, lehtiartikkeli 8.7.2017.

Kuva 10: Fotografiska Stockholm ja sen julkisivu

Kuva: Fotografiska Stockholm

Keskuksen omistajaveljekset Jan Broman ja Per Broman toteavat johtavansa liiketoimintaa, ei taidelaitosta. Jan Broman kuvaa tilannetta seuraavasti:

”Det vi gör är det mest ovanliga, att man skapar en institution som egentligen inte bygger på någonting annat än att försöka skapa ett företag av kulturen.”⁴¹

”Sen måste du jobba med sånt som folk vill ha. Vi måste ha väldigt många som gillar det vi gör, för det är ganska små intäkter per person. Då måste man tänka och agera på ett annat sätt än kulturen kanske normalt gör.”⁴²

Fotografiskaa kutsutaan usein kansainväliseksi kohtauspaikaksi ja keskus luonnehtii itsekin toimintaansa seuraavasti: ”We celebrate photography, but beyond being a simple museum we offer inclusive spaces for conversation and community.”⁴³ Fotografiska toteaa olevansa arvopohjaisesti toimiva organisaatio (”a value-driven organisation”), jonka toimintaa määrittää viisi arvoa (”Innovation, Inclusion, Inspiration, Sustainability and Relevance”).⁴⁴

Fotografiska Stockholm esittelee vuosittain neljä päänäyttelyä ja noin 15–20 pienempää näyttelyä. Keskuksella ei ole omia kokoelmia vaan se tuottaa näyttelynsä yhteistyössä eri tahojen kanssa. Ohjelmistossa ei ole tyhjäkäyntiä vaan keskuksessa on aina esillä useita vaihtuvia näyttelyitä niin, että jokaisella näyttelytilalla on oma profiilinsa. Erään taidealan asiantuntijan mukaan keskus esittelee alimman kerroksen näyttelytilassa suuren yleisön näyttelyitä, seuraavassa kerroksessa siirrytään vähän haasteellisempiin näyttelyihin, sitten ylimmässä kerroksessa on erityistä harrastuneisuutta ja kiinnostusta edellyttävät näyttelyt. Palvelulähtöisyys näkyy myös keskuksen palvelutarjoomassa (ravintola-kahvila, myymälä, seminaari- ja kokoustilat, tapahtumat, keskustelutilaisuudet) ja aukioloajoissa. Keskus on avoinna su-ke 09–23 ja to-la 09–01 eli se on auki heti aamusta myöhäiseen iltaan/yöhön.

4.5. Suomessa valmisteilla olevia taidealakohtaisia ”talo”-hankkeita

Seuraavaksi käyn läpi muutamia taidealakohtaisia ”talo”-hankkeita, joita Suomessa valmistellaan parhaillaan. Hankkeisiin lukeutuvat Tanssin talo, Tekstin talo, House of Sonic Arts ja Lastenkirjatalo. Lisäksi esittelen lyhyesti Taiteen edistämiskeskuksen hallinnoiman Taiteen tilat -hankkeen ja sen osana valmistellun hankkeen Kulttuuritalo Villa Rana.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

⁴³ Fotografiska Stockholm, <https://www.fotografiska.com/about/>

⁴⁴ Ibid.

4.5.1. Tanssin talo, <https://tanssintalo.fi>

Tanssin talon tapaisen tila- ja toimintakompleksin toteuttaminen Helsinkiin liikahti eteenpäin, kun Tanssin talon yhdistys perustettiin vuonna 2010. Professori Alpo Aaltokoski kutsui yhdistyksen perustamista varten koolle vapaamuotoisen kokouksen, johon osallistui järjestöjä, yksityishenkilöitä ja kentän toimijoita, jotka halusivat edistää Tanssin talon saamista. Aiemmin asiaa oli ajanut Suomen Tanssitaiteilijoiden Liitto. Monivuotisessa ja -vaiheisessa hankkeessa on paljon sellaisia ratkaisuja, mistä kannattaa ottaa opikseen vastaavanlaisissa hankkeissa.⁴⁵

Uuden yhdistyksen hallitukseen kuului 8–10 henkeä, mikä on melko iso kokoonpano, mutta Tanssin talon hanke on toiminut hallitusvetoisesti. Hankkeessa oli alusta lähtien mukana arkkitehtuuri- ja rakentamisosaamista, kuntapolitiikkaa tunteva henkilö, kaupungin edustaja, yksityisten tanssikoulujen edustus, Uuden tanssin keskus Zodiak ry ja Tanssin tiedotuskeskus.

Vastaperustettu yhdistys sai vuonna 2011 Suomen Kulttuurirahastolta rahoituksen (80.000 €) projektipäällikön palkkaamiseen ja taustakartoituksen laatimiseen. Vuonna 2013–2014 laadittiin Kulttuuriasiakeskukseen tilauksesta tilatarveselvitys⁴⁶, jonka työstämisestä koordinoi Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus. Vuonna 2014 Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi hankkeelle 15 M€ rahoituksen, mikä vauhditti julkisen rahoituksen päätösprosesseja. Päätös sisälsi vuoden mittaisen aikaikkunan, jonka aikana hankkeen muu rahoitus tuli vahvistaa Helsingin kaupungin ja valtion kanssa.

Rahoitusta varten saatiin neuvoteltua määräajassa kolmikantainen puitesopimus ja nykyisin kaikkien sopimusosapuolten rahoitus on Kiinteistö Oy Kaapelitalon taseessa. Kaapelitalo on Tanssin talon rakennuttaja ja kiinteistöyhtiö, jolloin yksi kustannuserä jää pois. Erkon säätiön rahoitus on korvamerkitty uudisrakennukseen, mikä takaa tietyn neliöhinnan. Lisäksi hanke käsittää tiettyjen Kaapelitehtaan tilojen peruskorjauksen Tanssin talon käyttöön.

4.5.2. Tekstin talo, <https://nuorenoimanliitto.fi/>

Tekstin talo -hanketta varten on syksyllä 2019 perustettu yhdistys 11 yhteisön toimesta. Perustajayhteisöihin lukeutuvat Helsinki Poetry Connection, Kriittinen korkeakoulu, Labbet, Nuoren Voiman Liitto, Poesia, Runoyhdistys Nihil Interit, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto, Suomen näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat, Suomen PEN, Teatterin tiedotuskeskus TINFO ja Tutkijaliitto. Tekstin talo – Tekstens hus -yhdistyksen tavoitteena on seuraava kokonaisuus:

”Tekstin talon ideana on toimia taiteilijoiden kohtaamis- ja kotipaikkana ja luoda yhteistyötä taiteen tekemisen, alan koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen välillä. Taloon kaavaillaan kirjailijoiden työtiloja, monipuolista esitys- ja koulutustoimintaa, alan järjestöjen ja organisaatioiden toimitiloja ja kahvilapalveluja.”⁴⁷

⁴⁵ Ks. lisää Tanssin talon perustamisvaiheista (s. 195–198), Ojala R. (2017): Kaapelitalon tanssillisia tilakoreografioita. Kaapelitalon kiinteistöyhtiö on yksi tanssin merkittävimpiä mesenaatteja Suomessa. Miten siitä tuli sellainen? Teoksessa Vainio A. (toim.) (2017): Kaapeli 25. Muistikuvia ja muistelmia. Into Kustannus Oy.

⁴⁶ Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto (2014): Tanssin talo tarveselvitys. Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1, 00170 Helsinki. Hankenumero 8049013. Tarveselvitys 12.2.2014. Kulttuurikeskus, Kiinteistövirasto, Tilastokeskus. <https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/eda0d407460a2684ecf8ddd99d56a9280185f484.pdf>

⁴⁷ Nuoren Voiman Liitto (2019): Tiedote 3.10.2019 verkkosivustolla.

4.5.3. House of Sonic Arts, <https://aanenlumo.com/neuroverkko/>

Äänen Lumo ry valmistelee Koneen Säätiön apurahan turvin hanketta nimeltä NeuroVerkko, jonka avulla kehitetään äänilähtöisen taiteen toimintaedellytyksiä. Hankkeen myötä on noussut esiin tarve perustaa äänitaiteen keskus Helsinkiin. Äänen Lumon mukaan ”House of Sonic Arts” voisi ottaa mallia muun muassa sellaisilta toimijoilta kuin Fylkingen (SE) ja Teatro Valle Bene Comune (IT). Äänen Lumo suhtautuu myönteisesti siihen, että tila olisi osa suurempaa kokonaisuutta, esimerkiksi klusteria. Äänen Lumo tähtää siihen, että äänitaiteen keskus olisi käytössä vuodesta 2021 alkaen. Äänen Lumon suunnitelmia kuvastaa seuraava sitaatti:

”--- a place to allow activities to scale up, by sharing resources, knowledge, facilities, but at the same time an open space to communicate and reflect, to rethink alternative power structures (funding distribution, selection criteria, visibility, etc.) and to create conditions for more diverse independent approaches: democratic, self-organised, sustainable, diverse, inclusive.”⁴⁸

4.5.4. Lastenkirjatalo, <https://prolastenkirjallisuus.fi>

Yhdistys Pro lastenkirjallisuus – Pro barnlitteraturen haluaa perustaa lastenkirjataiteeseen keskittyvän lastenkirjatalon Helsinkiin. Yhdistykseen kuuluu 22 yhteisöjäsentä: Artova, Aurinkokustannus, Finlands svenska författarförening, Helsingin kirjailijat – Helsingfors författare ry, Helsingin Sanataidekoulu, IBBY Finland, Kuvittajat ry – Finska illustratörer rf, Kvaliti kustannustoiminta, Kynnys ry, Lastenkirjainstituutti, LK-Julkaisut, Lukukeskus, Sagateater, Sanasto, Satunurkka, Suomen kirjailijaliitto, Suomen lastenkirjakauppa, Suomen nuorisokirjailijat, Suomen Teatterit, Suomen Tietokirjailijat, Tampereen Fröbel-seura, ValoAurinko ja Vattumadon talo.

Lastenkirjatalo ”tulee olemaan kaikkien vanhempien ja kasvatusalan ammattilaisten, mutta ennen kaikkea lasten talo – kaikille avoin lastenkirjallisuuden ja kuvituksen maailma.”⁴⁹ Yhdistyksen mukaan lastenkirjatalossa olisi galleriat pysyville ja vaihtuville näyttelyille, kuvakirjojen ja tutkimuskirjallisuuden käsikirjasto, satuhuone hiljaiseen lukemiseen, lasten työpajatila, auditorio ja kokoustiloja, toimisto- ja arkistotilat ja kirjakauppa. Kansainvälisenä vertailukohtana yhdistys pitää seuraavia lastenkirjallisuustaloja: Internationale Jugendbibliothek Münchenissä (DE), Seven Stories Newcastlella (UK), Eesti Lastekirjanduse Keskus Tallinnassa (EST), Burg Wissem bilderbuchmuseum Troisdorfissa (DE), Junibacken Tukholmassa (SE) ja The Eric Carle Museum of Picture Book Art Amherstissa (USA).

4.5.5. Kulttuuritalo Villa Rana (Taiteen tilat -hanke), <https://kulttuuritalojkl.com>

Taiteen edistämiskeskuksella on käynnissä Taiteilijan asiantuntijuuden ja välittäjätoiminnan kehittämisohjelmaan 2018–2022 kuuluva hanke nimeltä Taiteen tilat. Hankkeeseen osallistuu maakuntakeskuksia, joissa on vireillä kulttuuritalon tai -keskuksen perustaminen vapaan kentän toimijoiden aloitteesta. Hankkeen avulla Taiteen edistämiskeskus kannustaa vapaan kentän taideorganisaatioita tekemään entistä enemmän yhteistyötä tilojen suhteen (monitaiteelliset tilat). Parhaillaan tilaneuvotteluja käydään muun muassa Kuopiossa, Savonlinnassa ja Imatralla.

<https://nuorenoivanliitto.fi/nayta-etusivulla/helsinkiin-suunnitellaan-uutta-tekstin-taloo-hankkeessa-mukana-yksitoista-alan-jarjestoa>

⁴⁸ Äänen Lumo ry (2019): NeuroVerkko. Towards a New Collective Space for Sonic Arts in Helsinki. Artikkelit verkkosivustolla. Ei päiväystä. <https://aanenlumo.com/neuroverkko/>

⁴⁹ Pro lastenkirjallisuus – Pro barnlitteraturen ry, <https://prolastenkirjallisuus.fi>

Taiteen tilat -hankkeessa on havaittu, että yksi suurimmista haasteista on uskottavuuden saavuttaminen rahoittajan näkökulmasta. Tästä syystä esimerkiksi vuonna 2020 toimintansa aloittavaa Kulttuuritalo Villa Ranaa varten perustettiin Jyväskylän kulttuuritalon tukiyhdistys.⁵⁰ Se on onnistunut neuvottelemaan Villa Ranan käyttöön historiallisesti arvokkaan rakennuksen toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Sopimuksen mukaan vuokralainen ei ole velvollinen käyttämään vuokranantajan edellyttämiä palvelutuottajia esimerkiksi ulkopihan hoitamiseen, siivoukseen tai kunnostustöihin. Sopimuskauden alkuun tukiyhdistys neuvotteli porrastetun vuokranmaksun, jotta Villa Ranan toiminta pääsee hyvin käyntiin. Uuden tilan varusteluun tukiyhdistys hankki hankerahoituksen.

⁵⁰ Jyväskylän kulttuuritalon tukiyhdistys ry:n jäsenyhteisöt ovat alueellisesti merkittäviä taiteen ja kulttuurin toimijoita: Keski-Suomen Tanssin Keskus, Keski-Suomen Elokuvakeskus, Teatterikone Osk, Lastenmusiikkiorkesteri Loiskis ja Jyväskylän Kesä.

OSA IV

5. Loppupäätelmä ja suosituksia jatkotoimenpiteiksi

Kuvataiteen talo on Suomen mittakaavassa merkittävä hanke. Esiselvitys osoittaa, että visuaalisen alan toimijoilla on vahva tahtotila kehittää toimintaansa ja ymmärrys taiteen toimintakentän muuttumisesta tulevaisuudessa. Nyt ilmassa on sellaista uutta henkeä, että halutaan tehdä yhteistyötä ja luoda yhteistyömuotoja. Kuvataiteen talossa on kyse siitä, miten onnistutaan luomaan tila, joka koetaan relevantiksi niin taiteilijoiden, yleisön kuin taloon sijoittuvien organisaatioiden kannalta. Niinpä Kuvataiteen talon valmistelussa tulisi katsoa rohkeasti eteenpäin ja asettaa tavoite niin kauas, että se tarjoaa uuden näköalan.

Muutoskoordinaatit

Esiselvityksessä on yhdessä kuvataidekentän järjestöjen ja muiden taideorganisaatioiden kanssa pureuduttu siihen, millaisia tulevaisuuden ilmiöitä Kuvataiteen talon valmistelussa tulisi ottaa huomioon. Erityisesti taiteen aseman muuttuminen, digitalisaatio sekä kestävä kehityksen edellyttämät vaatimukset lukeutuvat niihin muutoskoordinaatteihin, jotka toimivat perusteluna Kuvataiteen talolle. Muihin vaikuttimiin kuuluvat muun muassa kuvataiteilijoiden haasteellinen ansaintalogiikka ja asema; yksinäinen työskentely, rakenteiden puute ja taiteenlajien sekoittuminen.

Toimintakonsepti

Kuvataiteen talo yhdistäisi hyvin moninaisen joukon toimijoita eräänlaiseksi klusteriksi tai hybridiksi, joko saman katon alle tai fyysisesti lähekkäin toisiaan. Toiminta lähekkäin olisi suomalaisen kuvataidekentän ekosysteemin näkökulmasta tarkasteltuna voimavara, ei kilpailu. Yhteisöllinen logiikka synnyttäisi uutta eetosta ja uudenlaisia toimintamalleja, joiden avulla voisi kasvattaa yleisömäärää, kohentaa kustannustehokkuutta, kehittää edunvalvontaa, lisätä yhteistoimintaa ja laajentaa/eriyttää asiantuntijuuksia. Hankkeessa ei kuitenkaan tähdittäisi Kuvataiteen taloon sijoittuvien eri organisaatioiden yhdistämiseen.

Kuvataiteen talo edustaisi perusasioiden äärellä olemista vastakohtana isoille tapahtumille ja näyttelyille. Se toisi mukanaan kaivattua keskittymistä ja syventymistä, jonka avulla voisi luoda rakenteita kuvataidekentälle. Sen avulla voisi lisätä taiteilijoiden ja taideorganisaatioiden välistä kommunikaatiota. Se voisi edistää instituutioiden ja vapaan kentän rajan murtamista tuomalla eri toimijoita yhteen. Kuvataiteen talo voisi niin ikään toimia siltana kuvataiteen opetuksen ja ammattielämän välillä.

Kuvataiteen talon toimintakonsepti on vielä avoin. Esiselvityksessä työpajatyöskentelyn avulla hahmotellun toimintakonseptin erityislaatu rakentuu sille oivallukselle, että Kuvataiteen talolla olisi kaksi pääasiakasta yhden ensisijaisen asiakkaan sijaan. Kuvataiteen talon asiakkaana olisi yhtäältä taiteilija (taiteilijanäkökulma) ja toisaalta kuvataiteen yleisöt (yleisönäkökulma). Kummallakin asiakasryhmällä on omat tarpeensa ja odotuksensa Kuvataiteen talon tulevalle toiminnalle.

Taiteilijan näkökulmasta keskiössä olisivat palvelut ja yhteisöllisyys. Kuvataiteen talon tulisi vahvistaa yhteistoiminnallisuutta, luoda yhteisöllisyyttä ja kasvattaa taiteilijoiden keskinäistä sosiaalisuutta sekä tarjota palveluita ja tukea taiteilijan työhön. Kuvataiteen talon tulisi toimia taiteilijoiden kohtaamispaikkana, joka tarjoaisi mahdollisuuden vertaistukeen, osaamisen ja verkostojen jakamiseen, mentorointiin sekä vuoropuheluun. Kuvataiteen talo saattaisi myös nuoria taiteilijoita ammattilaisyhteisön piiriin ja

helpottaisi pääkaupunkiseudun ulkopuolelta saapuvien taiteilijoiden tuloa Helsinkiin. Kuvataiteen talossa taiteilija voisi kohdata myös yleisön. Näyttelytoiminnan organisoinnissa tulisi huomioida jakamistalous; jaettavat välineet, koneet ja palvelut. Kuvataiteen talossa panostettaisiin myös palvelutarjoomaan, jotta taiteilija saisi tarvitsemansa palvelut keskitetysti samasta paikasta.

Kuvataiteen yleisöjen näkökulmasta keskiössä olisi sisältölähtöisyys. Kuvataiteen talo voisi toimia olohuoneena, oleskelutilana sekä taiteen katsomisen ja ostamisen paikkana. Kuvataiteen talossa panostettaisiin kiinnostavien taiteellisten sisältöjen ohella myös matalan kynnyksen oheispalveluihin, kuten esimerkiksi avoimiin julkisiin oleilutiloihin, kahviloihin/ravintoloihin, yhteisöllisiin työtiloihin sekä kehystys- ja ripustuspalveluihin. Muita ”portteja” Kuvataiteen taloon tarjoaisivat aktiivinen yleisötyö, työpajat, kurssitoiminta ja harrastemahdollisuudet. Kuvataiteen talon toimintaa profiloivan vahvan taiteilijälähtöisyyden tulisi välittyä eri tavoin myös kuvataiteen yleisöille.

Kuvataiteen talon toimintakonseptia pohdittaessa yksi keskeisimmistä kysymyksistä on näyttelytoiminta ja sen organisointi. Hankkeen yhtenä mahdollisena uhkakuvana näyttäytyy näyttelymahdollisuuksien väheneminen ja näyttelytilojen monimuotoisuuden kaventuminen. Monelle Kuvataiteen talosta kiinnostuneelle organisaatiolle oma näyttelytila on keskeinen asia, vaikka sillä olisikin samalla kiinnostusta myös muokattaviin, yhteiskäyttöisiin näyttelytiloihin. Esimerkiksi taiteilijoita edustaville liitoille näyttelytoiminta on iso jäsenpalveluaspekti, jopa kynnyskysymys mukaantulolle Kuvataiteen taloon. Mikään liitto tuskin haluaa jäädä hankkeen ulkopuolelle, joten Kuvataiteen taloa koskevien ratkaisujen on tuettava niin taiteilijan työtä kuin yleisön ja taiteen kohtaamista.

Tätä taustaa vasten on esitetty toive siitä, että Kuvataiteen talossa jokaisella organisaatiolla tulisi olla omat eriytyneet näyttelytilansa ja vähintään sama määrä näyttelyitä vuosittain kuin mitä nykyisin. Jokaisen organisaation tulisi voida tehdä sisältöratkaisut itse, mutta Kuvataiteen talossa olisi tarve myös yhteiskäyttöiseen näyttelytilaan. Esiselvitykseen osallistuneilla 13 organisaatiolla on nykyisin näyttelytila 15 eri osoitteessa Helsingissä. Oman ilmoituksensa mukaan organisaatiot järjestävät yhteensä noin 210 näyttelyä vuodessa (keskiarvo 26,3 näyttelyä per organisaatio, kun 8 vastaajalla kaikkiaan 13 vastaajasta on omat näyttelytilat).

Yhtenä mahdollisena vaihtoehtona omien nimettyjen näyttelytilojen sijaan on myös esitetty mallia, jossa näyttelyhakuprosessia lähestyttäisiin uudella tavalla. Kuvataiteen talossa näyttelyaikojen haku voisi muuttua yhteiseksi kaikkien liittojen kesken. Taiteilija hakisi näyttelyaikaa tila edellä, ei liitto edellä. Näyttelytilat profiloitaisiin eri tavoin niin, että ne olisivat eri tyyppisiä, eri nimisiä ja räätälöityjä eri tarpeisiin (esimerkiksi AV, valokuva jne.). Haku ei olisi enää välinekohtainen, mikä mahdollistaisi uusia tapoja esittää taidetta. Etenkin nuorille taiteilijoille ja kuraattoreilla voisi olla myös yhteisiä kokeilutiloja ja -ohjelmia.

Kuvataiteen talon näyttelytoiminnan organisointiin liittyvää mallia ei ole lyöty lukkoon esiselvityksen myötä vaan asia edellyttää perusteellista harkintaa. Hankkeen jatkotyössä voisi olla hyödyllistä pilotoida esimerkiksi tilapäisen pop-up-näyttelytilan avulla yhtä tai useampaa näyttelytoimintaa ja sen organisointiin liittyvää mallia Kuvataiteen talon tulevaa toimintaa varten.

Vuokrien, palvelujen ja toimintojen tuottaminen

Kuvataiteen talon toimintakonsepti voisi muiltakin osin perustua yhteistoiminnallisuuteen ja yhteiskäyttöön, jolloin voisi luoda uusia palvelukonsepteja taiteilijoille ja kuvataiteen yleisöille. Kuvataiteen talo vahvistaisi taiteilijoiden niiltä organisaatioilta saamia palveluja, jotka talon muodostaisivat; esimerkiksi organisaatioiden ja niiden työntekijöiden yhteistyön ja synergian tuoma vahvempi kollegiaalisuus, ammattimaisuuden tason nousu, toimiva työnjako, tehokkuus, laadukkuus ja mahdollisuus käyttää palveluja aiempaa laajemmin; esimerkiksi useammasta eri taiteilijaliitosta vain aiemman oman sijaan. Myös edunvalvonnassa voisi Kuvataiteen talon myötä tarjoutua mahdollisuus testata ja juurruttaa hyviä käytäntöjä esimerkiksi sopimuksiin ja korvauksiin liittyen.

Kuvataiteen talossa vuokrat ja palvelut voisi kilpailuttaa yhdessä ja tuottaa ne halvemmin, kun monta organisaatiota olisi lähellä (volyymihyöty): esimerkiksi isännöinti, siivous, vartiointi, keittiö, toimisto- ja kokoustilat ja kopiokonehuone voisivat olla yhteisiä. Kuvataiteen taloon sijoittuvat organisaatiot voisivat halutessaan neuvotella myös muista jaetuista tukiresursseista, kuten kirjanpidosta. Organisaatioille tarjoutuisi samalla mahdollisuus tarkastella yhdessä myös muita toimintojaan ja sopia keskinäisestä työnjaosta esimerkiksi viestinnän suhteen. Erityisesti on toivottu perustettavaksi yhteismarkkinointielintä, jonka avulla voisi vahvistaa kuvataiteen näkyvyyttä, yleisöulottuvuutta ja ansaintalogiikkaa. Palvelujen kilpailuttamiseen ja erilaisten työtehtävien uudelleenorganisointiin löytynee yhteistyöpotentiaalia kaikkien taidekentän toimijoiden rajallisten voimavarojen takia.

Organisaatiomuoto

Kuvataiteen talon valmistelua varten tulisi perustaa laajapohjainen yhdistys (vertaa Tanssin talon perustaminen), joka tehtävänä olisi vastata hankevalmistelusta jatkossa. Sen ensimmäisiin toimenpiteisiin kuuluisi hankerahoituksen anominen säätiöiltä ja rahastoilta projektipäällikön palkkaukseen ja hankesuunnitelman laadintaan. Yhdistyksen hallituksen kokoonpanon tulisi olla melko suuri, jotta siihen mahtuisi monenlaista hankkeen edistämiseen tarvittavaa osaamista. Yhdistyksen perustamisen yhteydessä tulisi samalla luoda tarpeeksi selkeä malli hankkeen hallinnointiin.

Kumppanuudet

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki tulisi sitouttaa strategisina kumppaneina mukaan Kuvataiteen talon hankevalmisteluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Helsinkiä ollaan kehittämässä kuvataidekaupungiksi ja hankkeen onnistuminen olisi kaikkien osapuolten etu. Esiselvityksen mukaan Helsingin kaupunki voisi harkita tukevana hanketta, jos se edistää taidekentän toimijoiden välistä yhteistyötä ja siihen sisältyy yhdessä tekemisen fasilitointi. Mutta pelkkä säästö Kuvataiteen taloon tulevien organisaatioiden vuokratukustannuksissa ei olisi riittävä peruste hankkeen tukemiseen. Hankkeen avainsanoja ovat kaupungin näkökulmasta:

- Aluekehittäminen
- Tilojen joustava käyttö
- Yhteistyö taidekentän toimijoiden välillä
- Yhteistyö eri sektorien välillä
- Monialaisuus pitkällä aikavälillä

Kuvataiteen taloon ja/tai sen valmisteluun olisi joidenkin mielestä hyödyllistä saada mukaan hankkeeseen jo kiinnostusta osoittaneiden organisaatioiden lisäksi myös kaupallisia gallerioita ja pieniä ruohonjuuritason taiteilijavetoisia gallerioita. Myös

instituutioiden ja vapaan kentän yhteen tuominen Kuvataiteen talon avulla olisi monen mielestä myönteinen asia. Jotkut ovat kaivanneet mukaan lisää sellaisia asiantuntijaorganisaatioita, joilla ei ole sijaintiin ankkuroitua toimintaa. Lisäksi Kuvataiteen taloon tulisi sisällyttää taiteilijoiden käyttämiä palveluntarjoajia, kuten esimerkiksi kuvataiteilijoiden asioihin erikoistunut lakipalvelu/oikeudellinen neuvonta, kirjanpito toimisto, kehystämö ja tarvikemyymälä.

Myös Taideyliopiston Kuvataideakatemia tulisi kytkeä hankkeeseen, koska sillä on vahva asema suomalaisen kuvataidekentän ekosysteemissä. Kuvataideakatemian edustajan voisi kutsua mukaan hankkeen valmisteluun, esimerkiksi hanketyöryhmään tai ohjausryhmään. Kiinnostuksen osoittaminen ei olisi sinänsä vielä lupaus sitoutumisesta hankkeeseen. Mutta keskusteluyhteyden kautta voisi syntyä jokin luova ratkaisu, joka huomioisi yhteistyön mahdollisuuden. Taideyliopistolla on vahva halu toimia yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Kuvataiteen talon valmistelussa kuvataide ymmärretään laajasti ja kuvataiteen sijaan puhutaan visuaalisista aloista. Hankkeen konkretisoituessa tulisi kuitenkin ottaa erikseen kantaa siihen, miten joustavasti Kuvataiteen talo voisi tarjota mahdollisuuden myös muiden taiteen alojen mukaantuloon (esimerkiksi Tekstin talo).

Tilaratkaisu ja sen rahoitus

Kuvataiteen taloa varten tulisi selvittää lähemmin kahta sijaintivaihtoehtoa. Sörnäisissä sijaitseva Suvilahden voimala-alue käsittää kolme kiinnostavaa vaihtoehtoa, joista yksi on Kattilahalli, toinen on teräksinen kaasukello ja kolmas on uudisrakennuksen rakentaminen alueelle. Kattilahalli on Kiinteistöyhtiö Oy Kaapelitalon hallinnassa ja muista vaihtoehdoista tulisi neuvotella Helsingin kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Senaatti-kiinteistöt omistaa Kampissa sijaitsevan Kaartin lasaretin, jonne saisi kokonaisen taidekorttelin. Kokonaisuuteen kuuluu kuusi suojeltua tai suojeltavaksi esitettyä rakennusta.

Esiselvityksessä nostetaan esiin myös muita tilaratkaisuja ja pohditaan erilaisia tilaratkaisuun vaikuttavia tekijöitä, kuten sijaintia. Nyt ei ole vielä määritelty, minkä kokonaisneliömäärän Kuvataiteen talo tarvitsee, onko kyseessä yksi tai useampi rakennus tai onko kyseessä pysyvä tai määräaikainen ratkaisu. Esiselvitykseen osallistuneilla 13 organisaatiolla oli vuonna 2018 käytössään yhteensä 3.154,5 m², josta 1.198,5 m² on näyttelytilaa, 1.005 m² toimistotilaa / työhuoneita ja 951 m² muuta tilaa, esimerkiksi varasto-, opetus-, myymälä- ja sosiaalitilaa tai tilaa muille toiminnoille, kuten taidelainaamolle. Suuri osa organisaatioista vaikuttaa melko tyytyväisiltä näyttelytiloihinsa, mutta kehitettävää löytyy niin toimistotilojen/työhuoneiden, kokoustilojen kuin varastotilojen suhteen.

Esiselvitykseen osallistuneiden 13 organisaation toimitilavuokrat olivat vuonna 2018 yhteensä 501.806 € ja kiinteistömenot 23.235 € (yhteensä 525.041 €), kun toimintabudjetti oli yhteensä 6.081.346 €. Työntekijöiden työpanos oli yhteensä 61 henkilötyövuotta: 40 päätoimista ja 74 osa-aikaista työntekijää sekä 113 muuta työntekijää; tuntityöntekijät, harjoittelijat, palkkatuetut ja vapaaehtoiset. Organisaatioilla oli käytössään kaikkiaan 71 työpistettä.

Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto on ilmaissut kiinnostuksensa sijoittaa hankkeeseen pääomaa, mikäli Kuvataiteen taloa varten haetaan lainaa. Vuokratilat eivät lähtökohtaisesti ole Kuvastolle järkeviä, mutta sellainen vaihtoehto, jossa

vuokraisäntänä olisi Kiinteistö Oy Kaapelitalon kaltainen toimija, olisi harkittavissa tapauskohtaisesti vuokratasosta, synergiaeduista ja muista vastaavista seikoista riippuen. Ensimmäisistä Kuvasto lähtisi kuitenkin ratkaisuun, jossa kuvataidekenttä omistaa rakennuksen itse. Kuvasto näkee, että taiteilijakentän käytössä oleva rakennus toimisi pitkän tähtäimen sijoituksena kuvataidekentän vakauteen. Sen näkökulmasta nimenomaan oma rakennus ja oma tontti olisi ideaaliratkaisu Kuvataiteen taloa varten. Tarvittaessa voisi kehittää jonkin toimivan tavan tontin yhteishallinnointiin Helsingin kaupungin kanssa.

Esiselvityksen perusteella mielipiteissä on hajontaa korjausrakentamisen ja uudisrakennuksen rakentamisen välillä sekä vuokraamisen ja omistamisen välillä. Erityisesti esiselvitystä varten haastatellut asiantuntijat ovat esittäneet, että Kuvataiteen taloa varten tulisi hyödyntää olemassa olevia kiinteistöjä, eikä rakentaa heti uutta. Korjausvelkaista tilaa pidetään yhtenä strategisena lähestymistapana. Joka tapauksessa laajaa kannatusta saavuttaa näkemys siitä, että Kuvataiteen talon ei tarvitse olla ”palatsi” tai WAU-arkkitehtuuria. Mutta Kuvataiteen talossa tulisi panostaa kestäväen kehityksen mukaisesti vastuullisiin ratkaisuihin.

Muut jatkotoimenpiteet

Esiselvityksessä hankkeesta käytetään termiä Kuvataiteen talo, joka assosioi jo toimiviin ja valmisteilla oleviin taidealakohtaisiin taloihin (Musiikkitalo, Tanssin talo, Tekstin talo ja Lastenkirjatalo jne.). Jatkossa hankkeelle kannattaisi antaa jokin muu työnimi. Talo-termi synnyttää kysymyksenasettelun siitä, tarvitseeko joka taideala oman talon. Yleisesti löytyy kuitenkin kannatusta niille tavoitteille, joita halutaan edistää hankkeen avulla.

Esiselvityksessä on myös esitelty muutamia kansainvälisiä toimintamalleja, jotka perustuvat yhteisöllisyyteen, yhteistoiminnallisuuteen ja yhteiskäyttöön: yhteisölliset yhteistyömallit (Art Hub), taidekeskittymät (Art Cluster) ja kohtaamis- ja yhteistyöpaikat (Creative Community). Jokainen malli sisältää sellaisia elementtejä, joita voisi harkinnan mukaan soveltaa myös Kuvataiteen taloon.

Esiselvityksen osana toteutetuissa työpajoissa on esitetty muun muassa seuraavat toiveet koskien jatkotoimenpiteitä:

- Haastatellaan kuvataiteilijoiden edustajaliitot.
- Selvitetään ketkä haluavat ympärivuotista näyttelytoimintaa ja ketkä eivät sitä tarvitse.
- Selvitetään kuinka monta yksityisnäyttelyä, yhteisnäyttelyä tai ryhmänäyttelyä on vuodessa haettavissa niillä toimijoilla, jotka olisivat siirtymässä Kuvataiteen taloon.
- Selvitetään toimijoiden päällekkäiset palvelut ja sovitaan, mihin kenenkin kannattaisi erikoistua.

Suomen Taiteilijaseura hankekumppaneineen on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä jatkoavustuksen Kuvataiteen talon toimintakonseptin kehittämistä varten vuoden 2020 aikana. Hankkeen seuraavassa vaiheessa syvennyttään muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- Näyttelytoiminnan konseptointi.
- Organisaatioiden työnjaon kehittäminen ja synergiaesitykset.
- Tilatarpeiden selvittäminen; mm. sisällytetäänkö taiteilijoiden työtilat tilakonseptiin?
- Hankekumppanuuksien selvittäminen; mitkä tahot haluavat sitoutua hankkeeseen?

Haastattelut ja tapaamiset esiselvityksen yhteydessä

Haastatellut henkilöt

Elfving Taru	Contemporary Art Archipelago (CAA), johtaja
Havu Petra	Opetus- ja kulttuuriministeriö, kulttuuriasianneuvos
Huitu Hanna	Galerie Anhava, toimitusjohtaja
Huotari Kai	Kiinteistö Oy Kaapelitalo, toimitusjohtaja
Huuskonen Juha	HIAP ry, johtaja
Hyvärinen Lauri	Äänen Lumo ry, puheenjohtaja
Kaila Jan	Taideyliopiston Kuvataideakatemia, dekaani
Lehto Teemu	Osuuskunta Lapinlahden Tilajakamo, hallituksen puheenjohtaja
Lehtovuori Panu	Tampereen yliopisto, professori/tutkimusryhmän johtaja
Mattila Pekka	Aalto University Executive Education, toimitusjohtaja / työelämäprofessori
Männistö Mari	Helsingin kaupunki, kulttuurijohtaja
Nikula Stuba	Helsingin tapahtumasäätiö, toimitusjohtaja
Ojala Raija	Taiteen edistämiskeskus, esittävien taiteiden toimikunta 2019–2020
Paju Maija	Rakennuttajakonsultti
Plath Vesa	Taiteen edistämiskeskus, läänintaiteilija
Rantanen Tuomas	Kustantaja/toimittaja, kunnallispoliitikko (VIHR)
Ruohonen Johanna	Suomen Kulttuurirahasto, erityisasiantuntija ja museonjohtaja
Talასniemi Anna	Koneen Säätiö, yliasiamies

Haastatellut henkilöt / opintomatka Tallinnaan (10.9.2019)

Laas-Lepasepp Kadri	Kai Art Center, toiminnanjohtaja
Mändla Kairi	Vaba Lava, ohjelmatuottaja
Pikkov Anne	Eesti Kunstiakadeemia EKA, opintopäällikkö
Tammsaar Andres	Eesti Kunstiakadeemia EKA, hallinto- ja talousjohtaja
Kuosmanen Rosa	Suomen Taiteilijaseura, viestintäpäällikkö
Vähäsöyrinki Annukka	Suomen Taiteilijaseura, toiminnanjohtaja
Heinämaa Riitta	Selvityshenkilö

Tapaaminen Kuvaston edustajien kanssa (3.11.2019)

Nilsson Tommi	Kuvasto, toiminnanjohtaja
Rustanius Jaakko	Kuvasto, puheenjohtaja
Kuosmanen Rosa	Suomen Taiteilijaseura, viestintäpäällikkö
Vähäsöyrinki Annukka	Suomen Taiteilijaseura, toiminnanjohtaja
Heinämaa Riitta	Selvityshenkilö

Tapaaminen Suomen Taiteilijaseuran jäsenjärjestöjen edustajien kanssa (6.11.2019)

Harri Henna	Valokuvataiteilijoiden liitto, toiminnanjohtaja
Lehtonen Seela Petra	Suomen Taidegraafikot, puheenjohtaja
Malin Sampo	Suomen Kuvanveistäjäliitto, puheenjohtaja
Soppela Timo	Muu ry, toiminnanjohtaja
Styrman Venla	Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto, toiminnanjohtaja
Vähäsöyrinki Annukka	Suomen Taiteilijaseura, toiminnanjohtaja
Heinämaa Riitta	Selvityshenkilö

Lähdeluettelo

- Debroux T. (2017): The visible part: Of art galleries, artistic activity and urban dynamics. Presentation of first results of a research project. *Articulo – Journal of Urban Research* 15/2017: Issue Arts in Cities – Cities in Arts.
<https://journals.openedition.org/articulo/3409?gathStatIcon=true>
- Harnish L. (2019): Loft Project Etagi. *Museum Studies Abroad*, artikkeli 12.4.2019.
<https://museumstudiesabroad.org/loft-project-etagi/>
- Heikkinen M. & M. Komonen & M. Puumala (2010): Kaartin lasaretti – korttelin kehittämissuunnitelma 2010. Arkkitehtitoimisto Heikkinen-Komonen Oy. Senaatti-kiinteistöt. <https://docplayer.fi/3134334-Kaartin-lasaretti-korttelin-kehittamissuunnitelma-2010-senaatti-kiinteistot-arkkitehtuuri-toimisto-heikkinen-komonen-oy.html>
- Heinämaa R. (2019): Helsingin taidemuseo HAMin tulevaisuus. HAMin toimintakonsepti, organisaatiomalli ja tilaratkaisu. Selvitystyö 6.8.2019 Helsingin kaupungille.
- Helsingin kaupunki (2019): Tapahtumien tiekartta. Suuntaviivat tapahtumien edistämiseksi Helsingissä.
https://www.hel.fi/static/kanslia/tapahtumallisuus/tapahtumien_tiekartta.pdf
- Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto (2014): Tanssin talo tarveselvitys. Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1, 00170 Helsinki. Hankenumero 8049013. Tarveselvitys 12.2.2014. Kulttuurikeskus, Kiinteistövirasto, Tilastokeskus.
<https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/ed/eda0d407460a2684ecf8ddd99d56a9280185f484.pdf>
- Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto (2013): Kaartin lasarettiin kortteliin tulossa hotelli ja uusi rakennus. Tiedote 30.9.2013.
https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2013_asukastilaisuudet/kaartinlasaretti_tiedote_30092013_verkkoon.pdf
- Krikortz E. & A. Triisberg & M. Henriksson (toim.) (2015): *Art Workers. Material Conditions and Labour Struggles in Contemporary Art Practice*. Nordic-Baltic Art Workers' Network For Fair Pay. <http://www.art-workers.org/download/ArtWorkers.pdf>
- Litja K. (2019): Kaartin lasarettiin puutalojen säilyttäminen muutossuunnitelmien avulla. Metropolia Ammattikorkeakoulu Rakennusarkkitehti (AMK) Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma, Opinnäytetyö 16.5.2019.
<https://www.theseus.fi/handle/10024/169811>
- Loiseau B. (2017): The Fish Factory-Turned-Arts Complex That's Revitalizing Reykjavík's Arts Scene. *Artsy*. Artikkelin numero 28.3.2017.
<https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-fish-factory-turned-arts-complex-revitalizing-reykjaviks-arts-scene>

- Löfgren M. (2014): Inga Undantag. Värdeskapandet i små och medelstora samtidskonsthallar. Klister. https://www.kalmarkonstmuseum.se/wp-content/uploads/2014/08/Inga_undantag_finalfinal.pdf
- Nuoren Voiman Liitto (2019): Tiedote 3.10.2019 verkkosivustolla. <https://nuoreuvoimanliitto.fi/nayta-etusivulla/helsinkiin-suunnitellaan-uutta-tekstin-taltoa-hankkeessa-mukana-yksitoista-alan-jarjestoa>
- Nýlistasafnið The Living Art Museum (2018) Skýrsla stjórnar fyrir tímabilið 30. maí 2017 - 9. maí 2018. Skýrsla lesin á aðalfundi Nýlistasafnsins 9. maí 2018, Marshallhúsinu, Grandagarði 20, 101 Reykjavík (s. 5), <http://www.nylo.is/wordpress/wp-content/uploads/2018/05/Skýrsla-stjórnar-2018.pdf>
- Ojala R. (2017): Kaapelin tanssillisia tilakoreografioita. Kaapelin kiinteistöyhtiö on yksi tanssin merkittävimpiä mesenaatteja Suomessa. Miten siitä tuli sellainen? Teoksessa Vainio A. (toim.) (2017): Kaapeli 25. Muistikuvia ja muistelmia. Into Kustannus Oy.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016): Taidenäyttelyiden järjestämiseen liittyvistä sopimus- ja korvauskäytännöistä; Työryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:4. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/64928>
- Rakennuslehti (2016): Senaatti myy Kaartin lasaretin ja muita kiinteistöjä pääkaupunkiseudulta. Artikkelit 10.3.2016. <https://www.rakennuslehti.fi/2016/03/senaatti-myy-kaartin-lasaretin-ja-muita-kiinteistoja-paakaupunkiseudulta/>
- Saarinen L. (2011): Kaartin lasaretin puurakennusten kunto ja käyttökelpoisuus siirtorakennuksina. Lausunto. Arkkitehtitoimisto Livady 20.10.2011. https://www.roihuvuori.fi/kylatalo/wp-content/uploads/2012/06/lausunto_kaartin_lasaretti.pdf
- Salonen K. & M. Schalin (2007): Kaartin lasaretin kortteli 1827-2007. Rakennushistorian selvitys 4.12.2007. https://www.senaatti.fi/app/uploads/2017/05/3133-2007_Schalin_Hki_Kaartin_lasaretti_RHS_web.pdf
- Svartström A. (2017): De driver museer som företag – museiboom i Stockholm på privat initiativ. Hufvudstadsbladet, lehtiartikkeli 8.7.2017. <https://www.hbl.fi/artikel/de-driver-museer-som-foretag-museiboom-i-stockholm-pa-privat-initiativ/>
- Torres K. (2013): Etagi ("Floors") in St. Petersburg. Museum Studies Abroad, artikkeli 24.5.2013. <https://museumstudiesabroad.org/etagi-floors-in-st-petersburg/>
- Virolainen J. & S. Karttunen (2016): Viennistä vuoropuheluun, vaikutteista verkostoihin. Selvitys suomalaisen nykytaiteen kansainvälistymisestä. Tutkimusta ja tietoa 1/2016. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore ja Visuaalisen

taiteen keskus Frame.

https://issuu.com/framefinland/docs/viennist_vuoropuheluun_vaiikuttei

- Äänen Lumo ry (2019): NeuroVerkko. Towards a New Collective Space for Sonic Arts in Helsinki. Artikkelit verkkosivustolla. Ei päiväystä.
<https://aanenlumo.com/neuroverkko/>

Linkkiluettelo

- Art Fund, <https://www.artfund.org/whats-on/museums-and-galleries/somerset-house>
- Carriageworks, <https://carriageworks.com.au/>
- Copenhagen Contemporary, <https://copenhagencontemporary.org>
- Elmu ry, <https://ry.elmu.fi/toiminta>
- Fotografiska Stockholm, <https://www.fotografiska.com/about/>
- House of Sonic Arts, <https://aanenlumo.com/neuroverkko/>
- Kai Art Center, <https://kai.center>
- Kattilahalli, <https://www.suvilahti.fi/tilavuokraus/kattilahalli>
- Kulttuuritalo Villa Rana (Taiteen tilat -hanke), <https://kulttuuritalojkl.com>
- Loft Project ETAGI, <http://www.loftprojectetagi.ru/en>
- Marshall House, <https://marshallhusid.is>
- Museums Quartier Wien, <https://www.mqw.at/en/>
- Pioneer Works, <https://pioneerworks.org/about/>
- Pro lastenkirjallisuus – Pro barnlitteraturen ry, <https://prolastenkirjallisuus.fi>
- Sentralen, <https://www.sentralen.no/huset/sentralens-arkitektur>
- Somerset House, <https://www.somerset-house.org.uk/about-somerset-house>
- Stockholm Gallery District, <http://stockholmgallerydistrict.se>
- St. Petersburg Official City Guide Visit Petersburg, <http://www.visit-petersburg.ru/en/leisure/196726>
- Tanssin talo, <https://tanssintalo.fi>
- Tekstin talo, <https://nuorenoimanliitto.fi/>
- Vaba Lava, <https://www.vabalava.ee>

Kaikki lähdeluettelossa ja linkkiluettelossa käytetyt linkit on aktivoitu syksyllä 2019.

Liite 1. Kuvataiteen talo -esiselvityksen käynnistäneiden toimijoiden esittely

SUOMEN TAITEILIJASEURA

Suomen Taiteilijaseura on vuonna 1864 perustettu kuvataiteen vaikuttaja- ja asiantuntijajärjestö, joka edustaa yli 3 000 ammattitaiteilijaa. Seuran tehtävänä on edistää kuvataiteilijoiden asemaa ja työn tekemisen edellytyksiä sekä vahvistaa kuvataiteen merkitystä yhteiskunnassa. STS toimii aktiivisena edunvalvojana, joka vaikuttaa kuvataidetta koskevaan kulttuuripolitiikkaan ja lainsäädäntöön. Kuvataiteilijoita yhdistävänä toimijana seura tarjoaa ajankohtaista tietoa alasta ja kehittää kuvataidekentän käytäntöjä ja rakenteita. Suomen Taiteilijaseuraan kuuluu kuusi jäsenjärjestöä (alla).

MUU RY

Muu ry edustaa ja edistää Suomessa kokeellisia taiteenaloja kuten media-, video-, valo- ja äänitaidetta, uusia esittäviä taiteita kuten performanssia ja aktioita sekä tanssi-, teatteri- ja äänitaiteita, käsite- ja ympäristötaidetta. Yhdistys on toiminut vuodesta 1987. Muu ry:n digitaalisen työskentelyn tila Media Base on ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa ainoastaan taiteilijoille suunnattu mediataiteen laboratorio Suomessa. Lisäksi yhdistyksellä on Helsingissä Lönnrotinkadulla galleriat MUU Galleria ja MUU Studio sekä Kaapelitehtaalla MUU Kaapeli.

SUOMEN KUVANVEISTÄJÄLIITTO

Suomen Kuvanveistäjäliitto on vuonna 1910 perustettu suomalaisten ammattikuvanveistäjien valtakunnallinen järjestö, joka edistää ja esittelee suomalaista kuvanveistotaidetta ja tilallista taidetta kotimaassa ja ulkomailla. Asiantuntijana liitto neuvoo ja tiedottaa kuvanveistotaiteeseen ja julkiseen taiteeseen liittyvissä kysymyksissä sekä valvoo kuvanveistäjien ammatillisia, taloudellisia ja sosiaalisia etuja. Liitto ylläpitää Helsingin Etelärannassa Galleria Sculptoria, joka esittelee laajan kirjon nykytaidetta erityisfokuksenaan nykykuvanveisto. Sculptorissa on myös liiton jäsenten pienenveistoksia esittelevä myyntikokoelma – Veistoskauppa. Kuvanveistäjäliitto järjestää tapahtumia, seminaareja ja näyttelyprojekteja sekä osallistuu mm. taidemessuille.

SUOMEN KUVATAIDEJÄRJESTÖJEN LIITTO

Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto on vuonna 1938 perustettu valtakunnallinen kuvataidejärjestöjen katto-organisaatio, johon kuuluu 52 taiteilijayhdistystä. Liiton tarkoituksena on koota yhteistyöhön eri puolella Suomea toimivat kuvataidejärjestöt ja toimia niiden valtakunnallisena yhdyssiteenä kuvataiteen aseman parantamiseksi koko maassa. Liitto jakaa tietoa ja tarjoaa jäsenyhteisöilleen koulutusta, työkaluja ja neuvontapalveluita. Liitolla on toimitilassaan Helsingin Mannerheimintielle ikkunagalleria Galleria Seinä, joka esittelee liiton jäsenyhdistysten taiteilijoiden teoksia.

SUOMEN TAIDEGRAAFIKOT

Suomen Taidegraafikot ry on vuonna 1931 perustettu valtakunnallinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää taidegraafiikan ja piirustustaiteen tunnettavuutta ja harjoittaa aktiivista tiedotus- ja näyttelytoimintaa. Näyttelytoiminta sekä taidegraafiikan myynti- ja neuvontapalvelu palvelevat sekä yhdistyksen jäsenistöä että suurta yleisöä. Näyttelytila Galleria G ja myyntikokoelma Grafoteekki sijaitsevat Helsingissä Pienellä Roobertinkadulla. Galleria G:n näyttelyohjelma on monipuolinen. Pääpaino on taidegraafiikassa ja piirustustaiteessa, mutta galleriassa esitellään myös muita kuvataiteen lajeja. Myyntikokoelma Grafoteekki on Suomen suurin ja monipuolisin taidegraafiikan myyntipiste. Grafoteekissa on myynnissä yli 3 000 teosta eri puolella Suomea työskenteleviltä jäsentäiteilijöiltä.

TAIDEMAALARILIITTO

Taidemaalariiliitto on vuonna 1929 perustettu Suomen ammattitaidemaalareiden valtakunnallinen järjestö. Liitto työskentelee kuvataiteen edistämiseksi ja taidemaalareiden ammatillisten ja sosiaalisten etujen parantamiseksi sekä toimii asiantuntijana viranomaisiin päin. Jäsenilleen liitto tarjoaa monipuolisia taiteilijoiden tarvitsemia palveluja. Liitosta saa muun muassa verotukseen ja sosiaalisiin kysymyksiin liittyvää oikeudellista neuvontaa ja tietotusta ajankohtaisista

ammattillisista asioista. Taidemaalari liitolla on toimisto, taiteilijatarvikevälitys ja tm•galleria Helsingissä sekä vuosittain myös teosvälitystapahtuma ja muita näyttelyprojekteja.

VALOKUVATAITEILIJOIDEN LIITTO

Vuonna 1988 perustettu Valokuvataiteilijoiden liitto on valtakunnallinen etujärjestö, jonka tehtävä on vahvistaa valokuvataiteen ja valokuvataiteilijoiden yhteiskunnallista asemaa ja arvostusta Suomessa. Liitto tarjoaa valokuvaan pohjautuvalle taiteelle ja sen tekijöille näkyvyyttä ja verkostoja sekä kasvattaa osaltaan yhteiskuntamme kulttuurista pääomaa. Valokuvataiteilijoiden liitto ylläpitää Suomen vanhinta valokuvagalleriaa, vuonna 1978 perustettua Valokuvagalleria Hippolytea Helsingin keskustassa. Säännöllisen näyttelytoiminnan lisäksi liitto järjestää neuvontaa, tiedotusta ja palveluita jäsenistölleen sekä organisoii yhteistyökumppaneiden kanssa valokuvataidetta edistäviä tapahtumia, näyttelyitä ja projekteja. Gallerianäyttelyiden lisäksi liitto on myös muiden projektien aktiivinen järjestäjä, muun muassa yhteistyössä Muu ry:n järjestetty vuosittainen nykytaiteen myyntinäyttely Art Fair Suomi.

AV-ARKKI RY

AV-arkin, eli suomalaisen mediataiteen keskuksen, toiminta käynnistyi vuonna 1989 taiteilijoiden tarpeesta saada teoksensa talletettua ja laajojen yleisöjen nähtäväksi. Tätä tehtävää AV-arkki edelleen toteuttaa mm. levittämällä suomalaista mediataidetta kansainvälisesti. Arkistointia, jakelua ja toimialan kehittämistä yhdistävä toimintamalli on ainutlaatuinen niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. AV-arkin tavoitteena on saattaa mediataiteen tekijät sekä taidetta esittävät tahot yhteistyöhön. Vuonna 2018 AV-arkin levitystoiminnan tuloksena teoksia esitettiin yhteensä 198 eri tapahtumassa, jotka sijaitsivat 31 eri maassa. Kotimaassa AV-arkki levittää mediataidetta valtakunnan laajuisesti festivaalien, tapahtumien ja museoiden lisäksi myös media- ja taidekasvatustarkoituksiin mediataidekasvatkaa.fi-verkkopalvelun kautta. AV-arkki tukee nykytaiteen kentän toimijoita mediataiteen jakeluun, esittämiseen, toimialan kehittämiseen, tutkimukseen sekä verkostoitumiseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteilijoille AV-arkki tarjoaa jakelun ja koulutusten lisäksi esimerkiksi arkistointiin ja teosmyyntiin liittyvää neuvontaa. AV-arkki toimittaa vuosittain laajan otannan suomalaista kokeellista audiovisuaalista taidetta tallettavaksi KAVIn arkistoon, jonka ansiosta mediataide tallettuu nykyään osaksi kansallista kulttuuriperintöämme.

FRAME CONTEMPORARY ART FINLAND

Frame Contemporary Art Finland tekee suomalaisesta nykytaiteesta yhä kansainvälisempää, vahvempaa ja näkyvämpää. Frame tukee taiteen ammattilaisten kansainvälistä toimintaa sekä edistää toimijoiden yhteistyötä Suomessa ja ulkomailla. Frame toimii myös nykytaiteen tiedotuskeskuksena. Venetsian taidebiennaali on Framen suurin kansainvälinen hanke.

GALLERIA HUUTO

Galleria Huuto (Mehiläispesä ry) on 120 jäsentäiteilijän yhteisö, joka on vuodesta 2002 lähtien ylläpitänyt näyttelytoimintaa Helsingissä. Näyttelyhaku on kaikille avoin. Galleria on perustamisestaan saakka pitänyt tärkeänä nuorten taiteilijoiden, monipuolisen taiteen ja uusien avauksien tukemista, ja monet taiteilijat pitävät Huudossa debyyttinäyttelynsä. Toisaalta Huudossa koetaan, että kekseliäs, ajatuksia herättävä ja haastava taide on tekijän iästä riippumatonta. Niinpä uraansa aloittavien taiteilijoiden rinnalla Huudossa esittäytyvät myös meritoituneemmat taiteilijat muodostaen yhdessä tasokkaan, raikkaan ja ennennäkemättömiä kokonaisuuksia sisältävän ohjelmiston. Tällä hetkellä Huuto toimii Helsingin Kampissa, Eerikinkatu 36:ssa, jossa 450 m² suuruiseen vanhaan konehalliin on toteutettu neljä näyttelytilaa, yleinen aulatila tapahtumille sekä oleskelulle, sekä kaksi taiteilijoiden työhuonetta. Vuosittain esillä on 50–70 näyttelyä 50–100 taiteilijalta. Toiminnassa tärkeää on taiteilijoiden välinen yhteistyö, yhteisöllisyys sekä avoimuus, samanaikaisilla näyttelyillä ja tapahtumilla tutustutetaan uusia tekijöitä toisiinsa luontevasti.

ORNAMO RY

Ornamo ry on vuonna 1911 perustettu muotoilualan asiantuntijajärjestö. Ornamo kehittää muotoilijan ammattia ja vaikuttaa muotoilun asemaan yhteiskunnassa. Yli 2 700 jäsentämme

muodostavat muotoilualalla työskentelevien korkeakoulutettujen ammattilaisten ainutlaatuisen verkoston. Jäsenemme työskentelevät muotoilun monipuolisella kentällä muun muassa sisustusarkkitehtuurin, teollisen muotoilun, kaluste-, tekstiili- ja vaatetus suunnittelun, pakkaussuunnittelun, palvelumuotoilun, digitaalisen suunnittelun, käyttöliittymien, taidekäsityön ja taiteen aloilla opiskelijoina, palkansaajina, freelancereina ja yrittäjinä.

VISUAALISEN ALAN TAITEILIJOIDEN TEKIJÄNOIKEUSYHDISTYS KUVASTO RY

Taiteilijaseurojen aloitteesta syntynyt Kuvasto on vuonna 1987 perustettu visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys. Kuvaston tehtävänä on turvata ja edistää visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeuksia sekä kuvataiteen tekemisen edellytyksiä. Kuvasto ry edustaa Suomessa noin 2 600 kotimaista taiteilijaa ja oikeudenhaltijaa sekä kansainvälisten sisarjärjestöjen kanssa solmittujen sopimusten nojalla noin 100 000 ulkomaista taiteilijaa. Kuvasto hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen nojalla kuvataiteen jälleenmyyntikorvausta, lisensoi edustamiensa visuaalisen alan taiteilijoiden teosten käyttöä sekä hallinnoi tekijänoikeudellista näyttelykorvausta. Lisäksi Kuvasto antaa yleistä tekijänoikeudellista neuvontaa ja vaikuttaa tekijänoikeuslainsäädännön kehittymiseen niin kotimaisella kuin kansainvälisellä tasolla. Kuvaston yhteydessä toimii Visuaalisen taiteen edistämiskeskus VISEK.

Liite 2. Kuvataiteen talo -esiselvityksen käynnistäneiden toimijoiden säännöt

Suomen Taiteilijaseuran säännöt (14.12.2018)

2 Tarkoitus

Seura on Suomessa toimivien valtakunnallisten kuvataiteilijajärjestöjen kattojärjestö, jonka tarkoituksena on edistää kuvataiteilijoiden asemaa ja taiteellisen työn tekemisen edellytyksiä, toimia kuvataiteilijoiden edunvalvojana sekä vahvistaa kuvataiteen merkitystä yhteiskunnassa.

3 Toimintamuodot

Tarkoituksensa toteuttamiseksi seura:

- toimii taiteilijapoliittisena vaikuttajana tuoden esiin ammattikuvataiteilijoiden tarpeet paikallisessa, alueellisessa, kansallisessa ja kansainvälisessä päätöksenteossa ja taidepolitiikassa,
- edistää kuvataiteen alan yleistä strategia- ja kehitystyötä,
- toteuttaa ja kehittää kuvataiteen alan viestintää,
- tuottaa ja edistää ammattikuvataiteilijoiden neuvonta- ja koulutuspalveluita,
- toteuttaa ja edistää kuvataiteen alaan liittyvää tutkimus-, julkaisu- ja näyttelytoimintaa,
- järjestää kuvataiteen edistämiseen liittyviä tilaisuuksia, kampanjoita ja tapahtumia,
- tekee yhteistyötä kuvataiteen alan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa,
- jakaa stipendejä, apurahoja ja palkintoja.

Seura voi ryhtyä yhteistyöhön muiden kuvataiteen alalla koti- ja ulkomailla toimivien tahojen kanssa sekä joko liittyä olemassa oleviin järjestöihin jäseneksi tai solmia niiden kanssa yhteistoimintasopimuksia.

Toimintansa tukemiseksi seura voi:

- periä jäsenmaksuja,
- ottaa vastaan lahjoituksia, testamentteja ja avustuksia,
- järjestää arpajaisia ja keräyksiä,
- hallita ja omistaa kiinteistöjä sekä muuta kiinteää ja irtainta omaisuutta,
- perustaa säätiöitä, osakeyhtiöitä ja osuuskuntia.

Muu ry:n säännöt (30.11.2018)

2 § Tarkoitus ja toiminnan laatu

Yhdistys on muu-taiteilijoiden ammatillinen valtakunnallinen yhdistys. Näitä taiteita ovat mm. video-, ääni- ja mediataide sekä kokeellinen liikkuva kuva, esitys- ja performanssitaide, valo-, tila-, ja ympäristö- ja yhteisötaide, sana- ja käsitetaide sekä uusia ilmaisualoja tutkivat taiteet. Yhdistyksen tarkoitus on muu-taiteilijoiden yhdistäminen, yleisten ja yhteisten taiteenharjoittamisen etujen valvominen sekä muu-taiteiden edistäminen ja tunnetuksi tekeminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

- pitää yhteyttä koti- ja ulkomaisiin kulttuurijärjestöihin ja -tahoihin.
- voi liittyä jäseneksi sellaisiin koti- ja ulkomaisiin yhteisöihin, joilla on vastaavanlaiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet.
- tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja yhteisöille ja viranomaisille sellaisista taiteen alan kysymyksistä, jotka koskettavat sen jäseniä.
- järjestää kokouksia, esityksiä, näyttelyitä, taidetapahtumia ja yleisötilaisuuksia.
- harjoittaa koulutus-, julkaisu-, tuotanto- ja tiedotustoimintaa.
- jakaa stipendejä, apurahoja ja palkintoja jäsenilleen vain erityisistä ansioista.

Yhdistys voi ylläpitää, kerätä ja julkaista arkistoa koti- ja ulkomaisista muutaiteilijoista ja töistä.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi

- vastaanottaa apurahoja, avustuksia, lahjoituksia, testamentteja.
- toimeenpanna asianomaisella luvalla rahankeräyksiä ja arpajaisia.
- omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä osakkeita.

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena ei ole voiton eikä muun taloudellisen ansion hankkiminen sen toimintaan osallisille eikä sen toiminta muutoinkaan saa muodostua pääasiallisesti taloudelliseksi.

Suomen Kuvanveistäjäliiton säännöt (25.6.2018)

2§ Tarkoitus ja toiminta

Suomen Kuvanveistäjäliitto on Suomen kuvanveistäjien valtakunnallinen yhdistys. Liiton tarkoituksena on edistää suomalaista kuvanveistotaidetta, valvoa kuvanveistäjien ammatillisia, taloudellisia ja sosiaalisia etuja, edistää jäsentensä välistä ja kansainvälistä yhteistoimintaa, parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä sekä edistää yleisön kiinnostusta kuvanveistoon. Liiton toiminnan tarkoituksena

ei ole voiton tai muun välittömän taloudellisen hyödyn hankkiminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

- järjestää kuvanveistonäyttelyitä
- tiedottaa
- jakaa palkintoja, avustuksia ja apurahoja
- seuraa alan taloudellista kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita, esityksiä ja antaa lausuntoja
- muilla tavoin tukee ja edistää Suomen kuvanveistotaidetta
- ohjaa ja neuvoo jäseniään ammatinharjoittamiseen liittyvissä asioissa järjestämällä kokouksia, neuvontatilaisuuksia ja koulutusta sekä laatimalla tarvittavia asiaa koskevia selvityksiä
- voi ylläpitää kuvanveiston ja liiton varsinaisten jäsenten ammattitaidon kehittämiseksi tarpeelliseksi katsomiaan työskentelytiloja

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi

- järjestää taidenäyttelyitä ja teosvälitystoimintaa
- ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja/jälkisäädöksiä
- toimeenpanna asianmukaisella luvalla arpajaisia ja rahankeräyksiä
- omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää omaisuutta

Suomen Kuvataidejärjestöjen Liiton säännöt (17.8.2018)

§ 2

Liiton tarkoituksena on koota yhteistyöhön kuvataidejärjestöt ja niissä toimivat taiteilijat sekä toimia kuvataiteen aseman parantamiseksi koko maassa:

- valvomalla kuvataiteilijoiden ammatillisia, sosiaalisia ja taloudellisia etuja
- toimimalla alan ammattitaidon edistämiseksi
- edistämällä taiteen tuntemusta. Liitto on Suomen Taiteilijaseuran jäsen.

Lisäksi liitto toimii yhteyden ylläpitämiseksi muihin koti- ja ulkomaisiin alan järjestöihin sekä hyvän yhteishengen ja yhteenkuuluvaisuuden edistämiseksi kuvataiteilijoiden keskuudessa.

§ 3

Liitto pyrkii saavuttamaan tarkoituksensa:

- järjestämällä näyttelyitä sekä esitelmä- ja koulutustilaisuuksia
- tekemällä aloitteita ja antamalla lausuntoja
- harjoittamalla julkaisu- ja kustannustoimintaa
- tukemalla liittoon kuuluvia seuroja ja yhdistyksiä.

Liitto on yhteistyössä liiton tarkoitusta edistävässä toiminnassa kunnallisten ja valtion viranomaisten kanssa.

Suomen Taidegraafikoiden säännöt (1.1.2020)

2 § Tarkoitus ja toiminnan laatu

Liiton tarkoitus on valtakunnallisena yhdistyksenä yleisten ja yhteisten taiteenharjoittamisen etujen valvominen sekä taidegraafiikan ja taidepiirtämisen edistäminen ja tunnetuksi tekeminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto

- valvoo ja ajaa ammattikuntansa ammatillisia ja sosiaalisia etuja,
- edistää taidegraafiikan ja piirustustaiteen kehitystä,
- järjestää näyttelyitä, taidetapahtumia yms. yleisötilaisuuksia,
- harjoittaa julkaisu-, valistus- ja ammattiin liittyvää tiedotuspalvelua,
- voi harjoittaa opetus- ja työhuonetoimintaa,
- ylläpitää ja kartuttaa suomalaisen taidegraafiikan kokoelmaa ja
- edustaa suomalaista taidegraafiikkaa ja piirustustaidetta kansainvälisissä tilaisuuksissa.

Toimintansa tukemiseksi liitto voi

- järjestää teosvälitystoimintaa,
- vastaanottaa apurahoja, avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja/jälkisäädöksiä,
- toimeenpanna asianmukaisella luvalla arpajaisia ja rahankeräyksiä ja
- omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta.

Taidemaalariiliiton säännöt (18.9.2018)

2 §

Taidemaalariiliitto on ammattitaidemaalareiden valtakunnallinen yhdistys, jonka tehtävänä on työskennellä kuvataiteen edistämiseksi, valvoa kuvataiteilijoiden ammatillisia ja sosiaalisia etuja sekä tarjota taiteilijan ammatissaan tarvitsemia palveluja. Liitto toteuttaa tarkoitustaan kulttuuri- ja ammattipoliittisella toiminnalla, näyttely- ja julkaisutoiminnalla, järjestö- ja jäsenoiminnalla sekä harjoittamalla taiteilijatarvike- ja teosvälitystä.

Valokuvataiteilijoiden liiton säännöt (26.11.2014)

2 Tarkoitus ja toiminnan laatu

Valokuvataiteilijoiden liitto ry (jäljempänä liitto) on ammatillinen yhdistys, jonka tehtävänä on valokuvataiteilijoiden ammatillisten etujen valvonta ja valokuvataiteen edistäminen Suomessa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto

- pyrkii vahvistamaan valokuvataiteilijoiden toimintaedellytyksiä
- tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja yhteisöille ja viranomaisille
- tuottaa jäsenpalveluja
- harjoittaa taideteosvälitystä
- järjestää yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa näyttelyitä, taidetapahtumia ja muuta kulttuuriohjelmaa
- järjestää kilpailuja ja voi jakaa stipendejä, apurahoja ja palkintoja
- harjoittaa julkaisutoimintaa - voi liittyä jäseneksi alansa koti- ja ulkomaisiin yhteisöihin.

Toimintansa tukemiseksi liitto voi ottaa vastaan apurahoja, lahjoituksia, testamentteja ja avustuksia sekä järjestää luvanvaraisia rahankeräyksiä ja arpajaisia. Liitto voi myös hankkia ja omistaa toiminnassaan tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä osakkeita.

AV-arkin säännöt (PRH-hyväksymisprosessi käynnissä)

2§ Toiminnan tarkoitus ja laatu

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on mediataiteen arkistointi, levittäminen ja edistäminen. Yhdistyksen tarkoituksena on myös erilaisten audiovisuaalisten taiteiden ja laajemmin audiovisuaalisen kulttuurin edistäminen ja tunnetuksi tekeminen. Yhdistyksen tarkoitus on myös auttaa edellä mainituilla taiteen aloilla työskentelevien taiteilijoiden, tekijöiden, tuottajien ja tutkijoiden asemaa osallistamalla erilaisten järjestöjen kuten taiteilija- ja tekijänoikeusjärjestöjen työhön. Lisäksi yhdistys pyrkii tarjoamaan jäsenilleen apua alan kysymyksissä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys toimii jäsentensä edustajana alansa eri tahoilla, harjoittaa jäsentensä teosten levitystoimintaa, järjestää audiovisuaalisen taiteen tapahtumia ja informaatiotoimintaa, alan koulutusta ja tiedotustoimintaa. Yhdistys myös pitää yhteyttä alalla ulkomailla järjestettäviin tapahtumiin ja mediataidekeskuksiin, informoi niiden toiminnasta jäsenilleen ja edustaa jäseniään ja heidän teoksiaan erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Yhdistys voi solmia yhteistyösopimuksia sekä kotimaisten että ulkomaisten vastaavaa toimintaa harjoittavien keskusten ja organisaatioiden kanssa.

Toimintansa tueksi yhdistys voi hakea apurahoja ja avustuksia, omistaa ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta, osakkeita ja osuuksia, harjoittaa audiovisuaalisten tuotteiden myyntitoimintaa ja mediajulkaisutoimintaa sekä ottaa vastaan lahjoituksia ja jälkisäädöksiä. Yhdistyksen toiminta ei saa johtaa voiton tai muun taloudellisen ansion hankkimiseen siihen osallisille eikä se saa muutoinkaan muodostua pääasiassa taloudelliseksi.

Frame Contemporary Art Finland / Frame-säätiön säännöt (27.5.2019)

2§ Tarkoitus

Säätiön tarkoituksena on suomalaisen visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen aseman vahvistaminen ja kansainvälisen yhteistyön edistäminen sekä vuorovaikutuksen lisääminen suomalaisten ja kansainvälisten visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen alan ammattilaisten ja instituutioiden välillä.

3§ Säätiön toimintamuodot

Säätiön toimintamuodot ovat:

- tukee ja hallinnoi yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen kansainvälistä yhteistyötä muun muassa niillä määrärahoilla, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö tai muu ministeriö tai taho säätiölle myöntää,
- tukee visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen vientiä,
- tukee taiteilijoiden kansainvälistymistä,
- toimii alan tiedotuskeskuksena sekä kokoaa, tallentaa, taltioi ja jakaa tietoa visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen eri aloilta,
- tukee suomalaisten toimijoiden osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön,
- tukee ulkomaille ja kotimaahan suuntautuvaa residenssitoimintaa,
- edistää kansainvälistä vuorovaikutusta järjestämällä asiantuntijavierailuja, alan seminaareja ja muita tapahtumia sekä
- tukee visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen kannalta merkittävien ajankohtaisten kansainvälisten käytäntöjen ja ilmiöiden sekä kehityssuuntien esille tuloa Suomessa,
- voi jakaa edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön sille delegoimaa valtionavustusta apurahoina visuaalisen taiteen ja erityisesti nykytaiteen kansainvälisiin hankkeisiin.

Galleria Huuto / Mehiläispesä ry:n säännöt / (2.10.2015)

2§ Yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on edistää, kehittää ja tuoda tunnetuksi taiteita ja kulttuuria, erityisesti kuvataiteita, kirjallisuutta, elokuvataidetta, audiovisuaalisia taiteita, säveltaidetta, teatteritaidetta, tanssitaidetta ja muita esittäviä taiteita sekä perinteisten taidemuotojen ulkopuolella olevia taidemuotoja, valvoa taiteilijajäsentensä ammatillisia etuja, edistää taiteiden ja taiteilijoiden yhteiskunnallista arvostusta, edistää ja tehdä tunnetuksi nuorten taiteilijoiden työtä sekä edistää taiteilijoiden välistä yhteistyötä ja taiteiden vuorovaikutusta yhteiskunnan muiden tahojen kanssa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää omakustannushintaan näyttelyitä, esityksiä, konsertteja ja muita taidetapahtumia, yleisö- ja keskustelutilaisuuksia sekä opintomatkoja jäsenilleen, harjoittaa taiteisiin ja kulttuuriin liittyvää koulutus-, tutkimus-, tiedotus- ja julkaisu-toimintaa, pyrkii tarjoamaan jäsenilleen ammatillista ja lainopillista neuvontaa taiteilijan ammatin harjoittamiseen liittyvissä asioissa, kunnostaa ja ylläpitää voittoa tuottamatta taiteilijoiden käyttöön työskentely-, harjoitus- ja esitystiloja ja näissä tiloissa tarvittavia laitteita, pitää yhteyttä suomalaisiin ja ulkomaisiin taidetta ja kulttuuria edistäviin yhdistyksiin ja muihin vastaaviin tahoihin, antaa julkilausumia sekä tekee ehdotuksia viranomaisille.

Toimintansa tueksi yhdistys voi hakea apurahoja ja avustuksia, omistaa ja hallita kiinteätä ja irtainta omaisuutta, ottaa vastaan lahjoituksia ja jälkisäädöksiä, tehdä sitoumuksia, harjoittaa alaansa liittyvää julkaisu-toimintaa, harjoittaa kioski- ja ravitsemusliikettä ja järjestää juhlia, myyjäisiä, rahankeräyksiä ja arpajaisia asianmukaiset luvat hankittuaan. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa taloudellista ansiota yhdistyksen jäsenille tai yhdistykseen muuten osallisille, eikä yhdistyksen toiminta muutenkaan saa muodostua pääasiassa taloudelliseksi.

Ornamon ry:n säännöt (18.3.2010)

2§ Tarkoitus

Säätiön tarkoituksena on suomalaisen visuaalisen taiteen aseman vahvistaminen ja kansainvälisen yhteistyön edistäminen sekä vuorovaikutuksen lisääminen suomalaisten ja kansainvälisten visuaalisen taiteen alan ammattilaisten ja instituutioiden välillä.

3§ Tarkoituksen toteuttaminen

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö:

- tukee ja hallinnoi yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa visuaalisen taiteen kansainvälistä yhteistyötä mm. niillä määrärahoilla, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö tai muu ministeriö tai taho säätiölle myöntää,
- tukee visuaalisen taiteen vientiä,
- tukee taiteilijoiden kansainvälistymistä,
- toimii alan tiedotuskeskuksena sekä kokoaa, tallentaa, taltioi ja jakaa tietoa visuaalisen taiteen eri aloilta,
- tukee suomalaisten toimijoiden osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön,
- tukee ulkomaille ja kotimaahan suuntautuvaa residenssitoimintaa, edistää kansainvälistä vuorovaikutusta järjestämällä asiantuntijavierailuja, alan seminaareja ja muita tapahtumia sekä
- tukee visuaalisen taiteen kannalta merkittävien ajankohtaisten kansainvälisten käytäntöjen ja ilmiöiden sekä kehityssuuntien esille tuloa Suomessa.

Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry:n säännöt (28.11.2018)

§ 2

Yhdistys on aatteellinen ja sen tarkoituksena on:

- a) valvoa ja edistää niitä visuaalisen alan taiteilijoiden oikeuksia, joista säädetään tekijänoikeuslainsäädännössä,
- b) edistää kotimaisen visuaalisen taiteen kehittämisen yleisiä edellytyksiä.

Tarkoituksena ei ole voiton tai muun välittömän taloudellisen ansion hankkiminen yhdistyksen jäsenille, eikä se muutoinkaan ole luonteeltaan pääasiallisesti taloudellista laatua.

§ 3

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys seuraa tekijänoikeuslainsäädännön kehitystä kotimaassa ja ulkomailla, tekee tarpeellisia esityksiä ja aloitteita sekä työskentelee taiteilijoiden oikeuksien kehittämiseksi.

Yhdistyksen toimintaan kuuluvat myös tekijänoikeuslainsäädäntöön perustuvien korvausten periminen ja jakaminen niihin oikeutettujen kesken.

Yhdistys voi omistaa osakeyhtiön, mikäli tämä toiminta liittyy Kuvasto ry:n tarkoituksen toteuttamiseen.

Liite 3. Kysely: Näyttelytilan ripustus ja näyttelyvalaisu

Täydennä tilojenne koskevat tiedot mahdollisimman tarkasti: näyttelytilan ripustuspisteet (seinät, katto, pylväät), näyttelyvalaisu sekä ripustustarvikkeet ja välineet (lainaan paikalta)

Vastaaajien määrä: 13, joista STS, Kuvasto, AV-arkki, Frame-säätiö ja Ornamo vastasivat tyhjää (ei omaa näyttelytilaa)

Organisaatio	Näyttelytilan ripustuspisteet	Näyttelyvalaisu	Ripustusvälineet ja tarvikkeet
Muu ry	Ripustaa voi mihin vain. Tilassa myös siirrettäviä seinä ja pimennysmahdollisuus, mikä on oleellinen.	Valaisukiskot joissa siirrettävät valaisimet. Kiskoista voidaan ottaa virtaa AV-laitteille.	Kaikki ripustustarvikkeet.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Ripustus joustaa hyvin teosten mukaan, mutta ei ole irtoseiniä ja ison tilan ikkunaseinä asettaa omat reunaehdot ripustukselle. Studio on helppo pimentää, seinät kestävät raskaampia teoksia ja kattoon on mahdollista ripustaa, mutta ei kovin raskaita teoksia.	Tilassa n. 4 vuotta sitten uusitut ja sittemmin täydennetyt Ercon laadukkaat valot, joissa useita vaihtoehtoja. Valaisimet irrotettavissa ja siirreltävässä, valaisinkiskot kaikissa tiloissa.	Perustyökalut ja hyvät porat paikan päällä, mutta näyttellessä jättää pyydetään tuomaan omat ripustamiseen sopivat työkalut mukaan.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	Ripustusseinän pinnat, katto.	Spottivalot näyteikkunan etuosassa.	Näyttelytilassa ripustuskisko/siima, koudut, katossa. Paikalta lainattavissa laaja valikoima ripustusvälineistöä; nauloja ja ruuveja ym. kiinnitysvälineitä, työkaluja, maalaustarvikkeet (valkoista maalia, teloja, pensseleit, hiomapaperia) ym.
Suomen Taidegraafikot	Levytetyt näyttelyseinät, myös kattoripustus mahdollinen, ei pylväitä.	Iguzzinin näyttelyvalaisimet (seinäpesijät ja spotit).	Yleisimmät ripustustarvikkeet galleriassa (pora, tikkaat jne).
Taidemaalari liitto	Seinät kaksinkertaista vaneria eli puuta, ripustus helppoa ruuveilla / nautoilla suoraan seinään. Osassa galleriatilaa on katossa seinäsuuntainen "tanko", josta voi ripustaa teoksia roikkumaan.	Pääasiassa Ercon Led-spotit, muutama päivänvalo ns. seinäpesijälamppu.	Tikkaat, akkuporakoneet, ruuvit, vasarat, naulat, vatupassit, mittanauhut yms.
Valokuvataiteilijoiden liitto	Seinät kauttaaltaan, ja ison näyttelytilan katon korkeuden vuoksi helpointa on ripustaa katosta roikkuvasta trussista katon sijaan.	Juuri uusitut Ercon kiskot ja valaisimet molemmissa tiloissa ja toimitilan aulaassa.	Kaikki tavanomaiset lainattavissa paikalta, erityiset taiteilija tuo näyttelykohtaisesti.
Galleria Huuto	Vapaata ripustusaluetta kaikki.	Valokiskojärjestelmä, laadukkaat spottivalot.	Perustyökaluja (akkuruuvivääntimet, vasarat etc.) useammalle ripustajalle yhtäaikaan. Henkilönostin, pienet rakennustelineet ja tikkaat.
Helsingin Taiteilijaseura	Tilan holvattujen kiviseinien edustalla on kauttaaltaan kiinteät mattavalkoiset kimpilevyseinäkkeet (16 mm) ripustusta varten. Korkeus 230 cm, ripustusseinää yhteensä noin 60 m. Ripustukseen myös kaarevassa katossa 320 cm:n korkeudella pyöreä rautatanko (läpimitta n. 2,5 cm), joka on n. 5 cm. erillään seinästä.	Sähkö AC 240 V, pitkittäin jokaisen salipäädyn (4) keskellä kiskoisiin kiinnitetty led näyttelyspottivalaisimet, valaisimia 8/ kisko, yht. 32. Lisäksi holvatussa katossa seinäkkeiden yllä 8 loisteputkivalaisinta, joissa 2 valonlähdettä (warm/cold white).	Gallerian varustukseen kuuluu ripustuksen perustyökalut ja välineet (naulat, ruuvit, vasarat, pora, ruuvimeisselit, mitat, vatupassi jne).

Liite 4. Kysely: Mahdolliset lisävarusteet, AV-kaapelointi ja tavarankuljetus

Täydennä tilojanne koskevat tiedot mahdollisimman tarkasti: mahdolliset lisävarusteet (sermit, vitriinit, pöydät, tuolit yms.), AV-kaapelointi ja tavarankuljetus

Vastaajien määrä: 13, joista tyhjää vastasivat STS, Kuvasto ja Ornamo.

Organisaatio	Mahdolliset lisävarusteet	AV-kaapelointi	Tavarankuljetus
Muu ry	Liikuteltavat seinät, pimennyslevyt. Laaja av-laitteisto. Tuoleja, pöytiä, ständejä, lattiatyynyjä suuri määrä.	Kyllä. Gallerian puolesta olemassa kaapelointi ja laaja AV-laitteisto.	Etuovesta tai takapihan kautta. Normaali ovikoko.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Teosmyyntilassa vitriinikaapit (kiinteä), joitakin irtopöytiä sekä tuoleja tilaisuuksiin, isohko näyttö.	Ei erikseen	Tavarat voi tuoda parhaiten katutasolta Sculptorin ovelta. Auton voi ajaa purkamisen ja lastaamisen ajaksi jalkakäytävälle. Painavia teoksia varten on metallinen alusta, jonka voi laittaa rappusille, jotta teos voidaan siirtää esim. pumppukärryillä sisään. Myös takapihan parkin kautta voi kuljettaa teoksia, mutta raskaat työt etuovesta.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	-	Ei	Auton saa ajattelua aivan näyttelytilan oven eteen jalkakäytävälle.
Suomen Taidegraafikot	Pöytiä ja tuoleja käytettävissä.	Kyllä (suuremmassa näyttelytilassa)	Tavarankuljetus ei-esteettömästä sisäänkäynnistä kadulta.
Taidemaalari liitto	Pöytiä ja tuoleja on lainattavissa.	Pistokkeita lattia-rajassa seinällä (2) ja upotettuna lattian alle (3)	Autolla pääsee porttikongin eteen, siitä teokset tulee kantaa sisäpihalle, esteetön pääsy (nokkakärryt galleriassa).
Valokuvataiteilijoiden liitto	Joitakin näitä löytyy varastosta ennestään, ja joskus lainaaminen muilta on mahdollista.	Kyllä (näyttelykohtaisesti)	Taiteilija kuljettaa teokset galleriaan ja sieltä pois, ja galleriatiloihin on ison galleriatilan perällä suora ovi tavarankuljetusta varten.
AV-arkki	-	Kyllä. Paljon tarpeita AV-kaluston asentamiseen ja käyttöön liittyen (edit-asema).	-
Frame-säätiö	Tuoleja	Kyllä	-
Galleria Huuto	Tuoleja n. 40 kpl, pöytiä muutamia, veistosjalustoja useita, jonkin verran pimennysverhoja, siivoustarvikkeet, tarpeistoa.	Ei erikseen	Sisäpihalta mahdollisuus ajaa autolla oven viereen, josta lastausluiska suoraan sisään tilaan.
Helsingin Taiteilijaseura	Gallerialla on 9 levyrakenteista veistosjalustaa, eri korkeuksia ja leveyksiä. Taittuvajalkaiset pöytä ja 3 penkkiä ja 3 tuolia.	Ei	Galleria sijaitsee Suomenlinnan saarella ja teoskuljetukset saarelle tehdään lauttaliikenteen aikataulujen ja rajoitusten puitteissa. Auton kuljettaminen saareen on maksullista. Auton saa lastauksen ajaksi aivan gallerian oven edustalle.

Liite 5. Kysely: Varastotilat, langaton internet ja esteetön liikkuminen

Täydennä tilojanne koskevat tiedot mahdollisimman tarkasti: varastotilat, (ripustustarvikevarasto, teosvarastot), langaton internet ja esteetön liikkuminen
Vastaaajien määrä: 13

Organisaatio	Varastotilat	Langaton internet *	Esteetön liikkuminen
Suomen Taiteilijaseura/ Kuvasto	Pieni varastohuone kansioille ja toimistotarvikkeille sekä kellarissa häkkivarasto.	Kyllä	Ei. Hissittömän talon toinen kerros.
Muu ry	Varastotilaa gallerian yhteydessä ja suuri varasto kellarissa.	Kyllä	Kyllä/Kaapelitehdas, Ei/Lönnrotinkatu. Siirrettävä pyörätuoliramppi, suunnitteilla pysyvä.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Pieni ripustustarvikevarasto on gallerian yhteydessä ja kellarivarastoon voi varastoida pienehköjä kuljetuslaatikoita tms. Näytteilleasettaja joutuu kuitenkin varastointitilan puutteen vuoksi kuljettamaan ylimääräiset isot tavarat ja kuljetuslaatikot näyttelyn ajaksi muualle.	Kyllä	Ei. Ulkoportaan askelmia varten on hankittu rullatuolia varten liuskat.
Suomen Kuvataiteijärjestöjen Liitto	Ripustustarvikkeille kaapisto toimistotilassa, ei teosvarastoa.	Kyllä	-
Suomen Taidegraafikot	Ripustustarvikkeille säilytystila käytävässä, teoksille piilokomero (rajallisesti säilytystilaa).	Kyllä	Ei. Ei esteetöntä kulkua näyttelytilaan.
Taidemaalari liitto	Ei erillistä teosvarastoa (tarve olisi), ripustustarvikkeet pääasiassa samassa varastotilassa, mikä toimii myös taiteilijatarvikevälityksen kangasrullien varastona (eli nykyisellään riittämättömät varastotilat).	Kyllä	Kyllä. Esteetön pääsy ladulta sisäpihalle, josta sisään galleriaan.
Valokuvataiteilijoiden liitto	Galleriatilassa kaksi varastoa, joista toinen varattu ripustustarvikkeille ja maaleille, ja toinen esim. klaffipöydille yms. näyttelytilan tarvikkeille sekä satunnaisesti myös lyhyeen säilytykseen teoksille.	Kyllä	Osittain. Näyttelytiloista suurimpaan on sisäpihalta pääosin esteetön kulku. Vastaanottoon/aulaan on kulku neljän porrastasanteen kautta. Galleriassa on pääosin esteetön wc.
AV-arkki	-	Kyllä	-
Frame-säätiö	-	Kyllä	Kyllä
Galleria Huuto	Huonosti tilaa isommalle varastoitavalle tavaralle. Pienemmälle hyvin tilaa kellarissa hankalien jyrkkien rappusten takana.	Kyllä	Kyllä
Helsingin Taiteilijaseura	Gallerialla on pieni varastokomero (n. 3 m ²) Rantakasarmen aulassa. Näyttelyseinäkkeiden takana on n. 30 cm syvä välitila, johon on mahdollista varastoida mm. teoksia, tikkaat jne.	Kyllä	Galleria on esteetön avustettuna (portaiden sivussa liuska, muutama korkeahko kynnyks, joissa avustaja tarpeen).
Ornamo	-	Kyllä	Ei. Tila ei ole täysin esteetön.

* **Selite (langaton internet): Suomen Taiteilijaseura/Kuvasto:** Langaton internet toimii välillä huonosti.
Helsingin Taiteilijaseura: Galleria Rantakasarmi/HAA Gallery Suomenlinnassa: käytössä Suomenlinnan hoitokunnan julkinen langaton verkko. **Ornamo:** Langaton internet on käytössä, useita verkkoja.

Liite 6. Kysely: Ulkopuolisten tilojen vuokraus omaan toimintaan

Kuinka paljon vuokraatte itse muita tiloja toimintaanne/järjestätte toimintaa muissa kuin omissa tiloissanne vuosittain (esim. kokoustiloja)? Huom! Kysymys ei koske teosvälitystilaisuuksia eikä messuja.

Vastaajien määrä: 13

Av-arkki	Muutaman kerran vuodessa kokoustiloja ja hankkeiden yhteydessä käytämme erilaisia tiloja seminaareihin jne.
Frame-säätiö	Emme vuokraa omia tilojamme muille, lainaamme kyllä joskus Järjestämme tilaisuuksia muiden tiloissa n. 5-10 kertaa vuodessa.
Galleria Huuto	Ei ollenkaan.
Helsingin Taiteilijaseura	Järjestämme kokouksia, työpajoja ja seminaareja säännöllisesti Rikhardinkadun kirjaston kokoustiloissa sekä satunnaisesti Annantalon ja Oodin tiloissa. Järjestämme näyttelyitä Oodiin ja Malmintalolle säännöllisesti sekä projektitoimintaa useisiin tiloihin esim. kouluille. Kesäisin taidekoulu ja kurssikeskus toimivat Kaapelitehtaan lisäksi Taidekoulu Maan tiloissa Suomenlinnassa.
Muu ry	Jatkuvasti käytössä myös toinen näyttelytila, Kaapelitehtaalla (Tallberginkatu 1 C, 00180 Helsinki). Jonkin veran kokouksia ja työpajoja joihin on vuorattu tilat muualta, vuodessa tällaisia tilaisuuksia on noin 2-5.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Järjestämme n. 3-8 kokousta tai seminaaria muulla kuin toimitiloissamme. Vuosi 2019 on erityinen, koska meillä on Helsingin kaupungille sijoittuva Sculpture Expanded - Liikkuva julkisen taiteen laboratorio -näyttelyhanke ja sen puitteissa on käytetty useita muita tiloja.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	Liiton vuosikokoukset, työryhmien ja verkostojen tapaamiset järjestetään kaupunkiseudun ulkopuolella yhteistyökumppanien tiloissa. Paikkakunnat vaihtelevat vuosittain. Muissa tiloissa kuin omissa tiloissamme tapahtuvaa toimintaa järjestetään muutaman kerran kuukaudessa.
Suomen Taidegraafikot	Vuokraamme aika ajoin ulkopuolisia kokoustiloja johtokunnan ja näyttelytoimikunnan kokouksiin tai liiton yleiskokouksiin. Arviolta 4-6 kertaa / vuosi. Kokoustaminen omissa tiloissa on mahdollista näyttelyiden aukioloaikojen ulkopuolella.
Suomen Taiteilijaseura	Järjestämme vuosittain keskimäärin 5-7 yleisötilaisuutta, joita varten vuokraamme erillisiä tiloja muutamiksi tunneiksi.

Taidemaalari liitto	Kokoustiloja vuokrataan säännöllisesti hallituksen kokouksiin (n. 8 x krt/v), näyttelytoimikunnan kokouksiin (n. 2 krt/v) ja jäsenhakulautakunnan kokouksiin (3 pvää). Arvio 2019 menoista ulkoa vuokrattavien kokoustilojen osalta on n. 1500 €. Omien toimitilojemme yhteydessä ei ole lainkaan kokoustiloja.
Ornamo	Koulutustilaisuuksia ja hankkeiden ohjausryhmien kokouksia sekä muita tilaisuuksia ja tapahtumia varten vuokrataan tiloja etenkin, kun tilaisuudet ovat Helsingin ulkopuolella. Tilojen lyhytaikainen vuokraaminen ei kuitenkaan ole säännönmukaista, vaan tarve vaihtelee vuosittain.
Valokuvataiteilijoiden liitto	Satunnaisesti vuokrataan, n. 2-5 kertaa vuodessa, tiloja ulkopuolisille. Vuokraamme itse 2-4 kertaa vuodessa tilaa kokousten pitoon muualla kuin Hippolytessä.
Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto	Yksi huone samoissa tiloissa. Toimitila Vallilassa.

Kysymyksessä selvitettiin ulkopuolisten tilojen vuokrausta omaan toimintaan. Vastausten perusteella Helsingin Taiteilijaseura, Muu ry ja Suomen Kuvanveistäjäliitto tarvitsevat ulkopuolisia tiloja näyttelyihin ja projekteihin. Sen sijaan Muu ry, Suomen Taidegraafikot, Valokuvataiteilijoiden liitto ja Kuvasto tarvitsevat kokoustilaa. Mutta AV-arkki, Framesäätö, Suomen Taiteilijaseura, Helsingin Taiteilijaseura, Ornamo, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto ja Taidemaalari liitto tarvitsevat kokoustilan lisäksi tiloja myös työpajoihin ja seminaareihin. Ulkopuolisten tilojen vuokrauksen kustannusvaikutus ei kuitenkaan vaikuta olevan nykyisin suuri, esimerkiksi yksi vastaajista toteaa käyttävänsä ulkopuolisten tilojen vuokraukseen noin 1.500 € per vuosi.

Liite 7. Kysely: Omien tilojen ulosvuokraus

Kuvaa lyhyesti vuokraustoimintaanne (vuokrattavissa olevat tilat ja max. hlömäärä, vuokran suuruus, vuokrausperiaatteet, tarjoilumahdollisuus jne.)

Vastaajien määrä: 13

Vuokraustoimintaa:

- Galleria Huuto: Vuokraamme vain harvoin, henkilöresurssimme eivät ole riittäneet niihin paljoo. Vapaaehtoistyötä tehneille jäsenillemme annamme joskus ilman vuokraa käyttöön juhliin tms. Muille kulttuuritoimijoille joskus ilmaiseksi tai hyvin huokealla vuokralla. Edellyttää aina henkilön paikalla olemaan ja valmisteluvaiheen yhteydenpitoon.
- Helsingin Taiteilijaseura; Olemme aloittamassa HAA Galleryn tilojen yritysmyyntiä vuoden 2020 alussa.
- Kuvasto: Huone samoissa tiloissa (10–12 nm) – vuokra 450€/kk Toimitila Vallilassa (175 nm) - vuokra 1.900€/kk
- Muu ry: Näyttelytilat ovat erikseen sovitusti vuokrattavissa lyhyttilaisuuksiin. Taidetapahtumat, esim. performanssit, joita tehdään taiteilijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa, niistä ei peritä vuokraa.
- Suomen Kuvanveistäjäliitto: Vuokraus, vuokran summa ja muut seikat ovat tilaisuuskohtaista ja vuokraukseen vaikuttaa myös meneillään oleva näyttely ja taiteilijan lupa pitää tilaisuus.
- Suomen Taidegraafikot: Olemme vuokranneet tiloja harvoin (mm. yksityistilaisuuksiin tai lyhytelokuvan kuvauksiin). Yleensä näyttelykäyttö ja aukioloajat tai tilatekniikka sulkevat pois tilojen vuokraamisen ulkopuolisille.
- Valokuvataiteilijoiden liitto: Vuokraamme näyttelytiloja toisinaan ulos, kun se on näyttelyohjelmiston ja taiteilijan puolesta ok, ja laskutamme illasta 600 €, koko päivästä 800 €. Henkilökunnasta on paikalla yksi, ja vuokraaja saa käyttöönsä Hippolyten tuolit (30 kpl) ja voi käyttää keittiötä mahdollisuuksien mukaan. Yleensä vuokraajat tuovat rekvisiitan ja kaiken tarjoiluun tarvittavan itse mukanaan.

Ei vuokraustoimintaa:

- AV-arkki: AV-arkki ei ulosvuokraa tilojaan, tämä kysely on todella näyttelytilakeskeinen.
- Frame-säätiö: Ei vuokraustoimintaa
- Ornamo: Jäsenet ja jäsenjärjestöt voivat varata kokoustiloja maksutta.
- Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto: Emme vuokraa tilojamme.
- Suomen Taiteilijaseura: Ei vuokraustoimintaa. Jäsenliittomme käyttävät toisinaan kokoustilojamme, mutta siitä ei peritä heiltä vuokraa. Tilan kapasiteetti max. 20 hlöä.
- Taidemaalari liitto: Ei vakinaista vuokraustoimintaa tällä hetkellä (satunnaisia yksityistilaisuuksia on kuitenkin galleriatilassa järjestetty).

Vastaukset osoittavat, että vastanneet organisaatiot vuokraavat tilojaan muille hyvin rajallisesti, osa ei lainkaan. Toisaalta esimerkiksi Helsingin Taiteilijaseura ilmoittaa aloittavansa yhden galleriansa tilojen yritysmyyntiä vuoden 2020 alussa.

Liite 8. Kysely: Näyttelyajan kesto, näyttelyvuokra ja myyntiprovisio

Kuvaa omin sanoin näyttelytoimintanne periaatteita: näyttelyajan kesto (minimi-maksimiaika viikoissa per näyttely), näyttelyvuokra ja sen sisältämät palvelut sekä myyntiprovisio

Vastaajien määrä: 8 (STS, Kuvasto, AV-arkki ja Frame-säätiö vastasivat tyhjää – ei omaa näyttelytilaa)

Organisaatio	Näyttelyajan kesto	Näyttelyvuokra ja sen sisältämät palvelut	Myyntiprovisio
Muu ry	5–6 vkoa	Per näyttely 225 euroa – 898 euroa. Sisältää tilan, valvonnan, av-laitteiston, yhdeksi päiväksi av-tekniikan ripustukseen, tiedotteen toimittamisen, tiedotteen kääntämisen kulut (suomi, ruotsi ja englantia), kutsukortin taittotyön ja painatuksen kulut, tiedotustyön.	30% teoksen alvittomasta hinnasta.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	4 vkoa / näyttely	Liiton jäsenet: Studio (n. 30 m ²) 830 €, Galleria (n. 88 m ²) 1 830 €, Koko tila (n. 118 m ²) 2 550 €. Muut: Studio (n. 30 m ²) 950 €, Galleria (n. 88 m ²) 2 100 €, Koko tila (n. 118 m ²) 2 900 €. Huom! Vuonna 2019 vuokria on alennettu 1000 euroa/kk valtionavustuksen turvin. Vuokraan sisältyy näyttelyn myynti, markkinointi, viestintä, valvonta, ammattivalokuvaajan ottamat lehdistökuvat. Liitto pyrkii alentamaan näyttelyvuokria. Mikäli vuokriin tulee muutoksia v. 2020, koskevat matalammat vuokrat myös nyt haussa olevia näyttelyaikoja.	Perusprovisio on 35%, joka pienenee teosmyynnin suuruuden mukaan.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	1 kk	220 €/kk, sisältää näyttelyseinän kunnossapidon, ripustuksessa ja purkamisessa avustamisen, tiedottamisen/markkinoinnin	Ei ole.
Suomen Taidegraafikot	Näyttelyiden kesto on 3,5 vkoa.	1 500 € jäseniltä, 2 000 € ei-jäseniltä, sisältää mm. tilavuokran, valvonnan, siivouksen, sähköisen näyttelytiedotuksen jne.	35%
Taidemaalari liitto	3 vkoa sisältäen ripustuksen	Tällä hetkellä näyttelyvuokra on 1000 €/näyttely jäsentäiteilijoille (ei-jäsenille 1550 €). Hallituksemme tavoitteena on asteittain laskea jäseniltä perittäviä vuokria siten, että v. 2021 vuokraa ei jäsentäiteilijoilta peritä enää lainkaan. Näyttelyvuokraan sisältyy gallerian henkilökunnan tekemä tiedotus- ja markkinointityö, avustaminen ripustuksessa (esim. näyttelyvalaistus) ja avajaisjärjestelyt (ei kuitenkaan tarjoiluja).	Galleriassamme provisiota on pitkään ollut 25%. Liittyen näyttelyvuokran alentamisprosessiin on provisiota siirtymävaiheessa 35%. Näyttelyvuokrista luovuttaessa (tavoite v. 2021) otettaneen käyttöön uusi provisiomalli, vielä valmisteluvaiheessa.
Valokuvataiteilijoiden liitto	4 vkoa ripustuksineen ja purkuineen, näyttely auki yleensä n. 3 vkoa + avajaisviikon pe, la, su.	Näyttelymaksu Valokuvagalleria Hippolyten näyttelyajasta on liiton jäsenille 1 600 € ja muille 2 000 €. Hippolyte Studion näyttelymaksu on 500 € kaikille taiteilijoille. Molempien tilojen näyttelymaksu on 2 100 € (VTL:n jäsen) tai 2 500 € (muut). Näyttelymaksu sisältää tavanomaiset ripustustarvikkeet, näyttelytekstin työstön yhdessä taiteilijan kanssa, tekstin käännökset suomeksi ja ruotsiksi, avajaiskutsujen lähettämisen ja näyttelytiedottamisen sähköisesti, haluttaessa yleisötapahtuman järjestämisen taiteilijan kanssa sekä näyttelyn valokuvaamisen galleriassa. Ei sis. kutsukorttien painatus/postituskuluja, AV-laitteistoa.	Valokuvataiteilijoiden liitto perii teosmyynneistä välitysprovisiota 25% arvonlisäverosta myyntihinnasta.
Galleria Huuto	4 vkoa, sisältäen ripustuksen, avajaiset ja purun	650-1200 €. Näyttelymaksu kattaa mm. kutsukorttien painatuksen ja postituksen, sähköisen tiedotuksen Huudon käytäntöjen mukaan sekä näyttelytilasta huolehdinnan ja valvonnan arkipäivien osalta. Näyttelynpitäjä osallistuu valvontoihin viikonloppuisin ja	Myyntiprovisiota ei peritä.

		erikseen sovittaessa. Huuto IV:n hintaan sis. videoprojektori, kaiuttimet/kuulokkeet, soitin.	
Helsingin Taiteilijaseura	3 vkoa	Näyttelyvuokra ja sen sisältämät palvelut: valvonta, tiedotus, avajaiset.	Myyntiprovisio: 35%
Ornamo	Teosmyynnin kesto on 9 päivää. Muiden näyttelyiden kesto on ollut useita kuukausia.	Teosmyynnin osallistumismaksu on 100 €. Osallistujat saavat vastineeksi galleristin ja palvelut (ripustus, myyntityö, valvonta, laskutus jne.), kattavan markkinoinnin ja viestinnän (sis. mediatilan ostaminen printti-, digi- ja radiomainonnassa, markkinointi somessa, mediakontaktointi jne.). Muissa näyttelyissä on peritty pieni jurytysmaksu. Varsinaisten näyttelyiden osallistujille maksetaan näyttelypalkkio ja tekijänoikeudellinen korvaus.	Teosmyynnin provisio on 35%. Näyttelyissä provisiokäytännöt vaihtelevat.

Liite 9. Kysely: Avajaiset, sisäänpääsy näyttelyihin ja muuta huomioitavaa

Kuvaa omin sanoin näyttelytoimintanne periaatteita: avajaiset (esim. tietty viikonpäivä tai muu traditio), sisäänpääsy näyttelyihin, muuta huomioitavaa (esim. ohjesohjelmat näyttelyiden yhteydessä).

Vastaajien määrä: 8 (STS, Kuvasto, AV-arkki ja Frame-säätiö vastasivat tyhjää – ei omaa näyttelytilaa)

Organisaatio	Avajaiset	Sisäänpääsy näyttelyihin	Muuta huomioitavaa
Muu ry	Yleensä perjantai, jolloin avataan yhtä aikaa kaikki MUUn uudet näyttelyt. Yhtä aikaa usein 3 näyttelyä: MUU Galleria, MUU Studio, MUU Kaapeli.	Vapaa pääsy.	MUU järjestää lähigallerioiden kanssa Helsinki Art Walk -galleriakierrosta joka toinen sunnuntai. Vapaa pääsy yleisölle. Sen lisäksi näyttelykohtaisia tapahtumia. Näyttelyiden välillä myös erillisiä tapahtumia: luentoja, keskusteluja, video screening -tilaisuuksia, performansseja.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Avajaiset ovat torstaisin 17-19.	Näyttelyt ovat ilmaisia.	Taiteilijaesittelyitä, kantakaupungin galleriakierrokset, previewt.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	Ei järjestetä.	Ikkunagalleria on auki 24/7.	-
Suomen Taidegraafikot	Tiistaisin klo 17-19.	Vapaa pääsy.	Kantakaupungin opastetut galleriakierrokset, silloin tällöin näyttelyiden yhteydessä taiteilijatapaamiset
Taidemaalari liitto	Avajaiset ovat pääsääntöisesti tiistaisin klo 17-19 (galleriassa avajaiset/uusi näyttely kolmen viikon välein).	Vapaa sisäänpääsy.	Galleriassamme on käynnistymässä lasten taidetyöpajatoiminta.
Valokuvataiteilijoiden liitto	Torstaisin klo 17-19.	Ilmainen	-
Galleria Huuto	Pääsääntöisesti torstaisin.	Vapaa. Aukioloajat tällä hetkellä ti-su 12-17.	Välillä tapahtumia. Osa taiteilijoiden itsensä järjestämiä, osa ulkopuolisten toimijoiden järjestämiä.
Helsingin Taiteilijaseura	Tiistaisin Galleria Katariinassa, torstaisin Galleria Rantakasarmissa.	Vapaa pääsy.	-
Ornamo	Teosmyynnin avajaiset on vakioitu perjantaille, kun tapahtuma avautuu yleisölle lauantaina.	Sisäänpääsy on määritelty yhteistyökumppanim useoiden käytäntöjen mukaisesti.	-

Liite 10: Mikä on parasta/haastavinta nykyisessä tilaratkaisussanne?

Mikä on parasta/haastavinta nykyisessä tilaratkaisussanne?

Vastaajien määrä: 13

AV-arkki	Tarvittaisiin erillinen kokoustila ja toiminnanjohtajalle oma työhuone.
Frame-säätio	Sijainti on loistava, tilaa tarpeeksi, ei varsinaisia haasteita.
Galleria Huuto	<p>Olemme erittäin tyytyväisiä monilta osin nykyisiin uusiin tiloihimme. Olemme tottuneet huonompiinkin, mutta on ilo olla paikassa joka toimii. Hyvä tila mahdollistaa paljon, siitä olemme saaneet nyt nauttia. Usean näyttelyn yhtäaikainen toteuttaminen on muodostunut meille tärkeäksi, taiteilijoiden työskentely rinnakkain on palkitsevaa, vertaisapua tarjoavaa, verkostoivaa ja monin tavoin rikastuttavaa. Tuo myös paljon yleisöä paikalle.</p> <p>Emme tarvitse toimistotilaa erikseen paljoakaan, työskentelen yleisön keskellä aulatilassa näyttelyjä valvoessa. Mutta välillä olisi hyvä päästä omaan rauhaan työskentelemään. (Keittiössä oleva toimistopiste palvelee tässä välillä.) Aulatilasta toimii kokoontumisiin, sijainti on sellainen ettei häiritse paljoa näyttelyitä aukioloaikoinakaan. Paikkamme on toki hieman perinteistä galleriatilaa eläväisempi muutenkin, ei täysin hiljainen. Keittiö voisi olla tapahtumien järjestämiseen paremmin soveltuva.</p>
Helsingin Taiteilijaseura	Tilat toimivia. Koululla painetta saada enemmän tiloja käyttöön.
Muu ry	Varastotilan riittämättömyys. Vanhassa asuinrakennuksessa sijaitseva galleria toimii hyvin, mutta esim. myöhäisillan yleisötilaisuudet eivät ole kovinkaan mahdollisia, tai ei ainakaan voi järjestää usein.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	Tila on hieno, mutta sijainniltaan ja muuteltavuudeltaan haastava. Näyttelytilan pitkulainen muoto vaikeuttaa joidenkin näyttelyiden ripustusta. Muiden tilojen pienuus ja huono muuteltavuus vaikeuttavat niiden kokous-, seminaari- ja työtilakäyttöä samoin varastotilan puute vaikeuttaa kuljetusmateriaalien ja ripustustarvikkeiden säilytystä.
Suomen Kuvataidejärjestöjen Liitto	Parasta on toimitilojen sijainti. Myös ikkunagalleria saa paljon huomiota sijaintinsa ansiosta. Tilat ovat aivan liian pienet ja meluisat (Mannerheimintie). Myös ilmanlaadussa (pakokaasut, katupöly) on toivomisen varaa.
Suomen Taidegraafikot	Parasta on selkeä ja toimiva näyttelytila ja hyvä näkyvyys kadulle (suuret näyteikkunat), hyvä sijainti. Toimisto/kokoustilaa on vähän sekä varastotilaa teoksille.

Suomen Taiteilijaseura	<p>Parasta: keskeinen sijainti sekä läheisyys suhteessa jäsenliittoihimme. Jaetut tilat Kuvaston kanssa, aktiivinen vuorovaikutus ja tiedonvaihto. Haastavaa: huono ilmanvaihto, tila ei toimi hyvin edustustilana, työhuoneita rajallinen määrä, eli yksi avokonttori 3-4 hengelle ja 1 henkilökohtainen työhuone, kokoustila pieni. Ei tilaa yleisötilaisuuksille, eikä paljon säilytystilaa keittiö/toimistotarvikkeille.</p>
Ornamo	<p>Toimiston sijainti on erinomainen, ja toimitilat remontoitu edustaviksi. Ornamon suurin yksittäinen jäsenryhmä ovat sisustusarkkitehdit, joten tilallisella suunnittelulla ja kalustuksella on suuri merkitys. Haastavinta on tilan riittävyys. Työpisteitä saatetaan tarvita lähivuosina enemmän.</p>
Taidemaalari liitto	<p>Parasta: Näyttelytilamme sijaitsee Helsingin keskustassa hyvällä paikalla. Näyttelytila on kuvataiteen (erityisesti) maalaustaiteen esittämiseen mm. valo-olosuhteiden ansiosta oikein hyvä. Taiteilijat pitävät näyttelytilasta. Kehitettävää: Näyttelytila on hyvä mutta ei kuitenkaan mahdollista suuria ryhmänäyttelyitä eikä siellä ole erillistä yleisötyöhön käytettävää työpajatilaa.</p> <p>Haastavinta: Toimisto- ja asiakaspalvelutilamme soveltuvat toimintoihimme erittäin huonosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Toimistotyön ja työskentelyn haasteet: Työpisteiden määrä ei ole riittävä työntekijämäärällemme (töissä joudutaan osin käymään vuoropäivin mikä vaikeuttaa tiimityöskentelyä). Tiloissa on erittäin huono äänieristys ja työrauha (äänet kuuluvat toisista huoneista ja myös viereisestä liiketilasta). Tilojen ilmanvaihto ei ole paras mahdollinen ja usea työntekijöistämme työskentelee päivittäin työpisteessä, joka sijaitsee ikkunattomassa tilassa tai tilassa missä on vain pieni ikkuna katon rajassa. Työskentelyolosuhteet ovat nykytiloissa rauhattomat, niiden ohi on paljon läpikulkua ja työrauhan saaminen on vaikeaa. Kunnollista erillistä sosiaalitilaa ei ole (nykyinen sosiaalitila toimii yhden työntekijän työpisteenä ja siellä myös pidetään viikoittain pieniä kokouksia). 2) Kokoustilojen puute: Ei erillistä kokoustilaa. Toimiston sisäiset kokoukset ja pienten toimielinten kokouksen joudutaan nykyisellään pitämään tilassa, joka on samalla henkilökunnan sosiaalitila sekä yhden henkilön työpiste. Isommille kokouksille kuten yhdistyksen hallituksen kokouksille joudutaan aina vuokraamaan ulkopuolinen tila mikä paitsi tuo kustannuksia myös heikentää toiminnan sujuvuutta ja vie siirtymiseen työaika. 3) Asiakaspalvelu ja jäsenpalvelu: Nykyiset tilamme ovat mm. äänieristyksen vuoksi ongelmalliset (esim. oikeudellinen neuvonta tarvitsisi tilan, jossa voidaan keskustella ilman huolta että keskustelu kuuluu tilan ulkopuolelle). 4) Tiloissamme sijaitsee taiteilijatarvikevälitys/kauppa: nykyiset tilat ovat sopivan kokoiset mutta tilaratkaisultaan ahtaat ja niiden läpi on läpikulku toimistoon. Myös varastotiloille olisi lisätarvetta.

	<p>5) Varastotilojen riittämättömyys: käytössämme ei ole riittävästi varastotiloja ja nykyiset varastotilat (kaksi kellarivarastoa ja 2 pientä varastotilaa toimistotiloissa) ovat ylikuormittuneet. Suuri tarve olisi esim. taideteosten tilapäiseen varastointiin ja gallerian ripustusvälineet tarvitsisivat myös lisätilaa.</p>
<p>Valokuvataiteilijoiden liitto</p>	<p>Parasta erikoinen, ikkunaton tila, joka soveltuu näyttelytoimintaan erinomaisesti. Haastavinta ehdottomasti toimistotilojen soveltumattomuus tarkoitukseensa (ei ikkunoita, puoleksi avoin seinä galleriatilaan, jolloin äänet kantautuvat puolin ja toisin galleriaan ja toimistoon).</p>
<p>Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto</p>	<p>Sijainti on yleisesti ottaen ihan hyvä. Tilat ovat ahtaat ja osin epätarkoituksenmukaiset.</p>

Liite 11. Kysely: Muu keskeinen näkökulma, jonka haluat tuoda esiin

Muu keskeinen näkökulma, jonka haluat tässä yhteydessä tuoda esiin (esim. Mitä haasteita näet yhteisissä tiloissa? Millaista synergiaa toivoisit syntyvän?)

Vastaajien määrä: 11

AV-arkki	<p>AV-arkki, VTL, Huuto ja Kuvasto kehittivät pari vuotta sitten ajatusta kuvataidetoimijoiden yhteisistä toimitiloista (keskeiset järjestöt, Frame, Kuvasto jne.) -- ajatuksena oli alun perin erityyppisten toimijoiden yhteen saattaminen, omavaraisuuden kasvattaminen ja toimialan synergian edistäminen. Tämän vuoksi kutsuimme Frameen 16.1.2018 edellisten toimijoiden lisäksi STS:n edustuksen ja ehdotimme yhteistä selvityshanketta toimitiloihin liittyen. Samaan aikaan AV-arkki haki Suomen taiteilijaseuran jäsenjärjestöksi. Jäsenhakemus toimitettiin erityisesti AV-arkin nuorten jäsenten toiveesta, joista osa haluaisi STS:n jäseneksi mutta kokee nykyiset STS:n jäsenjärjestöt itselleen vieraiksi. STS kuitenkin päätti, että AV-arkkia ei hyväksytä jäseneksi.</p> <p>https://www.av-arkki.fi/fi/uutiset/sts_hakemus/</p> <p>AV-arkin toimintamalli on erilainen kuin STS:n jäsenjärjestöillä. Edistämme nykytaiteen näkyvyyttä ja jakelua kansainvälisesti pääasiassa verkon ja verkostojen välityksellä. Meillä ei ole omaa näyttelytilaa. Pyöritämme kuitenkin Forum Boxin kanssa yhteistyössä pientä näyttelytilaa MEDIABOX joka on taiteilijoille täysin ilmainen. AV-arkin arkistoon ja kansainväliseen levitysohjelmaan hakeminen on myös ilmaista jäsenille. Toteutamme laajoja esitysarjoja yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten festivaalien ja museoiden kanssa. Toimintamme kautta taiteilijat saavat esityskorvauksia, kontakteja ja paljon näkyvyyttä ammatillisesti järkevässä kontekstissa.</p> <p>AV-arkilla on paljon osaamista nykytaiteen digitaalisesti promotoinnissa ja jakelussa. Meillä on paljon laitteita, osaamista ja ohjelmistoja joista muidenkin järjestöjen taiteilijat voisivat hyötyä. Nykyiset toimitilamme Kaapelitehtaalla ovat ihan hyvät, edulliset ja siistit. Olisi hienoa saada hieman varastotilaa ja erillinen toiminnanjohtajan huone/kokoustila, mutta muuten olemme ihan tyytyväisiä. Toimitilojen sijasta haemmekin enemmänkin synergiaa.</p> <p>Framen toimisto sijaitsi pitkään AV-arkin naapurissa Kaapelitehtaalla. Tästä oli suuri synerginen hyöty: Taiteilijoiden oli helppoa hoitaa asioita kahdessa paikassa yhdellä kertaa, kansainvälisiä vierailijoita oli helppo ohjata ovesta toiseen, neuvoa oli helppoa ja nopeaa käydä kysymässä. Lisätietoa toimintakertomuksessa 2018.</p>
Galleria Huuto	<p>Haasteet toki ihmisten erilaisissa toimintatavoissa ja odotuksissa. Hyvin sujuessaan yhdessä toiminta on rikasta ja resurssija säästävää, monenlainen avunanto ja tuki puolin ja toisin aina hyvä. Näistä meillä on kokemustakin jo, useiden näyttelyiden taiteilijoiden sekä työhuonetaiteilijoiden ollessa samoissa tiloissa. Moniin ammatillisiin kysymyksiin olisi hienoa jos vieressä olisi helposti tavoitettavissa osajia.</p>
Helsingin Taiteilijaseura	<p>Suuria tilamuutoksia ei todennäköisesti olla valmiita tekemään lähivuotina, koska ollaan juuri järjestelty tila-asioita uudelleen organisaatiossamme. Toivoisin kuitenkin Kuvataiteen talon tuovan</p>

	monenlaista muuta yhteistyötä sekä kuvataiteen toimijoiden että muiden toimijoiden kesken.
Muu ry	Kuvataiteen uusilla alueilla toimiminen asettaa tarpeita näyttely- ja tapahtumatilojen suhteen. Video, ääni, mediateokset, installaatiot voivat vaatia tilalta ratkaisuja joita perinteinen galleria ei pysty tarjoamaan.
Suomen Kuvanveistäjäliitto	<p>Kysymys 17: Yhteiset tilat avaavat uusia mahdollisuuksia työntekijä- ja asiantuntijuskysymyksissä. Järjestöjen työntekijöiden asiantuntijatehtävät voidaan jakaa yli järjestörajojen uudella tavalla huomioiden mm. tiedottamisen, markkinoinnin, näyttelyvalvonnan, kirjanpidon, jäsenpalvelun, lakineuvonnan, kilpailuneuvonnan, edunvalvonnan sekä koulutuksien, erilaisten tilaisuuksien ja seminaarien järjestämisen, ja julkisen taiteen.</p> <p>Kaikkien ei tarvitse tehdä samoja asioita omissa tiloissaan, kuten nykyisin, vaan asioita tehdään saman katon alla yhteistyössä, siten että eri työntekijöillä olisi eri "asiantuntijuusreviirit". Työntekijöiden välinen vuorovaikutus ja yhteistyö olisi oleellinen osa yhteisten tilojen tuomaa synergiaa.</p> <p>Yhteiset tilat poistavat päällekkäistä toimintaa ja esimerkiksi kaikki näyttelyiden ripustamiseen tarvittavat työkalut, tikkaat ja valot sekä varastotilat voisivat olla yhteisiä. Samoin näyttelytiedottamien ja avajaiset voidaan hoitaa yhteisesti.</p> <p>Näyttelytilojen olisi hyvä olla muunneltavissa ja antaa mahdollisuus sekä usean pienemmän näyttelyn pitämiseen kerralla tai yhden ison näyttelyn järjestämiseen. Samoin tilojen olisi hyvä taipua erilaisten tilaisuuksien, kuten koulutusten ja seminaarien järjestämiseen. Kuvataiteeseen keskittynyt näyttelykokonaisuus (kuvataidehalli) olisi myös kävijäystävällinen, sillä saman katon alla olisi useita näyttelyitä.</p> <p>Haasteena voi olla eri järjestöjen ammatillisten erityispiirteiden ja taiteenalakohtaisen näyttelytoiminnan ja asiantuntijuuden vaaliminen.</p>
Suomen Taidegraafikot	<p>Näyttelytilojen jakaminen / riittävyys nähdään potentiaalisesti ongelmallisena yhteisten tilojen suhteen. Sen sijaan toimistotila ja myyntikokoelma voi olla toimijoiden kesken yhteinen.</p> <p>Myyntikokoelmatoiminta on keskeinen osa toimintaamme ja merkittävä jäsenpalvelu / jäsenten toimeentuloa edistävä palvelu.</p> <p>Synergiaetuja toivotaan mm. mainonnassa, tiedotuksessa, henkilöstöresursseissa (esim. näyttelyiden aukipito ja opastukset), tapahtumien järjestämisessä, yleisöpalveluissa ja niiden kehittämisessä, hallinnossa (mm. kirjanpito, taloushallinto), toimiston koneissa (esim. kopiokone) ja näyttelytekniikassa (av-laitteet jne.) ja kokoustiloissa. Käyttöä kokoustilalle on arviolta noin 1-4 kertaa kuukaudessa.</p>
Suomen Taiteilijaseura	Toivoisin hallintorakenteeseen kevennystä yhteisten toimintojen kautta, esim. viestintä, taloushallinto, tapahtumatuotanto.
Taidemaalari liitto	<p>Millaista synergiaa ja kehitystä toivomme Kuvataiteen talon tuovan toteutuessaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Näyttelytoiminta, yleisöt, teosmyynti: Saman katon alla sijaitsevat näyttelytilat keräisivät nykyistä isompia yleisöjä. Teosmyynti

	<p>kasvaisi. Näyttelyiden syklitys, avajaisaikataulut jne. voitaisiin synkronoida/suunnitella yhdessä. Yleisötyön ja erilaisten tilaisuuksien/seminaarien tms. järjestämiseen olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jäsenpalvelut: Jäsenille tehtävässä tiedotuksessa, neuvonnassa ja muissa jäsenpalveluissa voitaisiin tutkia mahdollisuutta toteuttaa osa palveluista yhteistyössä. • Hallinto ja talous: hallintokuluissa ja hallintotyössä sekä taloushallinnossa voitaisiin selvittää olisiko mahdollista saavuttaa säästöä ja/tai sujuvampia prosesseja vahvemman yhteistyön ja hyvän suunnittelun kautta. • Henkilökunta: Henkilökunnan toimenkuvia olisi mahdollista kehittää siten tehtävänkuvat olisivat selkeämpiä ja lisäpanostusta saataisiin tarvittaviin osa-alueisiin organisoimalla osa tehtävistä yhdessä (esim. joku erikoistuisi some-viestintään ja markkinointiin, joku ulkoiseen tiedotukseen, joku jäsentiedotukseen, muutama taloushallintoon jne.) • Yhteistyön lisääntyminen: Yhteisissä toimitiloissa sijaitseminen lisääisi yhteistyötä ja parantaisi kuvataidetoimijoiden keskinäistä tiedonkulkua. • Näkyvyys, vaikuttavuus ja edunvalvonta: Vahvemmin yhteistyötä tekevät ja saman katon alla sijaitsevat kuvataidetoimijat saisivat yhdessä nykyistä enemmän vaikuttavuutta ja näkyvyyttä ja kuvataidealan ja taiteilijoiden viestin vahvemmin esiin yhteiskunnassa. Edunvalvontatyön toimivan yhteistyön edellytykset vahvistuisivat. <p>Haasteita yhteisissä tiloissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näyttelytilojen osalta toivomme että liitollamme (ja muilla mukana olevilla toimijoilla) olisi tiloissa oma erillinen näyttelytila, jossa olisi mahdollista olla liittomme jäsenten näyttelyitä ympärivuotisesti. • Kaiken kaikkiaan näyttelytilojen osalta olisi kuitenkin hyvä että olisi myös muunneltavia tiloja ja isot yhteis-/ryhmänäyttelyt mahdollistavia tiloja. • Jaettavat toimistotilat/kokouksetilat: on tärkeää huolella miettiä miten esim. yhteisten kokouksetilojen käyttö kustannusten ja sujuvuuden osalta järkevästi toteutettaisiin. <p>Kommentteja kyselyyn/kyselyvastauksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimitilavuokra -kohdassa ei oltu eritelty koskeeko summa vain vakituisia toimitiloja, tulkitsimme niin. Eli osaltamme summa ei sisällä vuosittaisen teosvälitystilaisuuden tilan vuokraa.
Ornamo	<p>Ornamo ei ole ensisijaisesti kuvataiteen toimija, vaan muotoilun toimialajärjestö. Jäsenistöstä noin 500 henkilöä tekee pää- tai sivutoimisesti taidekäsityötä tai taideteollista taidetta. Ornamo määrittelee taiteilijajäsentensä edustavan visuaalista taidetta ja materiaalilähtöistä taidetta. Ornamo ei tällä hetkellä suunnittele säännöllistä näyttelytoimintaa vuotuisen Teosmyynnin lisäksi. Teosmyynnin paikaksi on vakiintunut Kaapelitehdas, eikä nähtävissä ole syitä vaihtaa paikkaa.</p> <p>Yhteistyö ja synergia kuvataidealan toimijoiden kanssa olisi Ornamon jäsenjärjestöjen Taiteilijat O:n ja TEXO:n intresseissä, koska niillä on toistuvaa näyttelytoimintaa. Jäsenjärjestöillä ei tällä hetkellä ole</p>

	<p>palkattua henkilökuntaa, mutta ne pyrkivät laajentamaan ja vakiinnuttamaan toimintaansa, mikä koskee myös näyttelytoimintaa.</p> <p>Erityisesti Taiteilijat O:ta ja TEXO:a voisi kiinnostaa mahdollisuus järjestää säännöllisesti näyttelyitä, jos Kuvataiteen talo toteutuu. Samoin Ornamo voisi olla kiinnostunut järjestämään näyttelyitään talossa, jos tilat olisivat riittävän suuret, sijainti keskeinen ja vuokra kilpailukykyinen.</p>
Valokuvataiteilijoiden liitto	<p>Uskon, että yhteiset tilat voi tuoda yhteen pohtimaan myös taiteilijavetoisen / kuvataiteen ruohonjuuritason merkitystä ja toimintamalleja: Miksi teemme tätä työtä, miksi tämä on tärkeää? Ja miten voimme tehdä työmme vielä paremmin, esim. nostaa taiteilijan työn erityisyyttä ja sen uusia ilmenemismuotoja takertumatta taiteenlajikohtaisiin kysymyksiin?</p> <p>Parhaimmillaan yhteistilat voisivat vapauttaa resursseja myös ajatteluun ja uusien toimintamallien tai konseptien suunnitteluun yhdessä. Haasteitakin varmasti olisi, mutta ehkä ne olisivat pohdittavissa ja ratkaistavissa yhdessä...eli yksi haasteista varmasti olisi ensi alkuun rakentaa yhteenliittymälle toimiva struktuuri, miten vastaamme esim. talon kitkattomasta toiminnasta.</p>
Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto	<p>Näkökulma joka kehittää visuaalisen alan sisäistä yhteistoimintaa ja toimintojen koordinoitua mahdollisimman tehokkaalla tavalla.</p>

Liite 12. Muutoskoordinaatit: Miten kuvataidekenttä muuttuu 10–20 vuodessa?

Kuvataiteen talo -työpaja 8.10.2019 Kaapelitehdas

RYHMÄ 1. Puheenjohtaja Vesa Vehviläinen AV-arkki ja kirjuri Annukka Vähäsöyrinki STS

Ryhmässä: Marjo Levlin Huuto, Alina Mänttari TML, Seela Petra STG, Jaakko Rustanius Kuvasto, Vesa Vehviläinen AV-arkki, Tiina Veräjänkorva TML

RYHMÄ 2. Puheenjohtaja Teemu Mäki STS ja kirjuri Aura Lehtonen STS

Ryhmässä: Henna Harri VTL, Marja-Liisa Jokitalo TML, Henni Oksman Huuto, Ilkka Pitkänen Muu ry, Kati Åberg AV-arkki

RYHMÄ 3. Puheenjohtaja Miisa Pulkkinen Ornamo ja kirjuri Rosa Kuosmanen STS

Ryhmässä: Joonas Ahlava VTL, Kalle Mustonen SKL, Tommi Nilsson Kuvasto, Martta Tuomaala SKJL, Riikka Tuomarla STG

Taiteen aseman muuttuminen

Taidekentän uusiutuvat rakenteet

- Taiteen merkitys korostuu, jos osaamme kertoa siitä muille – ei oteta itsestäänselvyytensä.
- Taidekentän polarisoituminen (huiput vs. tuntematon, joka taistelee näyttelyajasta).
- Taiteen tekemisen tavat muuttuvat, esimerkiksi pienten taidekollektiivien lukumäärä lisääntyy, ryhmätyönä tehtyjen taiteen tekemisen muodot lisääntyvät ("bändit") ja samalla nousee yksittäisiä superjulkkis-taiteilijoita.
- Ilmiöpohjainen lähestyminen ja taiteilijoiden monialaistuminen: pienet kollektiivit ja työryhmät lisääntyvät. Työskentelevät eri tavoin ja monialaisesti saman teeman/aiheen parissa; Mustarinda.
- Taiteen ansaintalogiikan murros – uniikki teosten myynti ollut toimeentulon kivijalka -> Ei vastaa todellisuutta – Onko teosten myynti relevantti tavoite? Mielikuvien/todellisuuden välinen kuilu -> Mikä ansaintalogiikka jatkossa?
- Taidekentältä puuttuu keskikokoiset näyttelyorganisaatiot – Miten rahaa jaetaan organisaatioille/järjestöille (vrt. museoille rahaa ja näkyvyyttä)?
- Sukupolvien vaihtuminen, mitä tapahtuu liittojen jäsenkunnalle tulevaisuudessa.

Taiteen monimuotoisuuden kasvu

- Eri taiteenalojen sekoittuminen, kuvataide yhdistyy muihin taiteenlajeihin ja taiteilijat ja tieteilijät työskentelee yhteistyössä.
- Taiteilijan ammatti yhdistyy muihin, vaikkapa tieteen tekemiseen. Uudenlaiset ammattiyhdistelmät ja koulutustaustat rikastuttavat kenttää.
- Kuvataiteen ja audiovisuaalisen kulttuurin ero tulee kaventumaan.
- Sujuvampi liikkuminen eri taiteenlajien, välineiden ja ilmaisumuotojen välillä. Ei uhka, että nykyiset genret katoaisivat.
- Immateriaalisen ja väliaikaisen taiteen osuus tulee lisääntymään (mediataide, performanssi, osallistava taide, väliaikaiset installaatiot).
 - Sellaisten taidemuotojen osuus kasvaa, jotka eivät välttämättä tarvitse näyttelytiloja.
 - Näyttelytilojen sisällä painopiste siirtyy kiinteistä esineistä väliaikaisiin. Tapahtumalliset elementit kasvavat.
 - Toisaalta tilausta myös perinteiseen tekemiseen, "perinteinen taide" ei katoa.
- Identifioituvatko taiteilijat enää yhden tekniikan kautta? Liittojen ja K-talon toiminnan pohtiminen pitkällä tähtäimellä?
- Kuvataiteen muutos: monimuotoisuus, taiteilijat nopeita adaptoimaan uusia teknologioita.
- Yleisö määrittelee, mikä on kuvataidetta – uudet tekniikat ja materiaalit.

Näyttelytoiminnan haasteet

- Taiteen asema ja arvo korostuu entisestään, koska puhutaan ihmisten luomuksista: eksklusiivisuus.

- "Bubbling under": Näyttelyformaatti menettää taiteilijoiden keskuudessa kiinnostavuuttaan, kaikki eivät koe sitä omakseen: Muut taiteen esittämisen formaatit kuin näyttely yleistyvät.
- Galleriakierto nopeutuu, nopeatempoiset pop up -näyttelyt, yhden päivän näyttelyt, lyhyet tapahtumamaiset näyttelyt, viikon teemanäyttelyt. Toisaalta pidemmät näyttelyt yleistyvät ja tahti rauhoittuu -> samanaikaisesti molemmat kehityssuunnat.
- Taide jalkautuu perinteiset tilojen ulkopuolelle, esimerkiksi kaupunkikuvaan.
- Taiteilijoiden kriittisyys maksullisia gallerioita kohtaan edellyttää vuokrattomuutta.
- Taidenäyttelyt nousevat osaksi kaupallista sisältöä. Voisiko pääomat kiinnostua taiteesta?
- Yleisömäärät tulevat kasvamaan, yleisö muuttuu ja tämä asettaa uusia haasteita.
- Amatöörien ja yleisön kiinnostus taiteeseen lisääntyy.

Digitalisaatio

- Parantaa taiteen ja taiteilijoiden tavoitettavuutta, esimerkiksi virtuaaliympäristöjen kehittyminen: maailmanlaajuiset yleisöt, saavutettavuus. Vastareaktio: aitoja kohtaamisia ihmisten kesken.
- Taiteen markkinoinnin näkökulma: halventunut hyvin paljon, yleisön kohdentaminen helppoa – verkkokauppa taiteen mahdollisuutena.
- Nykyisin iso osa taiteesta toteutuu kiinteistöissä. Myös julkinen tila on rakennettua tilaa.
- Suurin osa kuvataiteen jakamisesta on tapahtunut ilmaiseksi (galleriat).
 - Netti: ilmaisjakelua -> käyttömaksu tulevaisuudessa? Vai hahmotetaanko netti julkisena tilana/taiteen kokeminen netissä perusoikeus?
 - Netistä nähdään näyttelyiden sisältö? Vastapainona tehdään taidetta, jota voi kokea vain menemällä fyysisesti paikalle.
 - Netin käyttö ei automaattisesti pelasta, kertakäyttö-kulttuuri.
- Tehdään taidetta ilman kuljetus- ja säilytyskustannuksia.
- Tekniset uudistukset lisääntyvät: 3D-skannaukset ja tulostus, tekniikan halpeneminen näkyy erityisesti materiaalivalinnoissa.
- Kaluston ja tarvikkeiden jakaminen.
- Digitalisaation vastapainona tuhansia vuosia vanhat tavat tehdä taidetta eivät myöskään katoa. Digimaailma voi tuoda takaisin käsillä tekemisen.
- Ite-taide? Taide – ei taiderajojen hämärtyminen, miltä taiteen pitäisi näyttää?
- Etiikkaan liittyviä muutoksia ja lainsäädäntöä tulossa: tiedonkeruu, yksityisyyden suoja
- Tekoäly – tekijyyden muutos?

Kestävä kehitys

- Taiteen tekemisessä konkretiaa vrt. maanviljelys. Ilmastonmuutos pakottaa meidät palaamaan takaisin konkreettiseen ja taiteilijan ammatti saa uutta painotusta.
- Lähi-toiminnan arvostus nousee. Mietitään lokaalisemmin, "ei enää Venetsia vaan Tallinna".
- Näyttelyistä paikallisempia, teoksia ei kuljeteta niin paljon.
- Kestävä kehitys ja ekologiset teemat näkyvät sisällöissä ja tekniikoissa trendinä ja aiheena muiden joukossa. Materiaalisuus yhä tärkeää, mutta tiedostavampaa – ei tule poistumaan.
- Taiteilijan näkökulma: materiaalien käyttö, vaihdannanmuotojen muuttuminen, pitää sopeutua kestävä kehityksen ehdoilla.
- Mediataide nousee, vaikka ei ole ongelmaton.
- Taiteilijat yhä enemmän mukana kestävä kehityksen hankkeissa, työnkuva laajenee: ekologiset kysymykset, laitteiden yhteiskäyttö, koulutusta kestävä kehityksen asioihin.
- Taiteen tekijöitä ahdistaa tuottaa lisää objekteja – ekologisemmat tavat tuottaa taidetta.
- Laitteiden ja tilojen yhteiskäyttö.
- Taiteilijoiden verkostoituminen, yhteisöllisyys, tiivistyminen/vertaistyöskentely, me-hengen nousu? Pehmeämpiä arvoja taiteilijoiden tapaan tehdä yhteistyötä.
- Hyvinvointiin keskittyminen -trendi näkyy kuvataiteessakin.
- Hidas työskentely, pitkäjänteinen rahoitus.
- Talous iso kysymys toimijoille ja veikkausvoittovarojen tulevaisuus.
- Kuluttaminen muuttuu – kohti sisältökuluttamista.
- Sosiaalinen kestävyys: uudet yleisöt, yleisöpohjan laajennus.

- Yleisön näkökulma: vapaa-ajan vietto ilman kuluttamista, hyvä tila on avoin yleisölle.
- Talon ja tilojen energiatehokkuus, kiinnitetään jatkossa entistä enemmän huomiota.
- Voisiko KTT:ssa huomioida omavaraisuuden, esim. energian- ja ruoantuotannossa jne.

Liite 13. Kuvataiteen talon toimintakonseptin suunnittelua asiakaslähtöisesti

Kuvataiteen talo -työpaja 8.10.2019 Kaapelitehdas

RYHMÄ 1. Puheenjohtaja Marja-Liisa Jokitalo TML ja kirjuri Annukka Vähäsöyrinki STS, Joonas Ahlava TVL, Hanne Heinonen Kuvasto, Anitta Ruotsalainen HTS, Riikka Tuomarla STG

RYHMÄ 2. Puheenjohtaja Kati Åberg AV-arkki ja kirjuri Aura Lehtonen STS, Jaakko Rustanius Kuvasto, Tiina Veräjänkorva SKL, Nina Toppila Pro Artibus, Henni Oksman Huuto

RYHMÄ 3. Puheenjohtaja Teemu Mäki STS ja kirjuri Marketta Tuomainen STS, Tuula Paalimäki A-säätiö, Seela Petra STG, Markus Åström Pro Artibus, Vesa Vehviläinen AV-arkki

RYHMÄ 4. Puheenjohtaja Alina Mänttari TML ja kirjuri Rosa Kuosmanen STS, Henna Harri VTL, Marjo Levlin Huuto, Päivi Matala IHME Helsinki, Jaana Simula Globe Art Point

Näkökulma: Kuvataiteen yleisöt Kuvataiteen talon asiakkaana

Tilalliset tarpeet

- Avarat notkumispaikat: kahvilat/aula/lounge, mahdollisuus tavata toisiaan.
- Toiminnan diversiteetti: oltava muutakin, kuin galleria ja toimistotilat – kahvilat/ravintolat, yhdistelmä tilat/elämyskeskus/kurssitoimintaan/seminaareihin tilat
- Tilat: näyttelyt, ravintolat, kahvilat.
- Residenssi ja näyttelytilat -saman katon alla.
- Monenlaisia tiloja: tilat esimerkiksi esitystaiteelle > monipuolinen ohjelmatarjonta.
- Pedagoginen näkökulma: erilaisia tiloja erilaisten yleisöjen työpajoille.
- Yhteiset tilat, ulkotila myös – ”omenapuutarha”, ulkotapahtumien järjestämisen mahdollisuus.
- Iso screeni ulkona.
- Ulkotilat: puutarha tms.
- Yleinen sauna.
- Toteutuvatko sisällöt seinien sisällä vai ulkopuolella?
- Hyödynnetään taidetta ennakkoluulottomasti rakentamisessa.
- Ei liian siisti, sotkuisuus ja boheemisuus vaikka hallinto toimiikin. Vapaus puhuttelee yleisöä.
- Voi olla lonkeroita, eli toimintaa myös talon ulkopuolella.

Tilojen saavutettavuus; sosiaalinen, fyysinen, taloudellinen, aukioloajat

- Helppo tai houkutteleva sijainti, hyvät liikenneyhteydet.
- Saavutettavuus, esteettömyys.
- Sijainti, esteettömyys, hyvät liikenneyhteydet
- Hyvät kulkuyhteydet. Yleinen avoimuus.
- Kaapelilla..
- Helposti lähestyttävä.
- Saavutettavuus ensiarvoisen tärkeä
 - Oltava helposti saavutettava, matalan kynnyksen paikka, kutsuva & kiinnostava.
 - Sijaittava keskustassa.
 - Toisaalta: Itä-Helsingissä ei ole taidetta ja kulttuuria tarpeeksi – tulisi olla taidetarjontaa. Voisiko olla Kuvataiteen talon pop up -galleria idässä?
- Kaupunkirakenne: muu arki ja sen osa-alueet läsnä, kiinni kaupunkirakenteessa – ei eristyksissä. esimerkiksi ihmisten kulkureiteiltä.

- Lähistöllä tai talossa muita palveluita (kahvilat ym. oleskelutilat), ympärillä muuta toimintaa.
- Muunneltavuus sekä yleisön että toimintojen näkökulmasta.
- Palveluiden ja viestinnän koordinointi, tiedon saavutettavuus.
- Toimiva viestintä, näkyvyys, markkinointi, asiakaspalvelu.
- Pitkät ja joustavat aukioloajat, avoinna iltaisin.
- Aamusta iltaan auki - illat / viikonloput ovat yleisölle tärkeitä aikaa.
- Maksuttomuus?
- Huomioitava maksullisuus. Onko ilmainen, vrt Oodi. Ei paljon kaikille avoimia tiloja, kirkot ja kirjastot + taidegalleriat.
- Houkuttelevat tilat ja palvelut ”kaupungin olohuone”. Kuvataide-Oodi.
- Julkinen, avoin tila – kirjaston kaltainen.
- Paikallisen yleisön ja yhteisön, esimerkiksi alueen asukkaiden sitouttaminen.
- Paikallisten osallistaminen.
- Talon toimijoiden perusteltava yleisölle, miten tila eroaa yksityisten gallerioiden ja taidemuseoiden näyttelytarjonnasta, profiilin/brändin määrittely.

Toiminnot ja kävijäkokemus

- Kuinka taiteen arvo välittyy yleisölle?
- Millaiset sisällöt kiinnostavat yleisöä?
- Miten vastaa eri ikäisten yleisöjen tarpeisiin?
- Helsinki vs. muualta Suomesta tulevat erilaiset yleisöt vs. turistit: eri ikäiset, lapset, vanhuksat.
- Huomioidaan erilaiset yleisöt: kurssit lapsille, aikuisille, nuorille, turistit.
- Saavutettavuus: uudet yleisöt ja asiakkuudet. Vakiintuneiden yleisömallien purkaminen.
- Sisältö yleisön motivaatio tulla taloon.
- Luovat toiminnot houkuttelee paikalle, viihtymään.
- Kiinnostavien taiteellisten sisältöjen ohella korostuu oheispalvelut, ravintolat, toiminnot, oleilutilat, yleisön työtilat, co-working
- Taiteen ostamisen helpottaminen, Taidelainaamo
- Matalan kynnyksen palveluita: keskustelua, kuraattorin tai koordinaattorin palvelut, kehystys/ripustuspalvelut.
- Harrastusmahdollisuudet, työpajat, kurssitoiminta, aktiivinen yleisötyö.
- Yleisö kiinnostunut taiteilijoista ja heidän työtiloista: taloon erilaisia tapahtumia, esim. avoimet ovet-tapahtuma ym. Vahva taiteilijälähtöisyys, joka välittyy yleisölle ja houkuttelee yleisöä.
- Taiteilijoiden työhuoneet tärkeät myös yleisön näkökulmasta, yleisöä kiinnostaa, jos taiteilijat ovat paikalla -> tieto siitä, että täällä he työskentelevät kiinnostaa. Joskus mahdollisuus tavata taiteilijoita (kerran kuukaudessa teematapaamisia? Työhuonevierailut?).
- Miten muuttaa kävijäkokemusta, että lähdetään tietyn taiteenalan foorumiin tiettyyn osaan kaupunkia: madaltaa kynnystä nähdä ja kokea monta toimijaa kerralla.
- Porttiteoria: monta erilaista porttia, jota kautta saapuu kuvataiteen käyttäjäksi. Esimerkiksi ”vierailija tulee taloon kehystämään kirpputorilta ostamaansa taidetta – ajautuu kuvataidekurssille” tai ”tulee talon taidekauppaan ostamaan lahjaa, päätyy taidenäyttelyyn”. Taidelainaamot?

Ohjelmasuunnitteluun liittyviä tarpeita ja kysymyksiä

- Miten kaupunkikehittämisen näkökulmasta vaikuttaa kulttuuriklusterin rakentuminen? Tuodaan uudelle yleisölle asioita isosti.
- Huomioidaan (koko) kuvallinen kulttuuri: sarjakuva yms. mukaan, galleriakentän ulkopuolelta.
- Näyttelytilojen elämä ja eloisuus -> tulisi näkyä ulos asti. Miten taide ja tila näkyy ja houkuttelee?
- Näyttelytilat > näyttelyt, oltava riittävästi volyyymia.
- Useita näyttelyitä: miten varmistetaan, että kiinnostavia ja ei-päällekkäisiä näyttelyitä koko näyttelyohjelma yhdessä mietittävä – koordinoidaan ohjelma. Onko mahdollista, että

jokaisella toimijalla on omat näyttelytilat jatkossakin? Jonka lisäksi muutama yhteinen/projekti näyttelytila.

- Näyttelytilat oltava erilaisia – kortteli-idea?
- Talo mahdollistaisi pikku festarit, filmiviikot, auditorion, isot yleisötapahtumat.
- Talossa ulkopuolisia vuokralaisia täydentämässä tarjontaa. Voi myös vuokrata tapahtumatilaksi ulospäin, pienet firmat mukaan.
- Tärkeää että tiloja, joita voi myös vuokrata ulos ja saada tuloa. Taiteilijan osallistaminen yhteiskuntaan palveluiden kautta. Voisivatko yritykset ostaa myös workshoppeja ja palveluita?

Yhteenkokoava talo on toimija, joka pystyy paremmin profiloimaan kuvataiteen asemaa ja korostamaan taiteen merkitystä yhteiskunnassa. Talon ja taiteilijakunnan kannalta toimijoiden kirjo olisi toivottavaa, liittojen lisäksi kaupallisia toimijoita.

Näkökulma: Taiteilija ja ammattikenttä Kuvataiteen talon asiakkaana

Peruslähtökohtia tilasuunnittelulle

- Taiteilijoiden itsensä perustamien tilojen / materiaalien mahdollistaminen.
- Tilojen monimuotoisuus, esimerkiksi tehdasrakennus -> esteettömyys.
- Hyvä hallinto kaiken lähtökohta (säätö tms. hallinnoijana).
- Saavutettavuus, hyvät liikenneyhteydet.
- Työhyvinvointi, työturvallisuus.
- Jakamistalouden huomioiminen; tarvikkeiden vuokraaminen, osuuskunniksi organisoituminen Erilaiset taiteilija-ryhmät huomioitava: eri tekniikat, ikäisiä, kielisiä, tarpeita uran eri vaiheissa.
- Tiloja, joissa kokeilla, esimerkiksi taiteen, tieteen ja yhteiskunnallisen tutkimuksen yhdistelmiä. Ei lyödä näyttelykalenteria lukkoon 2 v ennakkoon, nopea reagointikyky.
- Oltava toiminnallisuutta, ei hiljaista ja valvottua.
- Tilan kiinnostavuus voisi toimia kaupungin vetovoimatekijänä ja kansainvälisesti kiinnostavana kohteena, vrt Oodi. Paikan esimerkiksi arkkitehtoninen ainutlaatuisuus.
- Potentiaali: vahvistaa lähialueen toimijoita, paikallisten toimijoiden identiteetin kasvu.
- Taiteilijakunta ja kulttuurin kuluttajakunta kansainvälistynyt.

Tilalliset tarpeet

- Työtilat? Jotkut työskentelee vain läppärillä, työpöytätilat. Työtilat kuraattoreille.
- Toimistotilat: sekoitus omia työhuoneita, avokonttoreita, isoja ja pieniä neuvottelutiloja, yhteinen keittiö jne. Tärkeää, ettei hallinto norsunluutornissa vaan lähellä taiteilijaa.
- Näyttelytilat. Useampi näyttelytila – yhteinen bakkari, työväline- ja tarvikevarasto, aulatilat, yhteiset lounasmahdollisuudet, kahvihuone, kattopuutarha. Inhouse hinnat/taiteilijoille alennus.
- Työhuoneet talossa, tiloja teosten tuotantoon (esim. konepaja).
- Eri työvaiheiden huomioiminen – tarjotaan pajoja, 3D -tulostus.
- Yhteiskäyttötilat ja -palvelut, jaettavia välineitä, jaetut koneet, palvelut.
- Materiaali- tai tarvikemyynti - vuokrataan tiloja taiteilijoiden tarvitsemille palveluille.
- Residenssi – työhuoneet kuvataiteen talossa. Kv. toiminta ja yhteydet: taiteilijaresidenssi.
- Monitaiteinen tila, auditorio.
- Muunneltavat, joustavat, monitaiteisen esittämisen tilat: näyttelytila, auditorio, performanssi
- Kahvila-ravintola & sauna ja kuntosali.
- Taiteilijoiden perheet huomioidaan – tiloissa myös lastentarha.

Yhteisöllisyyden vahvistaminen

- Yhteisö. Keino myös saattaa nuoria ammattilaisyhteisön piiriin.
- Taiteilijoiden keskinäisen sosiaalisuuden kasvattaminen – vertaistuki, osaamisen jakaminen.

- Taiteilijoiden kohtaamispaikka, talossa asiantuntijapalvelut.
- Yhteisöllisyys, kollektiivisuus – yksinäistä työtä: paikka, jossa voisi saada neuvoa ja tukea.
- Mahdollisuus asiakkaiden, yleisön kohtaamiseen.
- Toimijat ilman näyttelytoimintaa: etuna asiantuntijaorganisaatioiden läheisyys, helpommin lähestyttävissä taiteilijalle.
- Olisiko hyvä, että mukana olisi myös kaupallisia gallerioita? Niiden motiivi olla osa KTT:ta: taiteilijoille synergiaa ja kohtaamista, yleisöt osin samat.
- KTT kohtaamispaikkana pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tuleville taiteilijoille.
- Huom. useimmat valtakunnallisia organisaatioita. Kauempaa tulevalle taiteilijalle 1 kk. työhuone tms. Kaikilla jäsenillä samat oikeudet palveluihin.
- ”Residenssi Rovaniemeltä Helsinkiin”. Digityökaluja kansallisten verkostojen ylläpitoon.

Yhteistoiminnallisuuden kehittäminen

- Hankkeen tulisi kasvattaa kuvataiteen näkyvyyttä ja yleisömääriä.
- Toimintojen yhtenäistäminen esim. viestinnässä. Eri taiteilijaseurat tuottavat nyt samaa informaatiota.
- Ammattimaisuuden kasvu, erikoistuminen.
- Päälekkäisten toimintojen poistuminen, resurssien tehostuminen.
- Vuoropuhelun lisääminen ja hyvien käytäntöjen jakaminen monella saralla.
- Saavutettavat asiantuntijapalvelut, talon työntekijöiden erikoistuminen.
- Tuleeko osa yhdistyksistä liittymään toisiinsa?

Näyttelytoiminnan organisointi

- Näyttelymahdollisuuksien määrä – mikä on tarve?
- Kysymys: miten nykyisten näyttelytilojen erityisyys säilytetään?
- Isot koordinoituneet yhteiset avajaiset kerran kuussa.
- Näkyvyys, kävijämäärien kasvu.
- Näyttelytoiminnan säilyminen nykyisessä laajuudessa ensiarvoisen tärkeää: jos näyttelytiloja yhdistetään, taiteilijoille tarjolla olevien näyttelytilojen määrä ei saisi vähentyä.
- Epätasa-arvoisuus kentällä: miten nekin, jotka eivät saa näyttelyaikoja voisivat esitellä työtään?

Taiteilijoille suunnattu toiminta

- Ammatillinen keskustelu, koulutustoiminta.
- Seminaarit, keskustelutilaisuudet.
- Mentorointi ja muut jäsenpalvelut.
- Yksittäinen taiteilija voi järjestää omia palavereitaan taloon.
- ”Talon jäsenyys”, joka oikeuttaa palveluihin.

Palvelutarjoaman mahdollisuudet

- Ammatilliset palvelut ja asiantuntemuksen keskittyminen (roolit, kuka osaa mitään) ja osaamisen jako; lakineuvonta, julkisen taiteen asiantuntija, tilitoimisto/kirjanpito/vakuutus, manageri-palvelu, tiedottaminen, kansainvälistymisen mahdollisuuksien tarjoaminen taiteilijoille.
- Neuvontapalvelut: lakimies/sopimuspalvelut/kirjanpitopalvelut..
- Taiteen rooli yht.kunnassa (taide rakentaa hyvää elämää): vanhainkoti/hostelli/koulu K-talossa.
- Yhteistyö/sponsori jonkin firman kanssa: esim. laitteet, studiot, teknikot, henkilönosturi.
- Mahdollisuus vuokrata ulkopuolisille tiloja -> osaamista pystyttäisiin jakamaan kaikille.
- Oheistapahtumista varainhankintamuoto > yleisön taidekasvatusta.

*Voiko Kuvataiteen talo olla muutosvoima ja muutoksen edistäjä yhteiskunnassa?
Keskustelussa nousi esiin, että organisaatioiden näkökulma voisi olla kolmas tarkastelutapa.
Taiteilijoiden näkemystä ja tarpeita olisi hyvä selvittää jatkoselvityksessä taiteilijoilta itseltään.*

Liite 14. Kuvataiteen taloon liittyviä mahdollisuuksia, riskejä ja uhkakuvia

Kuvataiteen talo -työpaja 8.10.2019 Kaapelitehdas

RYHMÄ 1. Puheenjohtaja Vesa Vehviläinen AV-arkki ja kirjuri Annukka Vähäsöyrinki STS

Ryhmässä: Marjo Levlin Huuto, Alina Mänttari TML, Seela Petra STG, Jaakko Rustanius Kuvasto, Vesa Vehviläinen AV-arkki, Tiina Veräjänkorva TML

RYHMÄ 2. Puheenjohtaja Teemu Mäki STS ja kirjuri Aura Lehtonen STS

Ryhmässä: Henna Harri VTL, Marja-Liisa Jokitalo TML, Henni Oksman Huuto, Ilkka Pitkänen Muu ry, Kati Åberg AV-arkki

RYHMÄ 3. Puheenjohtaja Miisa Pulkkinen Ornamo ja kirjuri Rosa Kuosmanen STS

Ryhmässä: Joonas Ahlava VTL, Alina Mänttari TML, Kalle Mustonen SKL, Tommi Nilsson Kuvasto, Martta Tuomaala SKJL, Riikka Tuomarla STG

Mahdollisuuksia

Tavoitteenasetanta

- Kuvataiteen talo: fyysinen rakennus vai henkinen yhteenliittymä?
- Mikä on talon funktio? Taiteilijat tarvitsevat parempia palveluita ja paikan sosiaaliseen verkostoitumiseen.
- Kuvataiteen ammattilaisten ja asiantuntijuuden yhteenliittymä.
- Päämääriä yhteiselle talolle: toimintaedellytysten paraneminen, kuvataiteen profiloituminen, yleisöt kasvavat ja tulevat tietoisiksi kuvataiteesta.
- Yleisön määrä ja näkyvyys kasvaa. Loistava tilaisuus promota kuvataidetta.
- Kokoaa asiantuntijuutta, suuret synergiamahdollisuudet. Voisi nostattaa alan vaikuttavuutta. Helpompi medialle ja kriitikoille lähestyä kuvataidetta.
- STS:n toiminnot lähemmäksi taiteilijoita.
- Edunvalvonnan ja hyvien käytäntöjen edistäminen; mahdollisuus testata ja juurruttaa myös hyviä käytäntöjä esimerkiksi sopimuksiin ja korvauksiin liittyen. -> Edut taiteilijan aseman ja kuvataiteen arvostuksen näkökulmasta.
- Turvata taiteilijavetoista näyttelytoimintaa.
- Täydentää sekä institutionaalista että ruohonjuuritason kenttää.
- Taiteen edelleenmyynti helpottuu?
- Järjestökentän yhteenliittymä: rikas näyttelykeskittymä, uudenlaisen yleisön saavutettavuus.
- Mahdollistaa uudenlaista kuvataiteen ja yleisön sekä taiteilijoiden välistä kohtaamista. Vrt. Oodi ja yleisesti kirjastojen muuttuminen.
- Kuvataiteen talo vahvistaisi kuvataiteilijoiden niiltä organisaatioilta saamia palveluja, jotka talon muodostaisivat; esimerkiksi organisaatioiden ja niiden työntekijöiden yhteistyön ja synergian tuoma ammattimaisuuden tason nousu, tehokkuus, laadukkuus ja mahdollisuus käyttää palveluja aiempaa laajemmin; esimerkiksi useammasta eri taiteilijaliitosta vain aiemman oman sijaan.
- Kansainvälisen toiminnan mahdollisuudet.
- Voi säästää toimijoiden rahaa/kustannustehokkuus (toimijoiden nykyiset m2 halvemmalla).
- Mahdollisuus vuokrata tiloja ulos -> varainhankinta.
- Saavutettavuus, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymykset.
- Jos tila kiinnostaisi yleisöä, lisäisi kuvataiteen yhteiskunnallista arvostusta.

Näyttelytoiminnan organisointi

- Taiteen kentän isot muutokset: raja-aidat kaatuvat.
- Isot näyttelytilat: messut, kv-näyttelyt. Voisi olla demokraattinen rotaatio. Voisi olla sekä omia nimettyjä tiloja, isoja kiertäviä, että tiettyyn muuhun tarkoitukseen, kuten nuorten taiteilijoiden tila.
- Toimijoiden yhteiset ohjelmarungot pitkäjänteisesti.

- Huomioisi eri teemoja: eri alat toisivat yhteen nuoria tekijöitä tai kuraattorit ja tekijät tms.
- 20-24 näyttelyä vuodessa – jatkossa vain 15 – kaikille yhteiset näyttelytilat, joista varata slotteja, tila maksimaalisesti käytössä -> määrä vähän vähemmäksi – yhteisnäyttelyitä tilalle UHKA: Kaikki eivät halua vähentää näyttelyiden määrää.
- Kaikki galleriat samassa tilassa, voi olla sekä hyvä asia että uhka.
 - Taiteen ”herkkupuoti”.
 - Tilojen tulisi olla omintakeisia. Miten yhteen taloon saa riittävästi kiinnostavia muotoja?
- Residenssit osana näyttelytoimintaa.
- Näyttelyiden jatkot omassa ravintolassa. Monet avajaiset kerralla. Näyttelysyklin koordinoiminen.
- Vrt nykyisten gallerioiden aukioloaikoihin, voisiko laajentaa, 7 pv vko.
- Arkipäivän yleisösynergia, tutustuu myös muiden toimijoiden sisältöihin.
- Voisivatko talon sisällöt ulottua laajemmin kuin yhden fyysisen katon alla. Toiminnan lonkerot, esimerkiksi yhteinen osaamiskeskus K-talossa, mutta näyttelytoiminta jatkuukin muualla.
- Voisi vastata kestävä kehityksen ja ekologisuuden vaatimuksiin.

Palvelut ja työnjako

- Talossa myös lakiasiantointimisto, manageritoimisto, tilitoimisto, kehystämö. Tarjolla esimerkiksi materiaaleja ja välineitä tarjoavia firmoja samoissa tiloissa.
- Talossa tapahtuu koko ajan jotakin. Edellyttää tahtotilaa yhteistoiminnoille, kuten näyttelyvalvonta, tiedotus, sometus.
- Ei järkevää pitää kiinni omista työtehtävistä vaan katsoa eteenpäin tulevaisuuteen.
- Asiantuntijuuden ja erikoistumisen myötä voi syntyä jotakin uudenlaista palvelua mitä ei vielä ole.
- Synergia ja yhteistyön mahdollisuudet: fyysisesti samassa tilassa mahdollistaa päivittäisen kontaktin, jolloin yhteistyö aidompaa ja spontaanimpaa.
 - Nyt kaipaa muiden toimijoiden seuraa ja mahdollisuutta jakaa asioita – samalla voisi oppia toisilta toimijoilta, saada vertaistukea.
- Tiedottamisen ja markkinoinnin helppous, kommunikaatio paranee.
- Koko näyttelykompleksin profilointi ja kv-suhteet.

Tilatarpeet

- Näyttelytilat paremmat ja toimivammat.
- Joustavat ja monimuotoiset tilat, mahdollisuus luoda isoja ja pieniä tilaisuuksia. Kahvila.
- Residenssi/vierastyöhuone/vierasajoitustila (myös ulkomaisille kuraattoreille).
- Työtilat, yhteiskäyttötilat, toimivat kokoustilat. Toivotaan ulkotilaa.
- Monilla nyt huonot työtilat. 61 htv. vertautuu keskisuureen yritykseen. -> Yhtä hyvät sähköpöydät ja äänieristykset ja ilmanvaihdot kuin saman kokoisissa yrityksissäkin. Vrt. SAFAn ja ArchInfon yhteiset tilat.
- Yhteinen kahvihuone lisää jokapäiväisiä kollegoita ja vuorovaikutusta (sekä kuvataiteilijoille että talossa sijaitsevien organisaatioiden työntekijöille).
- Ostoskeskukset alkaa autioitumaan. Vrt. Galleria Aarni, joka on muuttanut kaupalliseen kiinteistöön kauppakeskus Selloon, pidentänyt aukioloaikoja ja lisännyt kävijämääriä.

Riskejä ja uhkakuvia

Toiminnan profilointi

- Nykyiset monimuotoiset, ainutlaatuiset tilat, joilla on omat tarinat ja niiden kunnioitus -> tämän menettäminen, jos siirtyminen yhteiseen isoon taloon.
- Miten kenttä reagoi ja kokee sen, jos kaikki ovat samassa nipussa? Väheneekö esimerkiksi näyttelytilojen monimuotoisuus? Miten profiloitutaan?
- Pienille toimijoille huoli, että hukkuu isoon soppakattilaan, identiteetti katoaa.

- Taiteenalojen siiloutuminen, vrt Tanssin talo, Tekstin talo jne. Jos muut taiteenalat siiloutuvat, on tärkeää, että kuvataiteilijaidenteetti vahvistuu.
- Kuvataiteen kentän gentrifikaatio – Musiikkitalon vieressä Kuvataiteen talo, jossa ”käy shoppailemassa laten” vrt. Kaapelitehdas? Miten sisäänpäinkääntyneisyyden estäminen?
- KTT:n sijainti: polarisaatio – muut elävät ydinkeskustassa omaa elämäänsä, idässä entistä pienempi yleisö.
- KTT:n institutionaalisuus.
- Liittorakennänäkökulma: tulevaisuus? Liittymisen houkuttelevuus? Vaikuttaa mm. näyttelytiloihin.
- Kuvataiteen talo vastaa vain OKM:n asettamaan tavoitteeseen/vaatumukseen.

Näyttelytoiminnan organisointi

- Iso uudelleenajattelu, jos ei omia näyttelytiloja. Näyttelyiden volyyymi pienenee?
- Messuosastomaiset näyttelytilat. Näyttelytilojen pieneneminen/huononeminen.
- Näyttelytoiminta iso jäsenpalveluaspekti liitoille, jopa kynnyskysymys mukaantulolle K-taloon.
- Näyttelyiden kautta tulee esiin uusia taiteilijoita. Kentällä kaivataan rosoista näyttelytilaa aloittelijoille.
- Suurin uhka taiteilijoiden näkökulmasta: jos lopputuloksena on näyttelymahdollisuuksien vähentyminen. Taiteilijoille ei saa tulla vaikeammaksi antaa näyttelyitä. Sen varmistaminen, että voidaan antaa näyttelyaikaa niille, jotka eivät sitä muualta saa.

Resurssien kohdentaminen

- Tarjoaako taiteilijajäsenille tarpeellisia palveluita?
- Talo lisää tapahtumatuotannon halua ja tarvetta. Mitä tarkoittaa taiteilijan promoamisen kannalta, menisikö henkilöresurssit tapahtumatuotantoon?
- Järkevää että jokainen organisaatio keskittyisi yhteen asiaan, jolloin kokonaistehokkuus lisääntyisi. Suurin anti, että pystytään panostamaan asiantuntijuuksiin, esimerkiksi julkinen taide.
- Myös kartoittamaan päällekkäiset palvelut ja mihin kenenkin kannattaa erikoistua.
- Talous. Toimijoilla erilaiset maksukyvyt.
- Vaatiiko rahoittaja vähemmän henkilöstöä? Nykyisin 3000 kuvataiteilijaa, 61 henkilötyövuotta.

Muuta

- Selvityksen jatkovaiheessa tulee haastatella kuvataiteilijoiden edustajaliitot.
- Selvitettävä se, ketkä haluavat ympärivuotista näyttelytoimintaa ja ketkä eivät sitä tarvitse.
- Selvitettävä se, kuinka monta yksityisnäyttelyä, yhteisnäyttelyä tai ryhmänäyttelyä on vuodessa. haettavissa niillä toimijoilla, jotka olisivat siirtymässä Kuvataiteen taloon.